TURHAN ŞAHİN

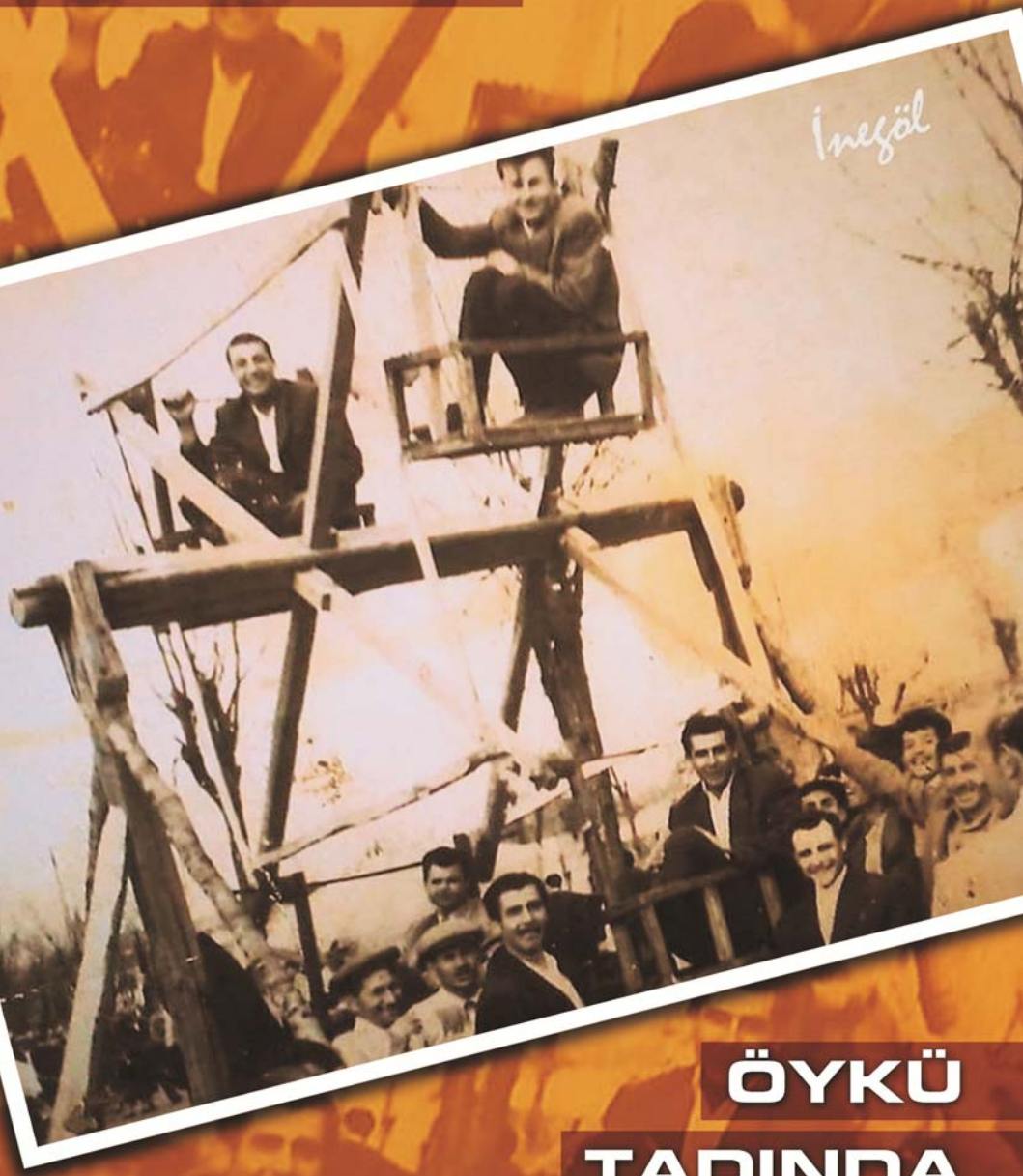

ÖYKÜ TADINDA İNEGÖL

SUNUŞ VE TEŞEKKÜR:

Unutulup gitmemeleri için dost sohbetlerinde sıklıkla yer verdiğim "İnegöl insanının ortak yaşanmışlıklarının" kitaplaşma süreci bir yıl kadar sürdü. İkinci bir amacım da bu ortak yaşanmışlıklar öncülüğünde "İNEGÖLLÜ" diye bir figür oluşturup, İnegöl dışında da bilinilirliğine katkı sağlamaktı.

İlçemizde, nitelikli bir mizah anlayışının varlığına olan inancım öncelikle mizahi yönü olan öykülere yönelmeme neden oldu. Sonrasında mizahi yönü olmayan öykülerimizi de bu çalışmaya dahil ettim. Mizahi yönü olan öykülerde isim kullanmak doğru olmazdı, öyle de yaptım.

Öykülerimiz gösteriyor ki, İnegöl insanı kendi sorununu kendi çözmeyi sevip, beceriyor. Kaybedeni oynamayı sevmiyor, mazeret aramıyor, mağdur edebiyatına da sığınmıyor. Özgüven ve sosyal zeka oldukça gelişmiş durumda. Öyküsü olan insan sayısı da oldukça fazla.

Çalışma İnegöl'e ait, 150'si mizahi olmak üzere toplam 200 öyküden oluşmaktadır. Edebiyatçı olmadığım için öykülerde edebi bir anlatım dilini belki yakalayamamış olabilirim ama sorumlu bir araştırmacılık anlayışından tabii ki ayrılmadım.

Basımına onay verip kitaplaşmasını sağlayan İnegöl Belediye Başkanımız Sayın Alper Taban'a çok teşekkür ederim. Belediyemiz adına basım sürecini yöneten İnegöl Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürümüz Önder Kılıç'a da katkılarından dolayı çok teşekkür ederim.

Yürütme Kurulu toplantılarımızda bu öyküleri beş yıla yakın sabırla dinleyen, kitaplaşmasını benim kadar arzulayan, İnegöl Kent Konseyi Başkanı Haydar Cerrah, Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarımız ve sekreterimiz Volkan Derman'a teşekkür eder, çalışmamın hayırlar getirmesini Yaradan'ımdan dilerim.

Saygılarımla Turhan Şahin

ORTAK BİR DİL OLMASA DA

Boşnak kökenli bir arkadaşımın verdiği örneği her zaman İnegöl'ü çok iyi anlatan örneklerden biri olarak görmüşümdür.

"Biz altmışlı yıllarda Esenköy'den indik annem Boşnakça'dan başka dil bilmezdi. Komşu bir teyzemiz vardı o da Gürcü'ceden başka dil bilmezdi. Am a birbirleri ile bir araya gelip saatlerce severek otururlardı."

İNEGÖLLÜ HASTANIN DUASI

İnegöllünün üç kızı bir oğlu vardı. Yaşayıp gidiyordu ki, önemli bir hastalığı olduğunu öğrendi. Çok etkilenmişti, doktorun dediklerini yapmaya çalışıyor, tedaviye devam ediyordu ama çok da iyileşmediğini görüyor, dolayısıyla karamsarlıktan bir türlü kurtulamıyordu.

En büyük kızı evli, onun küçüğü olan kızı da nişanlıydı. Üçüncü çocuğu da 16 yaşında bir başka kız, oğlu ise ilkokul çağındaydı. Karamsar ve hastalığından muzdarip olduğu günlerden birinde açtı ellerini "Allah'ım senden şu iki kızımı evlendirebilecek kadar ömür istiyorum." diye dua etti.

Kendi gerçekten çok hasta, oğlu da çok küçük olduğu için oğlunu duasına dahil bile edememişti. Günler geldi, geçti, nişanlı kızının düğününü arzu ettiği gibi gerçekleştirdi. Sağlığında iyileşmeler oldu, geçmişe göre hayatını daha iyi sürdürüyordu ki bir gün annesi evdeki kızın ismini söyleyip "Onu şu kişiler istiyor oğlum" dedi.

Bir anda İnegöllünün aklına ettiği dua geldi. "Ufak, anne ufak, bizim kız daha ufak!" dedi. Anne şaşırmıştı "Sen bilirsin oğlum ama ablalarını verdiğinde onlar da ufaktılar." diyebildi. Bizimki annesinden gözlerini kaçırarak yine "Ufak anne ufak" diyebildi.

Bir süre sonra aynı görücüler yine gelmişler bu kez bir başka akraba kadın, görücülerin çok iyi insanlar olduğunu, kızın kısmetine engel olmamasını ifade eden cümlelerle bizimkini ikna etmeye çalışıyordu.

Çaresizlik ve şaşkınlık içinde ettiği duayı söyledi akrabası kadına. Kadın "Üzüldüğün şeye bak, bir fakiri sevindirirsin, Allah da seni bağışlar, İnşallah" diye cevap verdi.

İnegöllü "Olur mu ki acaba?" dedi, cesaretlenmişti. Elini cebine attı, cebindeki en büyük kağıt parayı akraba kadına verdi. "Tamam o zaman söyleyin gelsinler, mendili verelim." diyebildi. Karşı taraf düğün için acele ettikçe bizimkinin gerginliği artıyordu ama yapacak bir şey yoktu.

Düğün günü de dahil olmak üzere kafası ettiği duasında idi. Fakat korktuğu gibi olmadı ben bu yazıyı kaleme aldığım 2018 Eylül ayında da Allah hayırlı ömür versin hayatını sürdürüyordu.

İNEGÖL'ÜN SORGU HAKİMİ

Yetmişli yılların sonlarıydı. İnegöllü bir grup genç, içlerinden birinin babasına ait bir otomobille şehir turu atıyorlardı. Müziğin sesinin biraz yüksek olmasından başka da bir kusurları yoktu.

Sokağın birinden biraz fazla geçmiş olacaklar ki, evinin odunlarını taşıyan elli yaşlarında bir kişi arabaya işaret etti, durdurdu ve "Buradan geçip durmayın." dedi. Gençler tamam amca falan dediler ama içlerinden bir tanesi "Sana ne be amca sen İnegöl'ün Sorgu Hakimi misin?" deyiverdi.

Yirmi dakika kadar sonra devriye gezen İnegöl'ün o gün için tek polis minibüsü gençlerin otomobilini durdurdu. Gençleri polis minibüsüne bindirdi. Bir polis memuru da gençlerin otomobilinin direksiyonuna oturdu. Minibüse bindirilen gençlerden biri çekine çekine "Polis Ağabey ne oldu ki?" diyebildi. Polis memuru da "Oğlum biz de bilmiyoruz, karakola gidince öğreneceğiz." dedi.

Karakola vardıklarında bizim gençleri bir duvarın dibine dizdiler. Polisler de, gençler gibi ne olduğunu tam bilmiyorlar, bekliyorlardı. Derken odun taşıyan adam kapıda göründü, odun taşıyan adam gerçekten İnegöl'ün Sorgu Hakimiydi.

ARABA'DA UYUR MUSUN?

Altmışlı yıllar; İki İnegöllü Bursa Santral Garaj'da karşılaşırlar. Birbirlerini iyi tanıyorlardı, Karşılıklı hal hatır sonrası biri diğerine sorar "Arabada uyur musun" diğeri cevap verir "Pek uyumam ama hayırdır ağabey"

"Yahu sorma dün gece Bursa'da İnegöl arabası kalmamıştı İnegöl'de inerim düşüncesiyle Eskişehir arabasına bindim, uyumuşum İnegöl'ü geçmişiz, mecburen Eskişehir'e kadar gittik.

Eskişehir Garajından bir Bursa arabasına bindim, gene uyumuşum Bursa'ya kadar bir daha gelmiş olduk. Senin anlayacağın dün geceden beri arada geziyorum."

Gülüştüler, diğer İnegöllü konuştu. "Neyse şimdiki bineceğimiz İnegöl arabası olunca sıkıntı yok."

BİR KONUT KOOPERATİFİNDE KURA GÜNÜ

İki binli yıllar, çoğunluğunu ilçemiz öğretmenlerinin oluşturduğu bir konut kooperatifi tamamlanmak üzeredir, hangi dairenin kimin olacağını belirleyecekleri kura çekimi için toplanmışlardır.

Kooperatif ortaklarından biri söz alır, iki arkadaşlarının ismini vererek "Kooperatifin kuruluşu ve inşaat sürecini yöneten bu arkadaşlarımız çok emek vermişlerdir, istedikleri daireyi seçsinler, kalan dairelere kura çekelim." der.

İki arkadaştan biri hemen söz alır "Biz istediğimiz daireyi seçmek için değil, birlikte olabilmek için o gayreti gösterdik, bizde kuraya katılacağız." Öyle de olur, kuraya katılırlar.

DENİZ SÜNGERİ SATAN İNEGÖLLÜ

Altmışlı yıllar, İnegöllü bir pazarcı, pazarlarda satabileceği umuduyla bir miktar deniz süngeri satın aldı. Beklediği gibi olmadı, süngerler istediği gibi satılmıyordu. O ürünün satılabileceğini düşündüğü ilçedeki bir esnafa aldığı fiyata hepsini vermeyi teklif etti.

Süngerler az sayılmazdı, esnafımız pek ilgilenmedi. Sonrasında esnafımıza deniz süngeri soranlar da olmaya başladı. Pazarcı ile karşılaştıklarında "Süngerleri getir istersen soranlar olmaya başladı" dedi. Süngerleri çarşı esnafımız satın aldı.

Bir süre sonra sünger soranların ayağı yine kesildi. Çarşı esnafımız meseleyi anladı, ara dönemdeki sünger soranları pazarcı yollamıştı.

HARİTAYI ELİNLE KAPAT

Haritayı elinle kapat, Ankara'dan öteye yer beğen. Şaka olarak hemen herkesin dilinde dolaşan bu muhabbetin gerçekte olabileceğine pek ihtimal vermiyordum, ama olmuş.

Seksenli yılların ortaları İki İnegöllü, otomobillerini Bursa'da şehir içinde bir yol kenarına çekmiş randevulaştıkları kişinin gelmesini bekliyorlar, hem de arabanın içinde gizli gizli bira içiyorlardı.

Bekleme biraz uzayınca yakında kontrol görevi yapan trafik polislerinin biri geldi kibarca "Arkadaşlar burada bekleme yapamazsınız, trafik aksıyor" dedi.

Direksiyondaki; Tamam memur bey, hemen gidelim demeye yetiştiremedi. Arkadaşı "Ne diyo, ne diyo" diye lafa girdi ve devam etti. "Bak memur bey haritayı elinle kapat Ankara'dan öteye yer beğen"

Memur gülümsedi, ekip çağırdı. Ekip geldi bizimkileri gözaltına aldılar. İfade alınırken İnegöllülere sordular. Bursa'ya niçin geldiniz "Bir arkadaşı bekliyorduk, birlikte Bursaspor maçına gidecektik." Bu sefer ifadeyi alan memur gülümsedi "Maç bitene kadar nezarettesiniz."

SIRALAMA DEĞİŞİNCE

Seçim dönemlerinde siyasi partilerde yoğunluğun sebep olduğu karışıklıklar hep olasıdır. Yetmişli yılların başı İnegöl dışından gelen milletvekili adayı sivil toplum örgütlerine götürülür. İlk ziyaret edilecek yer İnegöl Fakirlerini Koruma Derneği, ikincisi İnegöl Tarihi Eserleri Koruma Derneği'dir.

Sıralamayı karıştıran konuşmacımız İnegöl Fakirlerini Koruma Derneği'nde başlar tarihi eserlerimizin kıymetini bilemediğimizi, gereği gibi koruyamadığımızı anlatmaya. İşaret falan fayda vermez, mecbur kalırlar o derneğe daha sonra gideceğiz şeklinde uyarmaya.

ABİ SOL KÖŞE

Yetmişli yılların başı, ilçe stadında amatör bir maç oynanıyor. İnegöl takımının liberosu kalecisinden aldığı topu oyuna sokmak isterken rakipten baskı yiyor ve kalecisine geri pas vermek zorunda kalıyor. Geri pası verirken de kalecisine bağırıyor "Abi sol köşe"

Fakat dediği gibi yapmıyor, topu sağ köşeye yolluyor, kendi kalesine gol oluyor. Kaleci şaşkın "Oğlum sol köşe diyon, sağa atıyon" Libero'dan cevap geliyor. "Abi ne yapayım, ben onları şaşırttırayım dedim sen şaşırdın."

BALIK YİYEMEYEN İNSANLAR

"İnegöl'ün Rüştiye köyünde doğdum. Ailem, 93 Harbi'nden sonra Abhazya Tsabal bölgesinden çıkarak, Rumeli üzerinden gemiler ve öküz arabalarıyla gelmiş. Atalarım uzun gemi yolculukları sırası açlık ve salgın hastalıklar gibi çeşitli zorluklarla karşılaşmış. Ölen çocuklarını, babalarını, analarını denize bırakmak zorunda kaldıklarından büyük halam gibi bu zor günleri yaşayan tüm halkımız ölülerine saygısından hayatı boyunca hiç balık yememiş"

Yukarıdaki satırlar Bursa Göç Tarihi Müzesi Sitesinde "bursagocmuzesi.com/?page_id=264" adlı linkten aynen alıntıdır.

Açıklamanın sahibi de ilçemiz Rüştiye Köyü 1936 yılı doğumlu Ayten Erşen adlı büyüğümüzdür.

XIX. Yüzyıl ikinci yarısı meydana gelen savaşlarda kaybedilen toprakların Müslüman halklarının Anadolu'ya-ilçemize göçü süreci kültürlerin hemen tamamına yakınında böyle insanı titreten, içini acıtan, boğazını düğümleyen anılar, acılar gibi buna çok ama çok benzeyen hikayeler barındırır.

Kırım'ı, Bosna'yı, Abhazya'yı, Makedonya'yı, Acara'yı, Selanik'i Ahıska'yı daha birçok güzel beldeyi, yani doğup büyüdükleri toprakları ansızın geride bırakmak zorunda kaldılar. Yolculuk esnasında kimisi denizin dibine, kimisi göç ettiği yolun kenarına anneyi, babayı, eşi evladı bırakmak zorunda kaldı. Güç bela kendilerini Anadolu'ya attılar.

Geldikleri yeni toprakları daha öğrenemeden Balkan Savaşı, Birinci Dünya savaşı, İstiklal Savaşı çıktı karşılarına. Birçoğu şehit olarak Galiçya'da, Sarıkamış'da,Yemen'de, Çanakkale'de bıraktı bedenlerini. Buradakilerin yapabileceği tek şey o onurlu, saygın insanların hatıralarına saygı gösterip yas tutmak olacaktı "Balık yememek" gibi.

MALUMAT-TALİMAT

1987 yılı dönemin başbakanı Merhum Turgut Özal ilçemizde bir miting yapacak, ayrıca da ilçemizde bazı kurum ve kuruluşları ziyaret edecektir. Bu yüzden Bursa Valisi İnegöl Organize Sanayi Bölge Müdürlüğünü arar. Öğle paydosu olduğu için işe gireli birkaç ay olmuş bir personelden başkası yoktur. Telefonu o kaldırır, Bursa Valimiz karşısındadır.

Valimiz "Oğlum yarın Sayın Başbakanımız geliyor, o yüzden İnegöl Organize Sanayi Bölgesi'nin son durumu hakkında bilgi edinmek istiyorum. Müdürün gelince beni arasın." İnegöllü cevap verdi "Tamam efendim gelince müdürüme söylerim o size gereken talimatı verir."

İnegöllü "malumat" ile "talimat"ı karıştırmıştır.

TAYMIS GELDİ TAYMIS

Altmışlı yıllar; ilçe pazarının kurulduğu perşembe günleri, Ankara Caddesi'nden Çardak Camiye çıkış noktasına yakın bölgede bir sergide "New York Times" gazetesi satılırmış.

Epey de satılırmış, Sergici Faik Usta adlı kişi "Taymıs geldi Taymıs" diyerek yana yakıla bağırır, özellikle köylüler yaprak yaprak satın alır köylerine götürürmüş. Daha sonra Feyzullah Erkul adlı ağabey bu işi devralıp bir süre devam ettirmiş.

Mesele şu; New York Times'in yaprakları ülkemizde çıkan gazetelere göre daha ince olup, sarma sigara kullananlar tarafından sigara kağıdı olarak kullanılmak için daha tercih edilmektedir.

Kaynakça : Özkan Güriş ve Feyzullah Erkul

ÜÇ BÜYÜKLER SOHBETİ

Üç büyüklerin maçlarının şifreli olarak izlendiği kahvehanelerden birinde hangi takımın taraftarının daha çok olduğunu konuşuyorlardı. Kendi tuttuğu takımın taraftarının çok olduğunda ısrarlı arkadaşlarına "Sizin maçları da kaç kişinin izlediğini görüyoruz." dediler. Arkadaş cevap verdi "Bizimkilerin kahve köşelerinde işi ne, oturup evlerinde izliyorlar."

YERDEN GÖĞE KADAR

Kiraya yeni taşınmış, çevreyi de pek tanımıyordu. Yaşlıca bir amcanın gelip giderken binaya dikkatlice bakıp geçtiğini fark etmişti. Bir keresinde dayanamayıp sordu.

"Hayrola amca gelip geçerken binaya çok dikkatli bakıyorsun." Amca cevap verdi "Benimdir." Binada daire sahiplerinden birinin babası diye düşündü sordu. "Hangisi senindir?" Amca cevap verdi "Yerden göğe kadar benimdir."

Amca doğru söylüyordu, binanın tamamı onundu ama kendisi yaşlandığı için bina ile de çocukları ilgileniyordu.

İNEGÖLLÜ AŞÇIBAŞI SINAVDA

Bir kamu hastanesine aşçı alınacaktı. Hastane yetkilileri adayları tek tek alıyorlar, genel kültürleri ne durumda diye de sorularla tanımaya çalışıyorlardı. İnegöllü bir ustamız da başvuranlar arasındaydı.

"Yahu size tarih öğretmeni mi lazım, aşçı mı lazım? Ustalık burada anlaşılmaz, bizi bi mutfağa sokun da usta kimmiş görün bakalım." dedi. Gülüşmeler oldu, "Tamam onu da yapacağız." dediler. Ustamızı ve diğer ustaları mutfağa da soktular, ustamız işi almayı başardı.

TOPÇU DEYİNCE

1981 yılı Yalova-İstanbul Arabalı Vapurunda martılara yem atıyorlardı. Yakından tanımak için İnegöllüye sordu "Ne iş yaparsın" "Muhasebeci" dedi İnegöllü". İnegöllü sordu, "sen ne iş yaparsın" "Topçu" cevabı geldi karşıdan.

Topçu cevabı alan İnegöllü sordu "Dikici misin, alım satım mı yapıyorsun," karşıdaki cevapladı "Oynuyorum, ben Bursasporlu Nezihi'yim"

O dönem İnegöl insanı için Topçu olduğunu söyleyen birinin top imalatçısı ya da alım satıcısı olma ihtimali top oynaması ihtimalinden daha az değildi.

BANA DA KAPIYI SORSANA

Dört İnegöllü, içlerinden birinin otomobili ile İnegölspor maçı için ilçe stadına gitmek amacıyla İnegölspor Lokali'nden ayrılıyorlardı. Bunların maça gittiğini gören "Günahsız"ımız da onlarla aynı otomobile bindi.

"Günahsız"ımızın kontrolünün o kalabalıkta zor olacağını düşünen aracın sürücüsü sen gelme diyemedi ama, ara bir çözüm buldu. "Benim araba dört kişilik, yani bir kişi fazlayız. Trafik polisi görürse ceza yazar. Ben size birer soru sorayım bilemeyen insin, tamam mı" deyince, arabadaki arkadaşları da "Tamam sor" dediler.

Arkadaşın birine arabadaki dikiz aynasını göstererek "Bu ne" dedi, arkadaşı da "dikiz aynası" cevabını verince "tamam o zaman sen kal" dedi.

Diğer arkadaşlara da vites kolu, direksiyon, koltuk soruları ve cevapları karşılıklı olarak geldi. Sıra "Günahsız"ımıza gelmişti. Ona da; "Şimdi de sen söyle Roma'yı kim yaktı".

"Günahsız"ımızın da kafası attı "Bana ne lan Roma'dan, kim yaktıysa yaktı, bana da kapıyı sorsana …". Yapacak bir şey yoktu günahsızımız soruyu bilememişti, mecburen arabadan indi.

İSTEKLER TORUNDANMIŞ

Doksanlı yıllar, yerel radyolar yayına yeni başlamış. İnsanımıza çok da sevimli gelmişti. Şarkı isteğinde bulunuyorsunuz, radyoda isminiz okunuyor ve sizin için şarkı çalınıyor. Radyodan şarkı isteğinde bulunarak bir dostunuzu ödüllendiriyorsunuz. Ya da aynı şekilde bir dostunuz sizi ödüllendiriyor.

Bu dönemin mağdurları da oluyordu. Altmışlı yaşlarda çarşı esnafı amcamız ismine yerel radyolardan sürekli şarkı istenildiğini duymuş çok üzülmüştü. Bir arkadaşı ya da yakınının kendisine şaka yaptığını düşünüyor bir anlam veremiyordu. Haftalarca sürdü ne yaptıysa çözüm bulamadı.

Sonunda radyodan şarkıları isteyen on yaşındaki kendi torunu çıktı. Art niyet yoktu, dede ile aynı adı taşıyan torun şarkıları kendisi için istiyordu, bundan haberi olmayan dede de kuruntu yapmıştı.

ABİMİ KAPININ ÖNÜNDE BIRAKAMAM

Birbiriyle iyi anlaşan iki dosttular, evleri de aynı güzergahtaydı. Alkollü oldukları bir gecede evlerine doğru yol alıyorlardı. Evleri arasında da iki yüz elli metre kadar bir mesafe vardı. Anlata anlata gelirken birinin evinin önüne gelmişlerdi.

Evinin önüne gelinenin içine sinmedi "Ben abimi evimin önünde bırakamam" dedi. Anlatarak yürümeye devam ettiler. Baktılar ki diğer arkadaşın evine gelmişler bu sefer de diğeri "Ben kardeşimi evimin önünde bırakamam" dedi, anlata anlata geri döndüler.

Bu şekilde birkaç kereden fazla gidip gelmişler saat de 02.30 olmuş. "Arkadaş evlerimize gidelim, böyle dolaşırsak sabah olacak" dediler, ayrıldılar.

AMCABEY'İN SOSYAL GÜVENLİK ANLAYIŞI

Rahmetli Rıza Korkmaz Ağabey oldukça erken yaşta emekli olmuştu. Merak ettiğimi hissettiğinde de hikayesini anlattı. 1950 doğumlu ağabeyimiz ortaokul iki de sınıfta kalmış. Duruma üzülen ve kızan baba Ali Korkmaz da oğlu Rıza Korkmaz'ı İnegöl Tuğla Fabrikasına üretimde çalıştırılmak üzere işe sokmuş. Amacı; okumayan insanlar için hayatın daha zor olduğu mesajını oğluna vermektir.

Fabrikayı; çalışanların "Amcabey" diye hitap ettikleri Sadık Diri adında yaşlıca biri yönetmektedir. Rıza Ağabey'e işe başlamak için getirmesi gereken evrakları söyler. Rıza Ağabey "Amca, babamın kızgınlığı birkaç gün sonra geçer, ben uzun süre çalışacağımı sanmıyorum" dese de etkili olamaz. Amcamız "İleride anlarsın oğlum, sen benim istediğim evrakları tamamla." der.

Rıza Ağabey evrakları tamamlar ve işe başlar. Gerçekten de babasının kızgınlığı çabuk geçer ve orada çok kısa bir süre çalışır fakat SSK girişi de yapılmış olur. O dönemin koşullarında ve 14 yaşında iken kendisi için ne anlama geldiğini çok bilmediği bu SSK girişi emekli olacağı yaşı da epey öne çekmiştir.

Konuyu sonradan araştırınca gördüm ki "Amcabey" gerçekten de kimseyi sigortasız çalıştırmamış. Fabrikayı işveren temsilcisi olarak yönetiyor olsa da bir öğretmen sorumluluğunda da konunun önemini çevresine anlatmaya çalışmıştır. Uygulamaları başka işçi ve işletmelere de ışık olmuş ilçemizde sosyal sigortalı bir işçilik anlayışının oturmasına önderlik etmiştir.

TARIM BAĞKUR'U VE MUHTAR OLMAK

Eski muhtar anlatıyordu, "Seksenli yıllar, Çiftçi Bağkuru zorunlu oldu, Kaymakam her köyün nüfusuna göre muhtarlara talimat verdi, en az şu kadar isim bildirin diye. Topladık köylüyü "Girmek isteyen var mı?," kimse yok. Eh biz de sesi çıkmayacaklardan, bizi nasıl olsa sevmeyenlerden bir liste yaptık verdik. Bağkur primi ödemeye başlayınca, listedekiler başladılar bize kızmaya sövmeye. Aradan yıllar geçti o gün sövenler emekli maaşı almaya başlayınca bu sefer diğerleri başladı sövmeye. "Beni de bildireydin bak şimdi ben de maaşa geçerdim."

ÜÇ AY ANCA YAŞARSIN AMCA

İnegöllü kalp krizi geçirdiğinde 68 yaşındaydı. Tedavisi tamamlanıp evine döndü, doktorun en önemli uyarısı sigarayı bırakmasıydı.

Eşinin de tüm yalvarmalarına rağmen yine de gizli gizli içiyordu. Eşi ilk kontrol öncesi gizlice doktoru aradı durumu bildirdi. Doktor, kontrol bitince, "Amca sigara içersen üç ay ya yaşarsın ya yaşamazsın" dedi.

Amcamız "Doktor Efendi, bir doktor öyle konuşur mu?" diye birkaç kez söylendi. Ama sigarayı da bir daha içemedi, doktorun yöntemi işe yaramıştı. Dört yıl kadar daha sigara içmeden yaşadı.

SELİMİYE KIŞLASI'NDA İKİ İNEGÖLLÜ

Mustafa Efendi 17 yaşında askere alınır. Temel eğitim için İstanbul Selimiye Kışlasında Toplanma Merkezindedir. Tellal isimleri okumaya başlar kimin hangi cepheye gideceğini duyurmaktadır.

"İnegöl'den Gavazoğulları'ndan Ali oğlu Mustafa." Bir an tellalın sesini bastıran bir ses duyulur "Tellal o İnegöllü Asker hangisi." Sesin sahibi daha önce başka cephede yaralanmış ve tedavi sonrası o da cepheye gönderilmeyi bekleyen İnegöllü Ali Efendi'dir. Koltuk değnekleriyle askerlerin toplu halde oturduğu meydana iner. "Oğlum sen İnegöl'de kimlerdensin." "Babam Ali Efendi uzun zamandır asker, dayım Hafız Burhan, amcam Fuat Efendi." Ali Efendi kendini tanıtır baba oğul kucaklaşırlar. Sabaha kadar uyumaz sohbet ederler. Ayrı ayrı cephelere gidip Mütareke sonrası İnegöl'e dönerler. Sonrası İnegöl'den İnönü Savaşlarına da katılırlar. Kürekçilik yaparak hayatlarını sürdürürler. Ali Yalaza 1942 yılında hayata veda eder. Mustafa Yalaza ise 05.11.1984 tarihine kadar ömür sürer.

Kaynakça : 04.02.2017 tarihinde torun Diler Yalaza ile görüşüldü, Kürşat Dursun Anılarla İnegöl s.169

BÜYÜYÜNCE NE OLMAK İSİYORSUN

Kızları birkaç gün sonra ilkokula başlayacaktı. Aile çocukları ile okula başlamayı konuşmaktan mutlu oluyor, soruları ile de çocuklarını hazırlamaya çalışıyorlardı.

Anne sordu "Kızım, öğretmenin ileride ne olmak istiyorsun diye sorarsa? çocuktan cevap geldi "Anneciğim, kuaför olmak istiyorum ama tabii ki orada öyle demeyeceğim. Doktor olmak istiyorum, diyeceğim."

BİR HAC HİKAYESİ :

Yetmişli yılların sonlarıydı, çarşımızın ayakkabı boyacılarından Tevfik Amca hacca gitmiş diye duyuldu. Amcamızın hacca gideceği bilinmiyordu, gidecek durumu da yoktu. Bir ayakkabı boyacısının hacca gitmesi insanların hoşuna gitmiş ancak meraklandırmıştı da. Hele ki o yıllarda hacca gidebilmek günümüze göre daha da zordu.

Değerli insan Nusret Vardar Hocamızın anlatımıyla hikaye şöyle gelişmişti. Kazancılı Süleyman Turan'ın organize ettiği hac kafilesi Bursa'dan yola çıkmış, şoförü de ilçemiz şoförlerinden

Saim Tozduman'dı. Günümüzde Tabakoğlu Pasajı, o gün için Emirgan olarak bilinen yerde var olan otobüs yazıhanesinden hac yolcusu almak üzere ilçemize uğradılar.

İlçemizdeki hacı adayları otobüse alınırken otobüsteki diğer hacı adayları da ihtiyaç giderip, Cuma Camii'nde namaz kıldılar. Şoför Saim Tozduman orada rastladığı ayakkabı boyacılığı yapan arkadaşı Tevfik'e "Tevfik Hacca gitmek ister misin" diye sordu. Boyacı Tevfik'de soruyu anlamaya çalışarak gülümsedi.

Saim Tozduman "O zaman hemen şu numaraya geç otur" dedi ve kolundan tuttuğu gibi de Tevfik'i otobüse oturttu. Orada tanıdığı bir başka İnegöllüye de "Tevfik'in boyacı sandığını evine götür, Tevfik hacca gidiyor, merak etmesinler" dedi.

Biraz sonra arabadaki diğer hacı adaylarına "Tevfik'in yolculuk ve hac masraflarını ortaklaşa karşılayacağız" duyurusunu yaptı. Yolcular da sevinçle karşıladılar. Tevfik amca da diğer hacılar ile birlikte hac vazifesini yerine getirip, ilçemize döndü.

Hikayenin bilinmeyen yanı ise, aynı kafilede, ilçemiz yakınlarındaki Aksu Köyü'nden bir hacı adayı amcamız; parası ve bütün işlemleri tamam olmasına rağmen yolculuğa iki gün kala vefat etmiştir. Kalan sürede bir başkasının hazırlık yapıp yetişme şansı da yoktur.

Saim Tozduman gümrük kontrollerindeki riski göze almış ve o boş koltuğa Boyacı Tevfik Amcamızı oturtturmuştur. Çok şükür kötü bir şey de yaşanmadan kutsal yolculuk tamamlanmıştır.

BİR YEREL SEÇİM ÖNCESİ

Bir yerel seçim öncesiydi. Adayın biri şeffaf belediyecilik anlayışını ifade etmek için Belediye Meclisi toplantılarını belediye binası önündeki parkta yapacağını söyledi. Kışın nasıl olacak dediler. Adayımız "Paltoyla" cevabını verdi.

Adayın biri geliri düşük kimselere ücretsiz ekmek vereceğini söylemişti. Adayımız "Biz pide de vereceğiz, hem de yumurtalı, susamlı." dedi.

Adaylardan biri geliri düşük kimselerden su parası almayacağını söylemişti. Adayımız "Biz elektriğe de para almayacağız." dedi. Elektrik belediyeye bağlı değil dediler. Adayımız "Bağlarız." cevabını verdi.

OTOMOBİLDEN HÜSEYİN ALP İNERSE

Yetmişli yıllar, Ankara istikametinde giden, İnegöl'den de yolcu almış bir otobüs; Polatlı yakınlarında, hatalı olduğunu düşündüğü bir otomobile çok kızar ve otomobilin şoförüne öfkeli bir şekilde işaret ederek durmasını ister. Şoför de ileride otomobilini kenara çeker ve aşağıya inmeden bekler.

Otobüsü kenara çeken şoför ve muavin öfke ile koşarak otomobile ulaşırlar. Volkswagen, halk arasındaki söyleniş şekliyle kaplumbağa otomobil, fakat farklı bir durum sağda iki, solda bir kapısı vardır.

Bundan sonrası İnegöllü yolcu anlatıyor."Şoförle muavin arabanın yanına varınca sanki biraz tuhaflaştılar. Sürücü inince biz otobüsteki yolcular da tuhaflaştık, içinden dev gibi bir adam indi"

Otomobilden inen İTÜ (İstanbul Teknik Üniversitesi)'lü 2.15 boyundaki milli basketbolcu Hüseyin Alp'dir. Otomobili ise içi özel olarak tasarlanmış, sol taraf tek koltuk bir otomobildir. Ne ise hır gür olmadan araçlarına binip yola koyulurlar.

Arabadaki yolculara da ilginç gelmiştir. Yaşlı bir yolcu muavine "Beyefendi çok şaşırmış bir haliniz vardı." deyince muavin "Şaşırmak ne ki amca, vallahi çarpıldım zannettim." diye cevap verdi.

ABLA HANGİ DURAKTA İNECEKSİNİZ?

Sıcak bir gündü, belediye otobüsü duraktan yolcuyu aldı. Yolcu bayan kartı bastı, henüz herhangi bir yere oturmadan "Pencereleri kapatır mısınız hasta olmak istemiyorum?" dedi.

Kadının tavrı pek şık değildi ama diğer yolculardan da olumlu-olumsuz bir ses çıkmamıştı. Şoförün sesi duyuldu "Abla nerede ineceksiniz?" Kadın ineceğini yerin adını söyledi. Şoför "Abla gayret et, benim yolum daha uzunmuş."

BİHAÇ'LI OSMAN AGA'DAN İNEGÖL'LÜ OSMAN KURTULAN'A

Göç'ün sözcük anlamı: Siyasal, toplumsal ya da ekonomik nedenlerle birey ya da toplulukların bulundukları yerleşim yerini bırakarak başka bir ülke ya da yerleşim yerine gitmeleri eylemidir. Tüm göçlerin temelinde hayatta kalabilme ve iyi yaşama isteği vardır. Çok az bir bölümü gönüllü olabilse de tamamına yakını zorunludur.

Dolayısıyla hüzünlüdür, acılıdır. Birçok kişi ve toplum için göç öncesi yaşanılan yerler göç sonrası tamamen özlem ve anı olarak kalır. Ağıtlar yakılır, şarkılar bestelenir, şiirler yazılır, zordur vesselam. Yüzyıllardır "Adriyatik'ten Çin Seddi'ne" bu coğrafyadaki her bölgeden insana vatan olma itibarını gururla taşıyan İnegöl'ümüz "Göç Hikayeleri" açısından da ülkemizin en zengin noktalarından biridir.

Hikayesini anlatacağımız Osman Aga, Yugoslavya-Bosna-Bihaç Bölgesinde yaşayan bir Boşnak olup İkinci Dünya Savaşı koşullarında Almanlara esir düşer. Bir yıldan az bir süre kaldığı esir kampından kaçmayı başarır. Uzun uğraşlar sonucunda yürüyerek Yugoslavya Topraklarının dışına çıkabilir. Yunanistan'da kırsal kesimde iki yıl geçirir. Bir Boşnak için varılmak istenen yer tabii ki Türkiye'dir. Kaçak olarak deniz yoluyla ülkeye girer.

Önce Orhangazi'ye sonrasında İnegöl'e varır. Orhangazi'de de akrabaları vardır ama o İnegöl Mesudiye Mahallesi'nde hayvancılık ve tarım yapan dayısının oğlu Salih Güney'in yanına sığınır. Salih Güney'in çocukları Haşim, Hüseyin, Turhan, Orhan ve Hasan Güney'ler, bir kardeşleri gibi Osman Aga'yı hayatlarının parçası yaparlar.

Osman Aga, iade edilme korkusu ile, seksenli yıllara kadar vatandaşlık başvurusu yapamadı. İzini bulup kendisini götürmek için Yugoslavya'dan İnegöl'e gelen önemli

görevlerdeki akrabalarının taahhüt ve ısrarlarına rağmen geri dönmedi. Ülkemizde, Hastaneler de dahil olmak üzere kırk yılı aşkın hiçbir kamu kuruluşuna başvuramadı. 12 Eylül öncesi koşullarında adım başı yapılan kimlik kontrollerinde ise ailenin hayvan çiftliğine sığınarak hayatını sürdürebildi. 1987 yılında T.C. vatandaşı olabilen Osman Aga çok hak ettiği "KURTULAN" sözcüğünü soyadı olarak aldı.

Osman Aga hiç kimseye hikayesini anlatacak kadar kendini güvende hissetmedi. Bu bilgiler İnegöl'e geldiği 1950'li yılların başlarından vefat ettiği 1993 yılına kadar onu misafir eden ailenin çocuğu Ayhan Güney'in zaman içinde parçaları ekleyerek yaptığı tespitlerdir. Yazının içinde de ifade ettiğim gibi göç istenilen bir durum değil zorunluluktur. Göç etmek zorunda kalan insanların yüzyıllardır sığınağı olan İnegöl'ümüz insanının ölenlerini dua, yaşayanlarını sevgi ve saygı ile anıyorum.

ABİ KASETİN ARKASINI ÇAL

Seksenli yıllar, bir grup genç yanlarında getirdikleri kaseti birahane işletmecisine vererek çalmasını istediler. İşletmeci de "Tabii ki kardeşim" diyerek denileni yaptı.

İkinci ve üçüncü şarkılar da aynı olunca işletmeci geldi, "Gençler, müşteriye ayıp oluyor kaseti çıkarıyorum" dedi. Gençler kasetin arka yüzünün çalınmasını istediler. İşletmeci yine "Hay hay kardeşim" dedi.

Arka yüzünde de aynı şarkı başlayınca işletmecinin rengi değişti. Gençler Sıkıntı yaşayacağını bile bile şaka yapmışlardı, neyse ki kötü bir şey olmadı.

PANAYIRCI'NIN KIYAĞI

Seksenli yılların sonlarıydı, bir panayır-lunapark birkaç ay İnegöl'de kalmıştı. Uzun süre kalacakları için sıkıntı yaşamamak adına İnegöllü bitirim gençlerden de yanlarında çalıştırıyorlardı.

Lunaparkı dolaşan İnegöllü bir aile çocuklarını zincirli uçan salıncağa bindirdi, her şey güzeldi, eşi ile birlikte salıncaktaki çocuklarına el sallayarak vakit geçiriyorlardı.

Sanki, salıncağın durması gereken zaman gelmiş de durmuyordu. Görevliye bakındılar görevli de yoktu. Bir yere gitmiştir gelir herhalde diyecek oldular, gelen giden yoktu.

Salıncaktaki çocuklar ve aşağıda ailelerde şaşkınlık içindeydiler. Ağlayanlar, panik içinde sağa sola koşanlar oldu. Beş dakikalık tur on beş dakikayı bulmuştu. Nihayet görevli geldi, cihazı durdurdu.

Aileler kızıyorlardı ki görevli " Bana tutunmayın ….. ağabey salıncakta yeğenlerim var kıyak yap dedi, ben de kıyak yaptım"

RAMAZANA BİR AY EKLEMEK

Ramazan ayı idi, Kaptan'ın Kahvehanesi'nde, içlerinde belediye başkanının da bulunduğu bir grup, tavla oynayan arkadaşlarını seyrederek vakit geçiriyordu. Çok küfür etmesi ile tanınan ilçemiz Günahsızlarından birinin kendilerine doğru gelmekte olduğunu fark ettiler.

Masadakilerden biri "Yandık, şimdi hepimize küfreder." dedi. Masadaki dönemin belediye başkanı da "Kızdırmazsanız bir şey yapmaz, ben kızdırmıyorum bana küfretmiyor" şeklinde konuştu. Tavlayı izlemeye devam ettiler. Günahsızımız da onlara karışmıştı, neşeli neşeli tavla izliyorlardı.

Masadakilerden biri belediye başkanına dönerek "Başkanım, belediye hoparlöründen duyurdular, ramazana bir ay eklemişsiniz, hiç iyi olmadı." deyince Başkan da şakayı sürdürdü "Evet ramazana bir ay daha ekledim." Günahsızımız adeta infilak etti. "Ne olmuş, ne olmuş? Sana ne lan Ramazandan? Sen çöpüne bak! Bir ay daha ramazan mı olurmuş?" gibi laflarla başladı küfürleri savurmaya.

AKŞAM ERKEN YATTIM

İlçemizde oynanan bir amatör futbol maçında takım kaptanı, kapasitesinin altında maç çıkarıyordu. Devre arasında soyunma odasına giderken arkadaşı sordu. "Kaptan gününde değilsin.""Haklısın, akşam saat 10.00 (22.00)'da yattım da.""Erken de yatmışsın ama." "Alışkın

olmayınca olmuyor, saat 02.30'da bir uyandım bir daha da uyuyamadım."

BAKIR KAP ZEHİRLENMESİ

Altmışlı yıllar, İnegöllü Kocaeli'de bir fabrikada çalışıyor. Gece evinin kapısı çalar, gelenler fabrikadan arkadaşlarıdır. "Makarna, kalayı bitmiş bakır tencerede pişirilmiş, yirmi kadar arkadaş hastaneye yattı, sen iki tabak yemiştin. Bir an önce hastaneye gitmelisin." tavsiyesinde bulundular.

İnegöllü gülümsedi "Arkadaşlar sağ olun da bizim evdeki kapların kalayı hiçbir zaman tamam olmazdı, ben iyiyim, benim bakıra bağışıklığım vardır." Arkadaşları "Sen bilirsin" deyip ayrıldılar.

OSMANLI SARAYI'NIN KAVANOZCUBAŞISI

OLAY Gazetesi Bursa'da Yaşam Dergisi'nin Şubat 2001 Sayısı 149-161 sayfalarında Merhum Yaşar Faruk İnal'ın "İnegöl ve Uludağ" adlı bir yazısı yayınlanmıştı. Bu yazı beni bir şiir tadında etkiledi. O günden bu yana bu yazıyı tekrar tekrar severek okumuşumdur. Yazı içinde bir bölüm var ki daha fazla okuyucuya ulaşması için ben de bir şeyler yapmalıyım diye çok arzuladım.

O yüzden bundan sonrasını Yaşar Faruk İnal'ın o sevimli anlatımına bırakıyorum.

"Oylat gençlerinin civar köylere düzenledikleri geziler çok zevkli olurdu. Münir Ağabey akordeonu, Remzi Hoca ve Yeni Dekor Enver, nükteleri ile katılanlara zevkli saatler yaşatırlardı.

Vadiler arasındaki düzlükteki Oylat'ı iki yanındaki tepelerden seyreden iki köy vardır. Her iki köy de, 93 Osmanlı-Rus Savaşı sonrasında Kafkasya'nın Gürcistan Bölgesinden gelen insanlar tarafından kurulmuştur. Kırmızı yüzlü sağlıklı insanlardır.

Köylerden birisinin adı Bahçekaya, diğerinin adı Pazaralanı'dır. Kafkasya'da olduğu gibi bu köylerde de yüz yaşını aşkın insanlar çoktur.

Mısır ekmeğini buğday ekmeğine tercih eden, yoğurdu ve ayranı, hormonsuz, doğal sebze ve meyveleri ile aranıp da bulunamayan özellikteki yerlerdir.

Geçmiş zaman, 50 yıl öncesinin Pazaralanı (şimdiki adı Saadet) gezisinde, başımızdan geçen ilginç bir olayı anlatmak isterim.

Kafilemiz Pazaralanı'na varmıştı ki, bizi çevik mi çevik, kırmızı yüzlü bir ihtiyar delikanlı karşıladı. 100 yaşında vardı. Ama tepelere öylesine hızla tırmanıyordu ki, ona kimsenin yetişmesi mümkün değildi. Az sonra mola verildi köye girmiştik.

Bir ağaç dibinde; nefis Pazaralanı ayranını yudumlarken, biz gençler, eğlencenin başlaması için sabırsızlanıyorduk. Hepimizin gözü akordeonu ile Münir Ağabeyde idi.

Kafilenin başındaki yaşlılardan birisi merak etmiş. İhtiyar delikanlıya bir soru yöneltmişti.

-Doğma büyüme buralı mısınız?

-Evet, dedi ihtiyar delikanlı. Doğma büyüme Pazaralanı köylüyüm. Siz beni gençliğimde görecektiniz. Ben Osmanlı Sarayının Kavanozcubaşısı idim.

Kavanozcubaşı tabirini duyanlar birbirine bakıştılar. Doğrusu ya, Şamdancıbaşını duymuşlardı. Faytoncubaşı kulaklarına çalınmıştı. Ama Kavanozcubaşı nasıl bir görev üstleniyordu acaba?

Merakımızı yine ihtiyar delikanlı bozdu.

-Bizimkiler Kafkasya'dan geldiklerinde, buralar Osmanlı Sarayına ait arazi imiş. Köylerimizi Saray Arazisi üzerine kurmuşuz. Köylerin saray ile irtibatı vardı. Ben üç kişilik ekibimle, Oylat Deresi'nde gün boyu alabalık yakalamaya çalışırdım. Her hafta bu balıkları canlı olarak kavanozlar içinde Yıldız Sarayı'na götürürdüm.

Ben çok küçüktüm. Büyükler bu sözlere tam olarak inanmışlar mıydı; şimdi saptamam zor. Ama bu anımın 20 yıl sonrasında, İstanbul'da yayınlanan Hayat Dergisi, Sultan Abdülhamit'in kızı Ayşe Osmanoğlu'nun "Babam Abdülhamit" başlıklı anılarına yer verdi. Ayşe Osmanoğlu anılarında aynen şunları söylüyordu;

"Saray'daki günlerimiz yeknesak geçerdi. Sadece İnegöl'ün Oylat Deresi'nden alabalık, Çitli Köyü'nden madensuyu geldiğinde, sofra bir başka şenlenirdi. Sarayda değişik bir gün yaşanırdı." Olay Yaşar Faruk İnal'ın dizelerine şöyle yansıdı;

"Çitli'den madensuyu,
Oylat deresinden alabalık,
Geldiğinde başka olurmuş
Padişah sofrasının çeşnisi,
Doksan üç Kafkas Göçmeni,
Bir delikanlı, kırmızı yüzlü
Pazaralanı Köyü'nden,
İnegöl'ün.
Sarayın Kavanozcubaşısı,
Böyle yazıyor anılarında;
Abdülhamit Han'ın kızı
Ayşe Sultan…"

KALAN EKMEKLER

Vakit geç olmuş, İnegöl'de bir bakkal dükkanını kapatma hazırlıkları yapıyor. Kalan ekmekleri saydı 52 adet ekmek bir sonraki güne kalıyor, halbuki günde 15-16'dan fazla ekmek kalmazdı.

Düşündü ….. ailesi bugün herhalde börek yaptılar dedi. Doğruydu, günde 35'ten fazla ekmek tüketen Makedonya göçmeni aile belirli günlerde börek yapardı, o gün de börek yapmıştı.

KROKİ İLE GÖNDERİLEN MEKTUP

İnegöllü Ankara'da yükseköğrenimini yapıyor. İnegöl'deki bir arkadaşına

mektup gönderecek, fakat arkadaşının adresini bilmiyor.

Zarfın üzerine "Bu mektubu götürecek postacıya şimdiden teşekkür ediyorum" yazıyor. Başlıyor zarfın üzerine postanenin karşı sokağına geç, iki yüz metre sola dön, üç yüz metre sonra sağa dön gibi işaretlerle çizerek tarif etmeye, mektup yerine ulaşmıştır.

OTUZ ÜÇ'DEN OTUZ İKİ'YE DÜŞTÜK

Yetmişli yıllar bir siyasi partimiz büyükçe bir köyümüzden birkaç seçim peş peşe otuz üç oy alıyordu. Bir seçimde bu otuz iki'ye düşmüştü. İlçe yöneticileri şaka takıldılar "Öbür partiye kimi kaptırdık".

Köylüler cevap verdi "Kimseyi kaptırmadık ağabey ama …. Hanımı öldü de ondan bir eksik çıktı".

RADYO TAMİRİ

Yetmişli yıllar, İnegöllünün asıl mesleği mobilyacılık olmakla birlikte radyo tamir etmeyi hobi edinmişti, fena da sayılmazdı. Tek bir sorun vardı o da tamir ettiği radyoları yeniden kutusuna sığdıramamak.

AHMET VEFİK PAŞA'DAN BİR ANI

Ahmet Vefik Paşa Bursa Valisi iken kaymakamları teftişe ve halkla münasebet kurarak dertlerini dinlemeye İnegöl'e gelir. Paşa şehrin dışında karşılanır, şehrin ortasında koyu gölgeli bir çınarın gölgesinde sandalyeler üzerine otururlar.

Paşa, iri kıyım, altın köstekli ve bacak bacak üstüne atıp keyfince tam karşısında oturan şahsa sorar:

-Beyefendi siz kimsiniz? Hangi millettensiniz?

-Ben şehir eşrafından Kiremitçiyan Oğulları'ndan zeytin tüccarı

Bogos'um Paşa Hazretleri.

Paşa sağında oturan şahsa döner:

-Ya siz beyefendi?

-Ben İnegöl eşrafından Pastırmacıyan Oğulları'ndan zeytin tüccarı Artin'im Paşa Hazretleri.

Paşa solunda oturan şahsa döner:

-Siz beyefendi?

-Ben Paşa Hazretleri, şehir eşrafından Kasapyan Oğullarından Koyun ve sığır tüccarı Popopalas'ım.

Bu sırada Paşa'nın gözü arkalarda bir iskemlenin üstünde oturan üstü başı dökülen, saçı sakalı karışmış bir ihtiyara ilişir. Parmağını uzatarak sorar:

-Ya siz babacığım, siz hangi millettensiniz?

İhtiyar, bir paşa, bir vali tarafından kendine sual sorulacağını hiç ümit etmediğinden, sualin başkasına sorulduğunu düşünüp etrafına bakınır.

Paşa "Babacığım size soruyorum! Diye tekrar eder.

İhtiyar tereddütle kendi kendini işaret eder:

-Bana mı soruyorsunuz Paşa Hazretleri?

-Evet babacığım sana soruyorum, sen hangi millettensin?

İhtiyar yavaş yavaş ayağa kalkar. Elini avucunu ovalar, kekeleyerek:

Ben Paşa Hazretleri, Ben Paşa Hazretleri ben haşa huzurdan Türküm der. Paşa gülercesine konuşur.

-Be babacığım, bu memlekette Türk olmak, Türk'üm demek suç mudur ki, böyle konuşuyorsun. Ben de Türk'üm.

İhtiyar koşarak Paşanın yanına gelir, yerden bir temenna ile eteklerine sarılarak hem öpmek ister, hem de "Sahi mi Paşa Hazretleri sen de Türk müsün Paşa Hazretleri, Türk'ten Paşa olur mu Paşa Hazretleri?" diyerek Ahmet Vefik Paşa'nın elini öper.

Paşa "Babacığım Paşa olmak ne ki. Yedi cihana baş eğdiren Padişahlar da Türk'tür, anladın mı?" derken gözleri yaşarır. Rahatça ağlayabilmek için sırtını kalabalığa dönerek yürür gider.

VADE FARKI VE NASİHAT

Biri altmışlı, diğeri otuzlu yaşlarda iki tüccardılar. Yaşlı tüccarın satıcı, genç tüccarın alıcı olduğu, ortalama beş ay vadeli bir alışverişleri oldu. Mal teslim edildi, çeklerin teslimi için genç tüccara yirmi gün kadar bir süre verildi, ayrıldılar.

Birbirlerini pek tanımadıkları için referans (kefil) olan kişiler de vardı. Konuşulduğu gibi yirmi gün sonra bir araya gelindi genç adam çekleri takdim etti. Referans olan kişiler de olmak üzere herkes rahatlamıştı. Çaylar içiliyor, amcamız da çekleri tek tek kontrol ediyordu.

Kontrol de bitti, amcamız "Allah bereket versin!" dedi, çekleri kabul ettiğini belirtti. Yalnız çekin birinin konuşulandan bir ay uzun olduğunu dolayısıyla çok az bir para vade farkı vermesi gerektiğini söyledi. Genç adam tabii ki diyerek elini cebine attı amcamızın dediği parayı nakit olarak takdim etti.

Sıkıntısız tamamlanmış büyükçe bir alışverişte yaşlı adamın davranışı çok şık durmamıştı. Yaşlı adamın da içine çok sinmemiş olmalı ki

"Sen daha gençsin, bu parayı sana nasihat olsun diye aldım" Dedi.

Genç adam cevap verdi "Amca hem vade farkını al, hem nasihat et, olmaz, ille de nasihat edeceksen vade farkını iade etmen gerekiyor."

YURT DIŞINDAYDIM

1970'li yıllar Ankara'da bir yüksek öğrenim yurdunda gece olaylar çıkmış, sabah yurda baskın yapan polis de birçok öğrenciyi gözaltına almıştır. Gözaltına alınanlar arasında 1980 yılından itibaren ailesiyle İnegöl'e göç etmiş biri de vardır. İfade alınması için Polis Merkezindedir, ama çok da sıkıntılı değildir.

İfade için sıra kendisine geldiğinde "Ben yurt dışındaydım sabah döndüm, o yüzden serbest bırakılmamı talep ediyorum." İfadeyi alan polisin kaşları çatıldı. "Neredeydiniz beyefendi Kanarya Adaları'nda mı? Ulan bana bak yirmi dört saattir uykusuzum doğru dürüst cevap ver kafamı bozma!"

"Memleketteydim efendim, yurda sabah geldim efendim." diyebildi. Mesele anlaşıldı. Yurt sözcüğünün birden fazla anlamı olunca yanlış anlama olmuştu.

YERE PARA ATIYORLAR

Çıraklık, toplumumuzda zanaat öğrenen kişilerin yaşadığı zorunlu bir süreçtir. Yaş ve kıdemin çok önemsendiği bir hiyerarşik yapı içinde de en alt tabaka kabul edildiği için de yorucu bir süreçtir.

Çalıştığınız işyerinde usta ve kalfalar tarafından bildiğiniz, bilmediğiniz bazı testlerden de geçersiniz. Dükkanın ücra bir köşesinde para düşürmüş gibi yaparlar, bir alışverişe yollayacaklarında çekmeceden şu kadar para al, ya da paranın üstünü çekmeceye bırak derler.

Bütün bunlar olurken de davranışlarınızı inceleyerek dürüstlüğünüz hakkında da bir kanıya varmaya çalışırlar. Bir mobilyacı çırağı başka bir meslekten dükkan komşusu bir kişiye gidip:

"Amca bana iş bulsana." dedi. "O da hayrola oğlum çalıştığın yerde bir sıkıntın mı var deyince" çırak "İki yıldır yanlarında çalışıyorum, hala dükkanda para düşürmüş gibi yapıp beni deniyorlar, gücüme gidiyor amca" dedi.

Komşu usta da "Gücenmekte haklısın oğlum, öyleyse, sana başka bir iş bakalım" dedi.

TAKSİTLE GÖZ AMELİYATI

Yıllarca gözlük kullanan bir İnegöllü gözlükten kurtulmaya karar verdi. Bir kliniğe başvurdu, başarılı bir ameliyatla gözlükten kurtuldu.

Ameliyat sonrası, çıktığı kahvehaneye uğradı arkadaşları ile bir araya geldi. Geçmiş olsun dileklerini kabul ederken, ameliyat ve sonrasına yönelik sorulara cevap vermeye çalıştı.

Belli ki aynı ameliyatı düşünen bir arkadaşı ile aralarında şöyle bir konuşma geçti. "Kaç para?" "İki bin dolar." "Taksit yaparlar mı?" "Evet iki taksit yaparlar, bin doları alırlar gözün birini, ikinci bin dolarda ikinci gözü ameliyat ederler."

ASKER FOTOĞRAFI

İnegöllü, askerliğini küçük bir birlikte yapıyor, dolayısıyla da subaylar, astsubaylar, asteğmenler ve erler arasında sıcak bir ilişki yaşanıyordu.

Tezkeresi yaklaştığı günlerde, birliğindeki doktor asteğmene "Komutanım gitmeden bir hatıra resmi çektirelim" dedi. Asteğmen hayır demedi ama pek de ilgilenmedi.

Derken İnegöllü asker gününü tamamladı, ayrılırken asteğmene "Komutanım, benim yetiştiğim şartlarda yetişseydiniz, benden önemli biri olamazdınız." dedi ve ayrıldı.

BİR KIZ İSTEME HİKAYESİ

Yetmişli yıllar İki Kapılı Kahve'nin çay bahçesinde dört kişi hararetli hararetli sohbet ediyorlardı. En yaşlısının sıkça kaşlarını kaldırıp olmaz demesinden ona bir konuda ısrar edildiği belliydi.

Mesele bir kız isteme meselesiydi, yaşlı amca noktayı koydu. "Bir daha kimse için kız istemem, iyi olursa Allah'tan, kötü olursa da benden biliyorlar."

İKİ NOKTA ÜST ÜSTE

Yetmişli yıllar İnegöl Ortaokulu, yazılıların klasik yapıldığı, yazılı sorularının sınavın başında öğretmenlerce okunup öğrenciler tarafından da yazılı kağıtlarına yazılıp sonra sınava geçildiği günler. Doğal olarak konu sınav olunca da herkesin acele ettiği dakikalar.

Öğretmen soruyu okudu, devam edecek "İki nokta üst üste." dedi, bir öğrenci seslendi "Hocam ben iki noktayı alt alta yaptım mahsuru olur mu?" Öğretmen "Yok be oğlum ne fark edecek?" dedi ki sınıfta gülüşmeler başladı.

KOMŞULARIMIZ

Asker ocağındaki gece dersleri bilinir. Yine böyle bir gece dersinde çavuş sordu "Komşularımızı kim söyleyecek?" İnegöllü soruyu pek anlayamamıştı, sordu.

"Komutanım mahalle komşuları mı, tarla komşuları mı?" Çavuş cevap verdi "Bana ne be oğlum senin mahalle komşundan, tarla komşundan. Sen bana Türkiye'nin komşularını söyle."

OLMADI MI, OLMUYOR

Seksenli yıllar, ülkemizin çok mu çok zengini bir adam, özel helikopteri ile ilçemiz Organize Sanayi Bölgesindeki fabrikasını ziyarete gelir. O anda fabrikada bulunan herkes hoş geldin demek için sıraya girmiştir.

İki gün sonra o esnada fabrikada bulunan bir at arabacı fabrikaya çağrılır, müdürün karşısına çıkarılır. Müdür sorar "Bir ihtiyacın, bir sıkıntın var mı." at arabacı cevaplar "Allah'a Şükür hiçbir ihtiyacım, sıkıntım yok." Bu soru ve cevap bir iki kez tekrarlanır. At arabacıya

"Teşekkür ederiz, gidebilirsin." denir, at arabacı da ayrılır.

Hadise şudur işadamımızın indiği esnada atı ürkmesin diye atının yanından ayrılamayan arabacımız "Hoş geldin baba" diye seslenmiştir. Bu da işadamımızın hoşuna gitmiş içerideki görüşmede yetkililere "Bir at arabacı bana hoş geldin baba diye seslendi, davranışı bana çok samimi geldi, ne ihtiyacı varsa giderin." demiştir.

Sonraki gün at arabacı fabrikaya çağırılmış, yukarıdaki görüşme gerçekleşmiştir. Arabacı sonraki zamanlarda neden ihtiyacım yok dedin diye soran dostlarına "Kimsenin bir şeyi çalınmış olabilir, üstüme kalmasın diye korktum." cevabını vermiştir. Öbür cephede ise patronun gönlünden kopan, sanki müdürün gönlünden kopmamıştır.

SEÇİM ZAMANI YA GELİRSİNİZ

Seksenli yıllar, bir genel seçim öncesi siyasi partiler köy gezileri yapıyorlar. Bir köyümüzde alışılmadık bir şey oldu. Parti temsilcisi konuşmaya başlamak üzereyken köyden biri "Seçim zamanı ya gelirsiniz." dedi.

Çok kısa bir sessizlik oldu. "Siz de öyle cevabı geldi" partili kişiden, devam etti "Siz de hastaneye ya da karakola düşünce geliyorsunuz, başka zaman uğradığınız yok." İki tarafın da özgüveni iyiydi.

KIRIK LEBLEBİ-AÇIK YOĞURT

Yetmişli yıllar İnegöl'de bir bakkal, dükkanına bir kuruyemiş dolabı koydu, kuruyemiş de satacaktı. Sevilen de bir insandı, İlk gün konu komşu hayırlı olsun alışverişi yaptılar.

Bir müşteri geldi; "Kırık leblebi var mı?" dedi. Kırık leblebi yoktu. Sade, tuzlu, şekerli leblebi vardı, leblebi tozu da vardı ama kırık leblebi almayı akıl edememişti. "Yarın gelir kardeşim." diyebildi.

Kısa bir süre sonra bir başka müşteri yine kırık leblebi sordu. Bu böyle devam etti. On beş, yirmi dakika aralıklarla kırık leblebi

soruyorlardı. Sonunda dayanamadı yine kırık leblebi soran bir müşteriye "Oğlum sen bu leblebiyi ağzına atınca kırılmayacak mı, kırılacak. O zaman ne bu kırık leblebi ısrarı."

Müşteri genç gülmemek için kendini dükkandan dışarı zor attı. Yapılan bir şakaydı. Kırık leblebi olmadığını fark eden bir dostları o kişileri peş peşe gönderiyordu.

Bir başka zaman da başka bir esnafımıza aynı yoğurt tası ile peş peşe açık yoğurt sormuşlardı.

LİSEDE SOSYOLOJİ DERSİ

İki binli yıllar İlçemizde bir lise öğretmen sosyoloji dersinde sordu "Sosyologlar toplumu ne olarak algılar", öğrenci cevap verdi. "Ekmek kapısı olmanın dışında mı hocam."

RAMAZAN BİTMEDEN BEN BİTECEĞİM

Muhabbetçiliği ile bilinen bir İnegöllüye Ramazan'da sordular "Abi oruç var mı?" "Yok." dedi İnegöllü, devam etti.

"Birinci günü tuttum iki kilo verdim, baktım Ramazan bitmeden ben biteceğim o yüzden oruç yok."

YABANLIK

İnegöllü yaşlımız, bir yakınlarının yanına deniz kenarına misafirliğe gitti. Yüzme esnasında yaşlı amcamızın protez dişleri ağzından çıktı ve denizde kayboldu.

İnegöl'e gelir gelmez dişçiye gitti, kendine yeni protez diş siparişi verdi. Dişçi de kısa sürede yeni dişleri teslim etmek üzereydi ki, eski dişlerin denizde bulunduğu haberi geldi.

İnegöllü gülümseyerek kendi kendine söylendi "Yabanlık elbisemiz yok, yabanlık dişimiz oldu haydi hayırlısı."

SARI ZARFIN GÜCÜ

İnegöllü esnafımız altmışlı-yetmişli yıllarda alt ve orta gelir grubundaki insanlara hazır erkek kıyafeti satardı. Pazarlara da çıkardı, o gün için müşterilerinin büyük bölümünü köylüler oluştururdu.

Köylü ile yapılan alışverişler genellikle tütün-buğday-elma zamanı gibi köylünün mahsulünün satış dönemlerine göre ödeme tarihleri oluşturulurdu. Aman aman da sorun yaşanmazdı. Senet, çek gibi ticari evraklar en azından küçük esnaf tarafından kullanılmaya başlanmamıştı.

Bizim elbisecimiz, umudunu kestiği, müşterilerine daktilo ile yazılmış bir çağrı mektubu gönderirdi. Mutlaka sarı zarf, içeriğin yazıldığı kağıt ise üçüncü hamur olurdu. Gönderenin ismi yazmaz, mektup ve zarf bilgileri daktilo ile yazılırdı.

Kısa cümlelerle borcun gününün geciktiği, on beş gün içinde ödenmezse kanuni işlemin yapılacağı türden cümleler bulunurdu. Yazının bitiminde de bir metal para ile okunamayan bir mühür basılır, imzalanırdı.

Mektubu köy odasından alan köylümüzün kafası karışır. Sarı zarf, daktilo ile yazılmış mektup vs. bütün bunları anlamak için yapılacak şey elbisecinin yolunu tutmaktır. Tabii ki oraya giderken de borcun mümkünse tamamını, hiç değilse de bir kısmını tedarik edip gitmek gerekmektedir.

Köylü dükkana gittiğinde de işyeri sahibi olaydan habersizmiş gibi davranır, tahsilatı yapmaya çalışır. Köylü serzenişte bulunursa da "Ben başkasını söylemiştim, katip yanlış yollamış" türünden sözcüklerle gönlünü almaya çalışırdı.

AD VE SOYADLARIMIZ

Annesinin kızlık soyadı "YOK" idi. O kadar çok açıklama yapmak zorunda kalıyordu ki. "Kodlayarak söylüyorum Y-O-K" diyerek söze başlasa bile, yine de tekraren izah ediyordu.

Bir başka İnegöllü kimliğinde "Yünus" yazmakta olan adını, karşıdaki memur ya da memure doğrulamak için "Yunus" olarak düzeltiyor o da her seferinde "Yü-nus" olarak yeniden ifade ediyordu.

Soyadı Ğirgin (Yumuşak G) olanın yaşadıkları ise yukarıdakilerden az değildi.

CAMLARI AÇIN

İl genel meclisleri ya da belediye meclislerinde bir siyasi partinin sayısal çokluğunun ezici boyutta olması muhalifler için çekilmez bir süreçtir. İktidar partisini çaresizce izlemekten başka bir şey yapamazlar.

Çok özel durumlarda konuşulacak olsa bile o görevi de parti sözcüleri yerine getirirler. Dolayısı ile diğer üyeler için tekdüze, sıkıntılı bir süreçtir. Seksenli yıllarda Bursa İl Genel Meclisi'nde böyle bir tablo vardır.

İnegöllü muhalif üye elini kaldırır, gündem dışı bir önerisi olduğunu söyler. İktidar Partisi temsilcileri sesin geldiği yöne dikkatlice bakarlar. Kendi partisinin sözcüsü de bilgisi dışında bir öneri olduğunu görüp dikkatlice arkadaşına döner.

İnegöllü devam eder "Camları açın içerisi çok sıcak oldu." Beş yıllık süreçteki tek önerisi de bu olabilmiştir.

FUTBOLCU İKİZLER

Yetmişli yıllar yağışlı bir gün, ilçe stadında bir gençler ligi maçı ikinci devre başlayacak, sporcular oyun alanına geliyorlar. Sporcunun birinin forması diğer sporcularınki gibi oldukça çamurlu, fakat şort, tozluk ve ayakkabılar tertemizdi. Yan hakem duruma bir anlam veremedi, merak da etti.

"Oğlum bu nasıl oldu, forma batmış şort ve tozluk tertemiz." Sporcu sesini çıkarmadı. Yan hakem devam etti "Şort ve tozluğu değiştirdin herhalde, bir şey var ama aklım ermedi." Sporcu yine sesini çıkarmadı

maç başladı. Hakem şaşırmakta haklıydı, işin aslı da şöyleydi.

Futbolcumuzun ikizi vardı, hakemlere verilen 16 kişilik oyuncu listesinde birinin adı yer alır ama çoğunlukla bir devre biri, bir devre diğeri oynardı. Bunu da yasal iki oyuncu değişikliği dışında ve devre arası soyunma odasında gizlice forma değişerek yaptıkları için hakemler tespit edemiyordu.

ORTALAMA ZEKA

İnegöllü, çocuğunu dersaneye yazdırdı. Dönem dönem de uğruyor çocuğu hakkında dersane yetkililerinden bilgi edinmeye çalışıyordu. Çocuğuna ilgisi hissedilmeyecek gibi değildi. Velinin ilgisinden memnun kalan dersane yetkilileri zamanla çocukla ilgili iddialı ifadeler kullanmaya başlayınca İnegöllü dayanamadı.

"Yahu yapmayın, ben de hanım da ortalama zekaya sahip insanlarız, çocuk için bana gaz verip durmayın."

ÇANAKKALE SAVAŞINDA İKİ İNEGÖL'LÜ

UÜ Rektörlüğü desteğinde Okutman Fevzi Çakmak tarafından hazırlanan "Bursa İli Çanakkale Şehitleri" adlı 2008 yılında yayınlanan Proje Kitabında sayfa 49'da yer alan İnegöllü bir Çanakkale Şehidi torunu ile yapılan görüşmeyi aktarıyorum.

Görüşme 13 Haziran 2007 tarihinde yapılmış. Görüşme yapılan kişi ise 2009 yılında vefat eden benim de yakından tanıdığım Hilmiye Köyünden Merhum Şaban Aydoğan Hoca'dır. Batum göçmeni dedesi Şehit Şaban Efendi'nin cepheye gidişini, çocuklarına sarılışını ve küçük

oğluna "Benim Küçük Adam" diyerek hitap edişini 1321-1905 doğumlu amcasından dinlemiş.

Çanakkale Cephesindeki Şaban Efendiyi ise aynı cephede görev yapan İnegöl Tüfekçikonak Köyü'nden Mevlüt Tayyar anlatmış. Mevlüt Tayyar Amca anlatıyor. "Koluma şarapnel gelmiş acı içinde kıvranıyorum

arkamdan bir ses: 'Mevlüt sen misin (Gürcüce tabii ki)?' Mevlüt Amca bakıyor ki Hilmiye Köyü'nden Şaban. Mevlüt'ün yaralı olduğunu anlayınca kavrıyor kucaklıyor sargı mahalline götürüyor. Üstü başı kan içinde kaldığı için de sen nereye gidiyorsun diyorlar. 'Benim bir şeyim yok, ben iyiyim, yaralıyı getirdim, gidiyorum' diyerek ayrılıyor.

Ertesi gün ise başka bir şarapnel Hilmiye Köylü Şaban Efendi'nin iki ayağını alıyor götürüyor. Beş gün yaralı olarak yaşıyor sonrasında şehit oluyor. Mevlüt amca'nın yarası iyileşiyor yukarıda da belirttiğimiz gibi gaziliğin haklı gururu ile 1978 yılına kadar da yaşıyor.

Büyüklerimizden, yakınlarımızdan dinlediğimiz, gurur duyulası buna benzer hepimizin birçok hikayesi vardır. Bir çok kahramanlık hikayesi ise başkaları tarafından bilinmeden yaşandı ve bitti. Yalnız Çanakkale değil tabii ki birçok farklı cephe ve zaman diliminde.

Bu ülkenin en büyük zenginliği nedir denildiğinde hiç çekinmeden "Uğruna Ölebilen İnsan Sayısının Çokluğudur" diyebiliriz herhalde.

HACI BAYRAM VELİ'Yİ TAŞIDILAR

İnegöllü genç, 2013 yılı KPSS sonuçlarına göre devlet memuru olarak Ankara'da işe başladı. Her anne gibi annesi de sevinmiş, kıvanmış oğlunun çalıştığı işyerini ve evini görmek istemişti. Ana oğul otobüsle İnegöl'den Ankara'ya gidiyorlardı.

Anne "Oğlum, Ankara'da Hacı Bayram Veli diye çok mübarek bir zatın türbesi varmış." Demişti ki. Oğul'un cevabı geldi "He anne vardı ama geçen sene İstanbul'a taşıdılar".

Çocuk annesini iyi tanıyordu. Annesi bir başına ziyaret etmeye kalkar, Ankara'da kaybolabilir korkusuyla anneye öyle demişti.

İNEGÖL'Ü LEKELEME KARDEŞİM

Ülkede kene krizi günleriydi. İlçemizdeki bir yonga levha fabrikasının kapısında yük sarmayı bekleyen tır şoförü panik içinde kendini aracının dışına attı. Herkes şaşırmıştı, şoförün de çok korktuğu belliydi. Çevredekiler yanına yaklaşıp olan biteni anlamaya çalıştılar.

Şoför heyecanla anlatmaya başladı; "Gördünüz mü başıma geleni? Allahtan uyumamışım, araçta kene var" türünden konuşmalar yapıyordu. O sırada aynı fabrikada yük sarmak için bekleyen İnegöllü bir traktörcünün sesi duyuldu.

"İnegöl'ü lekeleme kardeşim, İnegöl'de kene mene olmaz. Sen o keneyi kim bilir nereden getirdin? Bir de İnegöl'ü lekelemeye kalkıyorsun."

KOLU KIRILAN GÜREŞÇİ

Erken yaşlardaki sakatlıklar sonucu sporda gelebileceği yere gelemeyen sporcu dostları olmuştur hepimizin. Kahramanımız Merhum Bekir Pehlivan'da Makedonya-Üsküp'te başladığı çayır güreşini ülkemizde sürdürme gayretindedir.

"Babam hayatta değildi, annem de sakatlanıp çalışamayacağımdan korkar güreş yapmamı istemezdi. Ben yine de annemi razı eder çevre il ve ilçelerdeki güreşlere katılırdım. 17 yaşındayım Bursa Merinos çayırında güreşiyoruz, sağ kolum bilek ile dirsek arasından kırıldı. Üç buçuk ay annem tarlada çalıştı bende sargılı kolumla yanında ağladım." derdi.

ORMANCININ ÇÖZÜMÜ

1970 yılı İnegöl'ü de etkileyen bir deprem olunca, Kütahya'nın ilçelerinden birinde görev yapan orman muhafaza memuru hemen memleketi İnegöl'e doğru yola çıktı. Kütahya'dan Eskişehir'e, Eskişehir'den ise İnegöl'de inmek üzere Bursa istikametine giden bir otobüse bindi.

Hesapladığı gibi olmadı, uyumuştu, uyandığında ise araba İnegöl'ü geçmiş, Eski Bursa Yolu üzeri Kazancı taraflarında ormanlık alanın yakınındaydılar. Üniformanın imtiyazı da olunca, muavine kızdı, söylendi, inmek istediğini söyledi. Şoför ve muavin özür dilediler. "Beyefendi inmeyin, bu saatte sizi kimse arabasına almaz. Biz sizi Bursa'dan bir arabaya bindirip gönderelim"

İnegöllü ikna olmadı, otobüsten indi. Saat 00.30 aylardan da mart, hava da soğuktu. İnegöl yönüne giden birkaç arabaya işaret etti ise de durmadılar. Saat 02.00 den sonra Bursa istikametine giden arabalara da işaret etmeye başladı onlar da durmadılar. Saat 02.30 olunca çevreden taş toplamaya başladı, topladığı taşları yola dizdi, beylik tabancasını çıkardı bir ağacın arkasına saklandı.

Gelen araba olursa mecburen duracaktı, öyle de oldu. İnegöl istikametine giden sebze meyve işi yapan bir İnegöllü kamyonetçi yola dizili taşları görünce yavaşladı, durdu. Elinde silahı ile orman muhafaza memurumuz arabaya yaklaştı, durumu anlattı. Kamyonettekiler haklı olarak korkmuştu, sonra meseleyi anlayıp, İnegöl'e doğru yola koyuldular.

ABLA YİRMİ BEŞ OLURSUNUZ

Yetmişli yıllar, İstanbul'a karadan giden İnegöl otobüsü Gebze'den geçerken, beyaz renkli yerli bir otomobilin, bayan sürücülü kırmızı renkli yabancı marka otomobile arkadan vurduğu, maddi hasarlı, çok da önemli sayılmayacak bir kazaya rastladı.

Trafik aksamış, bayan sürücü de ikna olmuyor, trafik polisi bekleniyordu. İnegöllü otobüs şoförü "Abla geçmiş olsun bir şey yok sayılır, biraz daha ısrar edersen yirmi beş olursunuz, haberin olsun." dedi. Kadın da, oradakiler de bir şey anlamadılar.

İnegöl otobüsündeki bir yolcu şoföre "Yirmi beş meselesi nedir?" deyince İnegöllü otobüs şoförü açıkladı. "Bilardoda üç top birbirine vurunca yirmi beş sayı alınıyor ya, biraz daha beklerseler üçüncü bir araba gelip çarpacak onu demek istedim."

UMRE'DEKİ ÇOCUĞUN DUASI

İnegöllü çift, beş yaşındaki çocukları beraberinde umreye giderler. Çocuğa Umre ziyareti hakkında bilgiler verirken de öğretirler. Oğlum "Kabe'yi ilk gördüğün an çok kıymetlidir. O anda ne dua edersen Allah tarafından kabul olacağına inanılır" gibi.

Sonra bir ara çocuğun ağzını da ararlar. Ne dua ettiğini öğrenirler. Çocuk "Allah'ım ömrümüz ailece beraber geçsin, beraber yaşayalım, beraber ölelim." gibi dua etmiştir, çocuklarının duasından tabii ki duygulanırlar.

Günler geçer Umre ziyareti tamamlanır, geri dönüş için uçaktadırlar. Pilotun anonsu duyulur "Sayın yolcular lütfen kemerlerinizi bağlayın, üç numaralı motorda arıza var mecburi inişe geçeceğiz." Çiftin akıllarına gelen tek şey çocuklarının duasıdır. Neyse motor arızası giderilir yurda dönülür.

SİMİTÇİ

Soğuk kış gecelerinden birindeydi. İnegöllü, kahvehaneden çıktı evine doğru yol alıyordu. Simitçinin sesini duydu, eve simit götürmek iyi olur, diye düşündü.

Simitçi bayağı da uzaktaydı. Koşarak, güç bela yetişti ki arabada simit yoktu. "Arkadaş simidin bitmiş, niye simit diye bağırıyorsun?" Simitçi bağırdığının farkında bile değildi, gülüşerek ayrıldılar.

İZMİR FUARI'NDA İNEGÖLLÜ

Seksenli yıllar, İnegöllü esnaf İzmir fuarında makine bakıyordu, bütün gün makine üreten firmalarının bulunduğu bölümü gezdi. Karnıacıkmıştı, bir hamburgercide sıraya girdi bir hamburger yedi. Çevrede bir süre oyalandıktan sonra doymadığını düşündü, aynı hamburgercide yeniden sıraya girdi. Sıra kendisine gelince hamburgerci "Ağabey ben seni bir yerden tanıyorum ama çıkartamıyorum" deyince, İnegöllü "Biraz önce sıradaydım oradandır herhalde." deyince gülüştüler.

KEKEME LİBERO

Libero mevkii, futbolda savunmanın en arka bölgesi olduğu için o bölgede oynayan oyuncular oyun esnasında genelde diğer savunma oyuncuları, stoper ve iki beki, konuşarak uyarır ve yönlendirirler. Bu yönlendirmeler takıma yararlı olduğu için istenilen bir durumdur.

Liberonuz kekeme olursa doğal olarak söylenileni anlamakta zorlanırsınız, ayrıca da uyarılar daha geç yapılmış olacaktır. En sıkıntılı durumlar da ofsayt taktiği uygulamalarında olur. Sizin liberonuz "Çık" diyene kadar topu kalenizde görürsünüz.

Ama olsun, amatör bir İnegöl takımı altmışlı yılların sonlarında böyle bir süreç yaşadı ve birçok güzel anı günümüze kadar aktarıldı.

NE YAZIYO?

Yetmişli yılların başı, köylümüz Atatürk Bulvarı üzerindeki Tekel Yaprak Tütün İşletmesi'ne tütününü teslim etmiş. Kendisine ödenecek olan paranın kağıdı elinde Ziraat Bankası'nın yolunu tutmuş gidiyor. Kaç para alacağını da tabii ki merak etmektedir.

Okuma yazması da olmadığı için, Tekel binası önünde dikilmekte olan iyi giyimli bir beye yaklaşıp sorar."Bi bakıver bakalım burada ne yazıyor." Kağıdı eline alan iyi giyimli bey kağıdın önüne arkasına uzun uzun bakar "Beni mektupsuz bırakmayın diyor." der.

Okuma yazma bilmeyen köylümüzün şanssızlığı kağıdı uzattığı kişi de okuma yazma bilmiyordur. Gülüşür ayrılırlar.

ÇİTLİ MADEN SUYU HAKKINDA

İlkokul öğretmeni ve İnegöl Halk Eğitim Merkezi Kurucu Müdürü Merhum Nihat Siper; yaşadığı topluma karşı sorumluluk duyan faydalı bir insandı. Kültürel konulardaki yazıları da dönem dönem yerel gazetelerde yer alırdı.

1981 yılı Kasım-Aralık aylarında Bizim İnegöl Gazetesi'nde "Yeşil'in Koynunda Uyuyan İnegöl" adlı bir yazı dizisi yayınlandı. 17 Aralık 1981 tarihli bölümde öğretmenimiz Çitli Maden Suyu'na da yer vermiş ve ilçemizden kişilerle görüşmeler yapmış. O günkü yazı diline dokunmadan yazıya geçiyorum.

"Halk arasında yaptığım araştırmada 90 yaşında Eczacı Zeynel Tezkereci de "Osmanlı Padişahlarından Abdülaziz boğazına düşkün, pehlivan yapılı bir zatmış. İyi hatırlıyorum içme sularını Çitli Maden Suyu'ndan aldırırdı" demektedir.

83 yaşında İnegöllü İsmail Durukan da şu bilgiyi verdi. "Babam Mehmet Efendi Hicaz'da rahatsızlanıp tabibe çıkar. Babamı muayene eden doktor reçeteye, yemeklerin üstüne Çitli Maden Suyu içmesini yazar. Babam bu reçeteyi aynen uygular.

Ayrıca Rüştü Efendi'nin oğlu Ahmet Taner Avrupa'da okurken hastalanıp hastaneye yatar. Hastanenin doktoru hastası Ahmet Taner'e her gün Çitli Maden Suyu içirir" demektedir.

92 yaşında Hüsnü Güven'de şu açıklamayı yaptı" 1. Dünya Savaşı'nda Kafkas Cephesi'nde Ruslara esir düştüm. Rusya'da hastalandım beni muayene eden Rus doktoru reçeteme Çitli Maden Suyu yazmıştı. Ben de hayret ettim." Röportajlar burada sona erip, yazı teknik konularda devam ediyor.

GÜNAHSIZIMIZ TERAVİHDE

İnegöl'ün günahsızlarından birini teravih namazına ilçede bir camiye götürdüler. Namaza katıldı, namazın sonuna kadar sorun yaşatmadı. Namaz bitmişti çıkmakta olan diğer insanlarla birlikte çıkmak için ayağa kalkıyordu ki

Onu camiye götüren yakın dostu bileğinden tuttu ve "Hoca yanlış kıldırdı, yeniden kılacağız." dedi. Bu sözü duyan günahsızımızın sesi camide yankılandı "Bana ne ya doğru kıldıraydı, ben gidiyorum!"

HOCAM BENİ DEĞİŞTİR

Seksenli yılların sonlarıydı, İlçemiz Güven sahasında, Birinci Amatör Küme futbol maçı oynanıyordu. İlçe takımı ilk yarıyı 2-0 önde kapamıştı.

Soyunma odasında zorlu bir maçı erken koparmanın mutluluğu yaşanıyordu. Beklenmeyen bir şey oldu o maçta takımın en iyisi sağaçık "Hocam beni çıkar, ya da sol tarafa geçmek istiyorum" dedi.

Kısa bir sessizlik sonrası, hoca "Neden" diye sordu. Sağaçık sessiz kaldı, ısrar edilince de açıkladı. Rakip sol bek sağaçığımıza "Ağabey beni bitirdin, bir daha bana forma vermezler" demişti.

Hoca; "Oğlum etkilenme olur öyle şeyler" dediyse de sporcusunu tanıyordu. "Tamam sol tarafta oyna o zaman" dedi.

SEN DE ADAY OLUR MUSUN?

İnegölspor Olağan bir kongre öncesi İki başkan adayı çalışmalarını sürdürmektedirler. Birkaç gazeteci daha önce başkanlık ve yöneticilik yapmış biri ile birlikteydiler. Gazetecilik refleksi ile içlerinden biri "Ağabey sen de liste yapmayı düşünür müsün?" dedi.

Cevap güzeldi "Arkadaşlar bize yakışan, böyle iki adaylı kongreler de değil de, kimsenin aday olmak istemediği kongrelerde aday olmaktır."

HERKESE ENİŞTE DİYORDU

Nakliye kamyonlarına mobilya sarıyordu. Çalıştığı nakliyat firmasında da eski olduğu için diğer sarıcıları da o organize ediyordu. Dolayısıyla mobilyacılara uğrayıp hangi malın önce ya da hangi malın arabanın neresine sarılacağını da o takip ediyordu.

Bütün bunlar çok fazla sayıda insan ile muhatap olmasını zorunlu kılıyordu. O kadar ismi öğrenip akılda tutması da zor olduğundan "Enişte sarmaya kaçta gelelim?" bir başkasına "Enişte bizim mal hazır mı?" gibi sözcüklerle hitap ederek sürdürüyordu işlerini.

Bir gün birisi "Yahu sen de herkese enişte diyorsun?" deyince "Ne yapayım kayınço deyip de kendimi mi dövdüreyim?" demişti.

YÜZÜNCÜ YAŞ ÖDÜLÜ

İnegöllü, kendisi ve çevresi ile barışık bir yaşlı idi. Yaşlılığını da çevresi ile güle oynaya geçiriyordu. Doksanıncı yaş gününü kutlayan bir dostuna "Dua et doksan beş yaşıma ulaşayım sana beş bin dolar hediye edeceğim." dedi gülüp geçtiler.

Dostu unutsa da o unutmamıştı sözünü. Doksan beşinci yaşına ulaştığında beş bin doları dostuna hediye etti. Olaydan haberdar olan başka bir dostuna da "Dua et yüz yaşına ulaşayım sana on bin dolar." dedi.

Doksan yedi yaşında vefat etti, ikinci duacı birinci duacı kadar şanslı değildi.

TÜRKİYE SİYASİ HARİTASI

Bir ilkokulda okulun ilk günü yaşanıyor. Birinci sınıfları okutacak olan öğretmenimiz öğrencilerini sınıfa alıyor. Birinci sınıf ve ilk gün olması dolayısıyla bazı veliler de zorunlu olarak sınıftaydılar.

Öğretmenimiz yoklamayı yapıyor ve başlıyor. "Sizler artık okullu oldunuz, bundan böyle beş yıl birlikteyiz. Her gün şu saatte okulda bulunmalısınız." devamında

"Biz bir sınıfız, şimdi de sınıfımızı tanıyalım; bu tahta, bu silgi, bu çöp kutusu, bu Atatürk resmi" diye devam ediyor çocuklara da toplu halde tekrar ettiriyordu. Bu böyle devam ederken elini hafifçe duvardaki haritaya doğru götürmüştü ki ön sıralardan bir çocuk sesi duyuldu.

"Türkiye Siyasi Haritası." öğretmenimiz hem sevinmiş, hem şaşırmış bir halde çocuğa döndü "Nereden bildin?" Çocuk cevap verdi "Yazıyo." Mesele anlaşıldı, çocuğumuz okul öncesi ailesi tarafından okuma yazma öğretilen bir öğrenciydi.

SAHADA CEREYAN VAR

Olay yetmişli yıllarda Erkek Sanat Okulu bahçesinde meydana geliyor. Hani şu dirseğimizin arka kısmında bir sinir vardır ya, bir yere çarptığımızda elektrik çarpmış hissi verir. Canımızın ne kadar yandığını başkaları anlamasın diye yüzümüzü duvara döneriz.

Bir futbol maçında ikili mücadele sonrası, İnegöllü bir ağabeyimiz yere düşüyor, yere düşünce de dirseği elektrik çarpmış gibi oluyor. Herhalde çok canı yanmış olacak ki ilk aklına gelen "Sahada cereyan var!" diyerek saha dışına doğru kaçmak oluyor.

NE HABER CEKETSİZ

Liderlerin hafızalarının iyi olduğunu göstermelerine yönelik birçok örnek bilinir. 1975 yılı Birinci Milliyetçi Cephe Hükümeti kurulmuş Adalet Partisi İlçe Teşkilatından bir grup Başbakan Demirel'i ziyarete Başbakanlığa gitmiştir.

Aradan iki yıl kadar zaman geçmiştir, yine ilçe teşkilatından bir grup Ankara'ya giderler. Demirel gençlerden birine elini uzatır gülümseyerek "Ne haber ceketsiz?" der.

İlçe başkanı anlamaya çalışarak "Ne oldu ki efendim?" diyebilmiştir. Demirel gülümseyerek cevap verdi. "Geçen gelişinizde de arkadaş ceketsizdi de kendisini hatırladım."

KIZ İSTEMEDE BULUNAN ÇÖZÜM

Altmışlı yıllar, görücü usulü ile bir kız istenmiş, aile de hayır cevabı vermişti. Görünürde damadın ailesinin ekonomik görüntüsünden başka bir sıkıntı yoktu.

Aradan birkaç ay geçmişti ki o bölgede kırk bin liraya satışa çıkarılan bir mülke damadın babası, o paraya nasıl olsa satmazlar diye yirmi altı bin lira fiyat verdi, alışveriş olmadı ama maksat hasıl oldu.

Bir sonraki istemede cevap evet olmuştu.

ANTALYA'YA GÖTÜRÜLEN ŞOFÖR

Antalya'ya bir düğüne davetliydiler. Düğünde alkol alırız dönüşte araba kullanamayız diyerek alkol kullanmayan bir arkadaşlarını da yanlarında götürdüler. Düşündükleri gibi de oldu, düğünde alkol aldılar.

Dönüşte alkol kullanmayan arkadaş direksiyona geçti, ilk iş bir benzin istasyonuna girdi, alkol alanlarda uyumaya geçti. İki saatten fazla olmuştu, uyuyanlardan biri uyandı ki yine benzin istasyonundalar.

Arkadaşına seslendi "Benzin almamış mıydın?" Mesele anlaşıldı, alkol almayan şoför de benzin istasyonunda anayola çıkmak için yolun uygun olmasını beklerken uyuyakalmıştı.

BARIŞTIRAN AĞABEY

Kendi yaşı otuzlarda olup, yirmi beş yaş ortalamasında bir arkadaş grubu ile arkadaşlık yapıyordu. Grup, yaşları genç olmasına rağmen büyüğü küçüğü, doğruyu yanlışı ayırt edebilen bir gruptu. Aşağı yukarı yakın mesleklerde olduklarından iyi anlaşıyordular.

Bir gün gruptan biri, iki arkadaşın ismini söyleyip "Ağabey onlar birbiriyle konuşmuyorlar, sen onları bir yemeğe götürüp barıştırsan." Ağabey "Hay hay" dedi barıştıracak olmak hoşuna da gitmişti. İlçede önemli bir içkili restoranda bir araya geldiler. Ağabey onları ikna etti barıştılar.

Birkaç ayda bir küsüşüyorlardı, arkadaşları ağabeyden ricacı oluyor o da barıştırıyordu. Aslında yapılan bir şakaydı, kimsenin küsüştüğü falan yoktu. Ağabeyin işin farkına varması epey zaman almıştı.

CANLI BALIĞIN TAZESİ

Seksenli yıllar, balık pazarının eski Devlet Hastanesi yanında olduğu günler. Bir balık sergisinin önünde henüz canlı oldukları için, içi su dolu bir kazanda satışa sunulan yayın ve sazan balıkları da vardır. Bir müşteri balığın birini eline alıp dikkatlice ağzını kulağını inceliyor.

Balıkçı da merakla sorar "Hayrola çok dikkatli baktın?" Müşteri cevap verir "Taze mi, değil mi diye bakıyorum." Balıkçı da "Yahu canlı balığın tazesi bayatı mı olurmuş?"

Bir benzeri hadise de bir kurukahveci dükkanında yaşanır. Yanında kavrulup çekilen kahveyi "Kahve taze mi?" diye soran müşterisi olmuş bir esnafımızın.

ÇOCUĞUNUN KAZANCI

Orta halli bir aile idiler, kendisi de 70 yaşın üzerinde idi. Tutumluluğu arkadaşları arasında esprilere konu oluyordu.

Babanın tutumluluğu oğlunun kulağına gitti. Bir keresinde usulüne uygun olarak "Baba bizim durumumuz iyi sayılır, o kadar tutumlu olman gerekmiyor, daha fazla para harcayabilirsin."

Baba gülümsedi "Oğlum sağ ol da çocuğunun kazandığını harcayan sen değilsin benim. O yüzden sen bana karışma." dedi.

BİZ EVE GİDİYORUZ

Yıl 1972 sınır illerimizden birinde görev yapan İnegöllü subay, eşinin tedavisi dolayısıyla Ankara'ya gelmiş geceyi geçirmek için Ankara'da bir orduevinde oda boşalmasını beklemektedir. Sıkıntı yaşayacağını düşününce daha önce birlikte görev yaptığı, o dönemde Ankara'da görev yapan İnegöllü bir generali telefonla aradı.

"Komutanım eşimin rahatsızlığı nedeniyle ….. Orduevindeyim kalacak oda sorunu yaşıyorum, telefon ederseniz çok sevinirim". General "Tamam" dedi. 20-25 dakika kadar sonra da orduevinin kapısında göründü. Birbirlerini gören general ve subayımız birbirlerine doğru yürüyorlardı ki orduevi görevlisi generalimize yönelerek "Odamız boşaldı efendim" dedi. Generalimiz ise görevliye "Sağ olun ama biz eve gidiyoruz."

İLERİ GÖRÜŞLÜ KÖYLÜ

İlçemizde bir kaplama fabrikasında kepçecilik yapan 1957 doğumlu Muhsin Özdemir 2001 yılı Mart ayında emeklilik dilekçesini verdi. Arkadaşları da hayırlı olsun dediler ama yakından tanıyan bir arkadaşı sen 1983 yılında köyden indin ve fabrikaya başladın, yani on sekiz yıldır çalışıyorsun deyince anlattı.

"Köyde (İclaliye) yaşıyoruz, 1976 yılı üçüncü ayıydı, babam Orman İşletmesi köyün yakınına bir kulübe yapacak yapımı çok uzun sürmez, devlet sigortasız adam çalıştırmaz git orada çalış o sigortanın ileride çok faydasını görürsün. Damdaki hayvanlara da ben bakarım" dedi. Ben de çalıştım inşaat 12 gün sürdü, ama sigorta girişim de yapılmış oldu, o yüzden şimdi emekli olabildim".

Amcanın ileri görüşlülüğü toplumumuzun ne kadar ilerisindedir, inanın ben kestiremedim.

KEMENÇE ARABADA GEZERDİ

Karadeniz kökenliydi, inşaatçılık yapardı, uzun yıllar İnegöl'de yaşadı. Otomobilinin arka penceresinde sürekli kemençe bulundururdu. Kemençeyi dinlemeyi çok sever, çalmayı da bilmezdi.

"Çalmayı biliyor musun?" diye soranlara "Kemençe çalmayı bilmiyorum ama İnegöl'deki kemençe çalanları biliyorum" der devam ederdi. "Canım kemençe istedi mi, sürüyorum arabayı hangisine yakınsam onun yanına."

LUIS FİGO VE İNEGÖLLÜLER

2010 yılı Slovakya'da ticari bir fuara gitmiş olan İnegöllü iş adamı grubu, Portekizli ünlü futbolcu Luis Figo ile karşılaştı. Figo dünyaca ünlü bir marka tarafından dünya çocuklarına futbolu sevdirmeyi amaçlayan bir organizasyon kapsamında Slovakya'daydı.

İnegöllü heyetin büyük bir bölümü futbolla ilgili kişiler oldukları için Figo'yu tanıyıp fotoğraf çektirmek istediler. Figo da bir Türk grup tarafından tanınmış olmasına sevinmiş, birlikte fotoğraf çektirme isteğine severek katılmıştı.

Yalnızca bir İnegöllü futbola pek ilgisi olmadığından Figo'ya da ilgisi olmadı. Durumu fark eden Figo, "Arkadaşınızla resim çektirmek istiyorum, benim adıma rica eder misiniz?" dedi. Kahkahalar arasında diğer İnegöllü Figo ile resim çektirdi, tatlı bir anı ortaya çıktı.

OĞLUM BENİ MAHKEMEYE VER

Yetmişli yaşlardaki usta, ellili yaşlarında daha önce çırak ve kalfa olarak yanında çalışmış bir kişiyi işyerinde ziyarete gitti. Çaylar içildi, sohbetler edildi. Usta ziyaretinin sebebini söyledi.

"….. biz o zamanlar sigortanın önemini bilemedik, bir süre seni sigortasız çalıştırdım. Sen beni mahkemeye ver, mahkeme cezamı tespit etsin, ben de o haktan kurtulayım".

"Usta o nasıl söz, biliyorsun çok şükür hem emekliyim, hem de çok ferah bir hayatım oldu, için rahat etsin" Birbirlerine sarılıp helallaştılar.

ÜÇ ÇOCUĞUN ŞİKAYETİ

Köylerimizdeki yaygın uygulama ve anlayış, bir sıkıntı ile karşılaşılınca durum Jandarma'ya bildirilir. 1969 yılında, Kurşunlu Beldemiz yakınlarındaki bir köyümüzde ilkokul üçüncü sınıfa giden üç çocuk da böyle yapmıştır.

Ailelerinden, arkadaşlarından gizleyerek Kurşunlu Jandarma Karakoluna gitmişler, şikayet ettikleri ise kendi öğretmenleridir. Karakoldaki astsubay çocukları dikkatle dinlemiş, ilgileneceğini söylemiş, gereğini de yapmıştır.

Şikayet sebebi ise köyde ikamet etmediği için motorla gidip gelen öğretmenimiz geliş gidiş saatlerine dikkat etmemektedir. Her gün bir

ya da iki ders boşa geçmektedir. Durum incelenip çocukların doğru söylediği tespit edilince de köye başka öğretmen gelir.

Öğretmenimiz "Beni kimlerin şikayet ettiğini biliyorum" demekle yetinmiştir. Çocuklarımız ise neden şikayet ettikleri sorulunca "Öbür öğretmendekiler bizden daha çok şey öğreniyordular" şeklinde cevap vermişlerdir.

İSTANBUL'DAKİ OTELCİ VE İNEGÖLLÜ

Kırklı yılların sonları, sabah İnegöl'e dönmeyi planlayan İnegöllü tüccar geceyi İstanbul'da bir otelde geçirir. Sabah uyandırılmayı arzu ettiği saati resepsiyona söyleyip, yattığı odanın kapısına da yazmasına rağmen uyandırılmamış dolayısı ile sabah ki gemiyi kaçırmıştı.

Aşağı indi otelin sahibi olduğunu düşündüğü kişiye "Böyle otelcilik olmaz" dedi. Yaşlı otelci de incinmiş olacak ki "Size satayım daha güzelini siz yapın" şeklinde cevap verdi. İki tarafın da çok etkilendiği belliydi.

İnegöllü, masadaki telefonu kullanmak istediğini söyledi. Babası hayatta değildi, annesini aradı. "Anne almak zorunda olduğum bir otel var, dayımlarla bir araya gelin ve akşamüzeri size tedarik etmeniz gereken parayı bildireceğim."

PİDELERİ EVE GÖTÜR

Yetmişli yılların başları, ramazan iftara doğru, dönemin belediye başkanı elinde pideler evine doğru gidiyor. Bir belediye personeline rastlar, sevinir. "Sana rastladığım iyi oldu, pideleri eve götür, benim halletmem gereken bir iş var iftara kadar onu halledeyim der" ayrılırlar.

Başkan evine gider, pideler yok. İftarı bir şekilde hallederler. Ertesi gün personele sorar "Pideleri nereye götürdün", "Eve" cevabını alır, ikisi de gülümserler."Hadi bakalım, öyle olsun".

KENDİ ÖLMÜŞ

Yolda rastladığı arkadaşı başladı anlatmaya, "İki yıl önce Doktor ….. durumun iyi değil, bunları yapman gerekir yoksa hayatın tehlikede demişti."

Arkadaşını dikkatle dinliyor, anlamaya çalışıyordu. Devam etti "İyi de, geçen hafta kendi ölmüş, ben yaşamaya devam."

ORTAK KAMYON

İki İnegöllü arkadaş ortak kamyon almak istiyorlardı. Anlaşamadıkları tek konu, her ikisi de arabayı kendi üstüne senetleri arkadaşının üstüne yapmak istiyorlardı. Sonra tabii ki ortaklık olmadı.

SAKAL YORGAN HİKAYESİ

Okulların tatil olduğu yaz ayları geçmiş dönemlerde de çocukların Kuran okumayı öğrenmeleri için fırsat dönemleri kabul edilirdi. Altmışlı yıllar, ilçemizin sevilen din adamlarından biri, bir dostunun evinde dostunun torunlarına Kur'an okumayı öğretmektedir.

Çocuklar da İstanbul'da yaşamakta olup anneleri ile birlikte yaz tatillerinin önemli bir bölümünü dede evinde geçirmektedirler. Upuzun sakalıyla Hocamız çocuklara farklı ve sevimli gelmektedir.

Bir gün çocuklardan biri "Hocam yatarken sakalınız yorganın içinde mi yoksa dışında mı duruyor?" diye sorar. Hocamız da "Hiç düşünmedim evladım yarın söylerim." der gülüşürler.

Ertesi gün hoca "Sen ne muzip bir çocuksun, aklımı karıştırdın. Sakallarımı yorganın üstüne koydum uyuyamadım, yorganın altına koydum uyuyamadım. Aklım hep sakallarımdaydı." der.

ALMANCI KARDEŞİMİZ ARACININ BAŞINA

Doksanlı yılların başları bir spor kulübümüz İnegöl Cerrah Parkı'nda içkili bir eğlence gecesi düzenliyor. Yardım amaçlı düzenlenen bu gecede yaşlı bir müzisyen büyüğümüz de kanun çalarak misafirleri eğlendiriyor.

Mikrofon onun önünde olduğu için duyuru amaçlı anonsları yapmak da ona kalıyor. Amcamızın önüne bir kağıt gelir. Amcamız kağıda uzun uzun bakar, sonunda "Almancı kardeşimiz aracının başına lütfen" diyerek anonsunu yapar.

Kağıtta aracın plakası olarak "XW" harfleri ve üç adet rakam yazmaktadır. Ortada böyle bir araç da, araç sahibi de yoktur. Amcamızı çok seven ve iyi tanıyan bazı misafirler "XW" harflerinin amcamızın ağzında alacağı şekli görüp neşelenmek istemektedirler.

Kısa bir süre sonra aynı harflerin yazılı olduğu yeni bir kağıt amcamızın önüne yine gelir. Amcamız yine uzun uzun önüne gelen kağıda bakar, çaresiz aynı anonsu yeniden yapar "Almancı kardeşimiz aracının başına"

Parktan sesler yükselir. "Ağabey herhalde çok Almancı var sen böyle söyleyince hiçbiri gitmiyor, en iyisi sen plakayı oku." Amcamız çaresiz plakayı okur "Çarpma işareti ve iki tane V plakalı aracın sahibi kardeşimiz aracının başına" der, parktakilerde de kahkahalar başlar.

ASKERE YOLLANAN MEKTUP

1962 yılında meydana gelen sel'de ilçemizin bir kısmı sular altında kalmış, bazı İnegöllüler kısa süreliğine de olsa yakınlarının evlerine sığınmak zorunda kalmışlardı.

Gaziantep Nizip ilçesinde bir jandarma karakolunda askerlik yapan İnegöllüye o dönemde bir mektup geldi. "Sevgili dayımın oğlu ….. nasılsın, iyi misin, İnşallah iyisindir, bizleri soracak olursan hamdolsun biz de çok iyiyiz. Buralarda merak edilecek hiçbir şey yok her şey çok güzel, sizin evi sel bastı annenler bizde kalıyor."…

Mektubu katlayıp cebine koyan asker tel örgüden atlayıp, ilk kamyonu durdurdu, İnegöl'ün yolunu tuttu.

BELEDİYE ÇAYCISI VE MÜFETTİŞ

Hükümet ile belediyenin ayrı siyasi partilerde olduğu dönemlerdeki müfettiş denetimleri belediyeler için daha bir sıkıntılıdır. Doksanlı yıllar İnegöl Belediyesinde de böyle bir dönem yaşanmaktadır.

İki müfettiş İnegöl Belediyesine gelir kendilerini tanıtırlar. Ayrı bir çalışma odası kendilerine tahsis edilir. Başkan, bazı belediye meclis üyeleri, üst düzey memurlar müfettişlere hem de yardımcı olma, hem de anlama telaşındadır.

Müfettişlerimiz çaycıyı çağırmalarını ister, çaycı gelir. Müfettiş sorar "Burada çay markayla mı." Çaycı soruya pek bir anlam veremez ama yine de cevaplandırır. "Tabii markayla, burası Çocuk Esirgeme Kurumu mu." buz gibi bir hava esmiştir. Çaycımız çayı içersen hesabını da ödersin demek istemiştir.

Müfettişlerimiz de belediyede uzunca bir süre kalacaklarını düşündüklerinden içecekleri çayların paralarını kendileri ödemeyi düşünmüşler o yüzden her çay içtiklerinde mi para verecekler yoksa markamı almaları gerekiyor onu öğrenmek istemişlerdir.

CEMAAT DUVARA YASLANMA, ALLAH'A YASLAN

Camilerdeki vaazlar; hatibin anlatması cemaatin dinlemesi şeklinde olduğu için dönem dönem cemaatin dikkatini koruyabilmek adına vaizlerin cemaati uyardıkları olur.

Espriyle uyarabilmek ise en efdal olanıdır tabii ki. Buna güzel bir örnek de İnegöl'de bir hocamız dönem dönem " Cemaat duvara yaslanma, Allah'a yaslan" şeklinde seslenirdi.

MEHMET EMİN OĞLU MUSTAFA

Çanakkale Şehidi İnegöllü. Hikayesini Mektup yerine ulaşmadan kendisi de şehit olan bölük komutanının mektubundan aynen aktaralım. 55. Alay, 5, Bölükten

Eskişehir'in Ilıca Köyünden Ekderis Oğullarından Ömer oğlu Nasuh (1306), İnegöl Kazası'nın Muzal Köyünden Resuloğullarından Mehmet Emin oğlu Mustafa (1304), Ankara Kalecik Kazası'nın Dalyasan Köyünden İbrahim oğlu Hüseyin (1302), Eskişehir'in Ilıca köyünden Mehmet oğlu Abdurrahman (1299) Kerevizdere'de taburun önünde düşmanın yapmış olduğu büyük bir ileri siper hazır kıt'a olarak bulunan taburun sinirlerine dokunuyordu. Tümen Komutanı bile, "2.Tabur'un önünde düşman bu cesareti göstersin… Tuhaf şey!" diyordu. Bu siperi yıkmak, perişan etmek gerekirdi! Fakat bu da büyük fedakarlığa bağlıydı. Yüzbaşı durumdan etkilenmişti. Tabur Komutanı ile görüşerek "Biz bu siperi yıkarız, fakat en sevgili askerlerimden birkaç tanesini feda etmek lazım" diyordu. Yüzbaşının bu sözlerini dinleyen biraz mütevazi bir asker olan Ömer oğlu Nasuh ilerleyerek "Ben bu siperi yıkarım sen bana istediğim arkadaşlarımı ver yüzbaşım!" dedi. Tabur Komutanı muvafakat gösterdi. yüzbaşı'da talimatı verdi. Gece pek karanlıktı, nöbetçilerimiz ve düşman tarafından atılan silahların kesik sesleri, siperleri saran zifiri karanlığı yırtmak için haykırıyorlar gibiydi. Nasuh Onbaşı, Mehmet Oğlu Mustafa, İbrahim Oğlu Hüseyin ve Mehmet Oğlu Abdurrahman'dan oluşan küçük ordusunun başında düşman siperlerine doğru karanlıklar içinde süzülüp gitti. 15 dakika sonra, düşman siperinden 4-5 el bombasının sesleri duyuldu. Sonra boğuşma başladı. Bu habersiz hücumdan telaş eden düşman, etrafa şaşkın kurşunlar, maksatsız top ve havan mermisi fırlatıyordu. Top ve havan mermilerinin açtığı çukurlardan keskin bayıltıcı ölü kokuları geliyordu. Herkes Nasuh Onbaşı ile arkadaşlarını bekliyordu. Nihayet 7.Bölük mıntıkasından haber geldi. Nasuh Onbaşı vazifesini yerine getirerek sipere dönmüştü fakat yalnızdı. Mustafa, Hüseyin ve Abdurrahman yoktu. Bunlar da vazifelerini yerine getirmişler fakat bu uğurda kurban olmuşlardı. Yüzbaşı; "Arkadaşlar hepimiz için bir şereftir." diyordu. Düşman siperinin perişan edilmiş olduğunu derhal fark eden tümen komutanı taburu tebrik ediyor ve Nasuh Onbaşı'nın göğsüne kendi eliyle Osmanlı

Yıldızı Nişanı takıyordu. Nasuh Onbaşı mert ve asil bir eda ile yalnız vazifesini yaptığını söylüyordu. Nasuh Onbaşı bu olaydan 4 gün sonra 24 Temmuz 1915 tarihinde şehit oldu.

Kaynakça : www.frmtr.com/kultur/1007366.canakkaleden-asker-mektupları.html

İFTAR ŞAKASI

Ramazandı, üç arkadaş oturdukları kahvehaneden evlerine ayrılmak üzereydiler. Masadakilerden ikisi, bir arkadaşlarının ismini vererek "Yarın akşama üçümüzü evine iftara davet etti. Bizden başka kimseyi de çağırmadığı için kimsenin haberi olmasını istemedi, orada buluşuruz." dediler ayrıldılar.

Davet edilen arkadaş, ertesi gün iftar saati İki arkadaşının kendisine söylediği gibi iftar daveti yaptığı söylenen arkadaşlarının evinin kapısını çaldı. Kapıyı açıp buyur ettiler, içeri girdi selam ve hal hatırdan sonra "İlk ben mi geldim?" diye sordu.

Ev sahibi arkadaşları da "Başka kim gelecekti ki ağabey?" deyince, kendisine şaka yapıldığını anladı. Ev sahibinin her türlü ısrarına rağmen iftarda durmadı.

ATLAR VE İNGİLİZCE

İnegöllü 1955 yılında asker oldu, kilosu da 56 olunca süvari yapmışlardı. Ata binmek zevkli olmalıydı, yapabilir miyim diye düşünmedi değil.

Birliğine teslim oldu, birkaç gün sonra bu senin atın dediler, atını da sevmişti. Yalnız bir sıkıntı vardı, atlar Amerikan yardımı olup İngilizce komutlarla eğitilmiş atlardı.

Kendilerine atlar için gerekli İngilizce komutlar öğretildi ama yine de kolay olmuyordu. Önce "Çüş"ler, Deh"ler akıla geliyor ama pek işe yaramıyordu.

BEN DE

Ellili yıllar ilçemize yeni yerleşen iki Yugoslavya göçmeni baltaları omuzlarında İnegöl Sokakları'nda dolaşarak ücret karşılığı odun kesme işi arıyorlardı.

Odunculardan biri önden yürüyor, aksanlı Türkçesi ile "Oduncu, odun keserim." gibi sözlerle kesilecek odunu olanlara sesini duyurmaya çalışıyordu. Diğeri ise ancak "Ben de" diyebiliyordu.

BİR PARMAK İÇKİ

Sağlığı pek iyi değildi, çocuklarının ısrarı sonucu doktora gidildi. Doktor alkol almayı bırakması gerektiğini, günde en fazla bardağın dibinde bir parmak alkol alabileceğini söyledi, eve geldiler.

Amcamız bir bardak alkole razı olmuştu da bir parmak kavramını bardağa yatay değil de, dikey olarak anlamıştı. Çocukları ile sıkıntılar yaşamaya devam etti.

COS ETTİ

12 Eylül'ün ilk günlerinde siyasi olmayan bir gerekçeyle üç gününü Bursa'da gözaltında geçirmişti. Suçsuzluğu anlaşılmış serbest bırakılmıştı. Sonraki zamanlarda orada yaşadıklarını ve sonrasını kısaca şöyle özetliyordu.

"Eve geldim ayaklarımı leğende suya soktum su cos etti, leğende oturayım dedim su yine cos etti ağabey" şeklinde anlatıyordu.

DOĞUM TARİHİ, ÖLÜM TARİHİ

İki İnegöllü ellili yıllarda hatıra fotoğrafı çekildiler, fotoğrafın arkasına da her biri ayrı ayrı kendi el yazılarıyla adını-soyadını, yıl olarak doğum tarihini ve muhabbet olsun diye de tahmini ölüm tarihlerini yazdılar.

Ölüm tarihlerini birisi 1995, diğeri de 2000 yılı olarak yazmıştı.

Aradan yıllar geçti 1995 yazanınki tuttu. Tıpkı fotoğrafın arkasına yazdığı gibi 1995 yılında vefat etti.

Ölüm tarihini 2000 olarak yazan diğer İnegöllünün ise kafası karıştı. Eşine dostuna fotoğrafı gösterip "Yahu kısa tuttuk gibi geliyor." şeklinde dert yanmaya başladı.

NOT : Diğer İnegöllü 1998 yılında vefat etti. Allah rahmet eylesin.

EN ÖNEMLİLER BURADA

Bir yöresel kültür derneğinden, bir siyasi parti ilçe teşkilatına telefon geldi. "Yeni seçilen yönetim kurulumuz olarak yarın akşam saat 21.00'de ziyaretinize gelmek istiyoruz."

Ertesi akşam bir başkan dört yönetici misafirleri bekliyorlardı ki misafirler çok kalabalıktı. Kadınlar Komitesi, Gençlik Komitesi 40 kişiye yakın misafir. Çiçekler, hediyeler derken siyasi parti için sıkıntılı bir durum oluştu.

İçlerinden bir yönetici durumu toparlamaya çalıştı. "Tamam azız ama, en önemlilerimiz de burada."

HAMZABEY'E CENAZEYE

Seksenli yıllar, bir siyasi parti yönetim kurulu toplantısı sona ermek üzereydi. İlçe Başkanı, uzun yıllar birlikte siyaset yaptığı bir yönetim kurulu üyesine "Ben yarın İnegöl'de değilim. Hamzabey'de şu kişinin babası vefat etmiş, ikindide kalkıyor, cenazeye gidiver"

"Olmaz" dedi arkadaşına devam etti. "Çelikpalas'a yemeğe sen, Hamzabey'e cenazeye ben, olmaz öyle şey. Bundan sonra cenazelere sen, yemeklere ben." oradakilerle de gülüştüler.

İNEGÖLLÜ'NÜN OFSAYT TAKTİĞİ

Seksenli yılların başı, yer Bursa Merinos Stadı. İnegöl takımı Bursa'dan bir rakiple karşılaşıyor. Skor 1-1, Bursa takımı yüklenmiş, İnegöl takımı yarı sahasından çıkamıyor, skoru koruması da zor görünüyor.

İnegöl takımının antrenörü bir oyuncu değişikliği yapıyor, oyuncuların tamamı İnegöl takımının yarı sahasındayken giren oyuncu arkadaşlarının olduğu bölgeye yardıma değil de, rakip korner bayrağının olduğu köşeye koşarak gidiyor dikiliyor. Başta tribünler olmak üzere herkes şaşkın.

Yan hakem koşarak yanına gidiyor "Oğlum neden buraya geldin, bir şey mi var" İnegöllü oyuncu cevap veriyor "Bilmiyorum hocam, ….. ağabey git korner bayrağının oraya dikil, oradan da bir yere ayrılma dedi."

Oyun başlayınca mesele anlaşılıyor. İnegöl takımı çaresizlikten başlıyor topları şişirmeye, orta sahayı geçen her top ofsayt oluyor. Ofsaytları mecburen ofsayttaki İnegöllü oyuncunun dikildiği korner bayrağının oradan atıyorlar.

Aradaki mesafe uzak olunca da oyun soğuyor. Bir ofsayt, iki ofsayt derken tribünlerin kahkahaları arasında maç 1-1 tamamlanıyor.

GÜNAHSIZIMIZ ASKERLİK YOKLAMASINDA

İlçenin yakın köylerinden bir Günahsız'ın askerlik yoklama çağrısı gelmişti. Köyün muhtarı, köyün birkaç yaşlısını da yanına alarak askerlik yoklaması için Günahsız'ımızı ilçedeki askerlik şubesine getirdiler. Şube Komutanına Günahsız'ımızın askerlik yapacak durumda olmadığını izah ettiler.

Askeri bir hastaneden rapor istenecekti durum onu gösteriyordu. Misafirlerin anlattıklarını dinleyen komutan yine de günahsızımıza sordu "Uçağın biri gelip kafana konarsa ne yaparsın?" Günahsız'ımız "Cebime koyarım," Komutan "Uçak cebe girer mi?" Günahsız'ımız " uçak kafaya da konmaz ama sen dedin ya."

BİZİM ÇOCUK OĞUZ KAĞAN DEĞİL Kİ

İki binli yıllar ilçemizde bir lisede bir öğretmenimizin çocuğu olur. Sevincini öğrencileri ile paylaşır öğrencileri de sevinirler, mutlu olurlar, öğretmenlerini tebrik ederler. Sonraki derslerde de konu öğrenciler tarafından yeni doğan bebeğe getirilmekte, dolayısıyla da dersin kaynamasına sebep olmaktadır.

Önceleri "Adını ne koydunuz?, Gülüyor mu?, Günde kaç saat uyuyor?, Size mi benziyor, annesine mi?" türünden soruların yerini, "Ne yiyor ne içiyor?, Yürümeye başladı mı?" türünden sorular almaya başlayınca öğretmen noktayı koyar. "Oğlum benim çocuk Oğuz Kağan değil ki 40 günde yürüsün, bu konu kapansın artık."

GÜNAHSIZIMIZ BANKADA

Yetmişli yıllar İnegöllünün amacı bankaya sıkıntı yaşatmaktı. İnegöl'ün Günahsız'larından birine senin adına şu bankaya para yatırdım, bankaya her gün git faizini al dedi.

Günahsızımız bankaya gitti parasını istedi. Bankadan "Neden" diyecek oldular, Günahsız'ımız bankayı karıştırdı. Çaresiz Günahsız'ımızın yakınlarından yardım istediler. Bir yakını "On lira da faiz verdiler" diyerek Günahsız'ımızı bankadan uzaklaştırdı.

Sonraki günlerde aynı Günahsız'ımıza "Sana bir karton sigara yolladım, git postaneden al!" diyerek postaneye yollayanlarda oldu.

İSHAKPAŞA CAMİİ NEREDE?

İki İnegöllü, Hükümet önünde dikilmiş sohbet ediyorlardı. Yaşlıca biri yanlarına sokulup "İshakpaşa Camisini biliyor musunuz?" dedi. Amcamız adres soruyordu.

Birisi tam tarif etmek üzereydi ki, diğer arkadaşı "Bilmiyoruz." deyince o da susmak zorunda kaldı. Hem kızarak hem de anlamaya çalışarak arkadaşına sordu.

"Oğlum adama niye cevap verdirmedin ki?" arkadaşı açıkladı. "Sen anlamazsın, camiyi kim yaptı, ne zaman yaptı, niçin yaptı gibi sorular gelip de muhabbetimizi bozsun istemedim."

MESLEĞİ İSKELETÇİ

Bir trafik suçundan dolayı bir İnegöllü Bursa'da hakim karşısına çıktı. Hakim, mesleğini sordu "İskeletçi" dedi İnegöllü. İskeletçiyi duyan hakim kafasını kaldırdı karşısındakine şöyle bir baktı.

"Nasıl meslek o?" dedi. İnegöllü açıklama yapması gerektiğini anlamıştı. "Koltuk iskeletçisi efendim." diyerek devam etti. İskeletçi sözcüğünün İnegöl'deki anlamıyla İnegöl dışındaki anlamı aynı değildi çünkü.

PEHLİVAN SAĞ MI?

Dört İnegöllü İstanbul'dan İnegöl'e döneceklerdir. Yola çıkmadan önce karınlarını doyurmak için bir lokantaya uğrarlar. Köklü ve düzgün bir müesseseye de benzemektedir. Duvarın birinde de büyükçe siyah beyaz bir pehlivan fotoğrafı da dikkati çekmektedir.

Garson gelir siparişleri alır, gideceği sırada masadaki yaşlı amcamız sorar "Pehlivan sağ mı?" Garson cevap verir "Amca ben iki senedir burada çalışıyorum, Pehlivan amcamız yedi sene önce rahmetli olmuş." İnegöllü amcamız "Sağ ol oğlum" der garson da işine bakar.

Amcamız işin makarasındadır. Garsonun masaya geliş gidişlerinde masadakilere anlatır "Yetişmediniz siz, o nasıl pehlivandı bir bilseniz. Onun gibisi bu çayırlara zor gelir." türünden laflar ederek garsonla ilişkiyi sıcak tutuyor bir yandan da neşeli neşeli yemek yiyorlardı.

Geleli yirmi dakika kadar olmuştu ki elli yaşlarında biri masaya yaklaştı, "Efendim hoş geldiniz. Garson söyledi, babamızın bir arkadaşı mekanımıza gelmiş, elinizi öpeyim."

Yapacak bir şey yoktu görüştüler. Pehlivanın oğlu amcamıza ve masadakilere yakından tanımak amaçlı sorular sordu. Amcamız da uygun cevaplar vererek sohbeti sürdürdü, her şey de güzel gitti.

"Amca babamla hiç güreştiniz mi?" sorusuna amcamız "Oğlum babanın karşısına çıkmak öyle kolay mı? Biz babanın güreştiği çayırın ancak kenarında güreş tutardık." deyince pehlivanın oğlu ağlayarak amcamıza sarıldı.

Birkaç dakika sonra İnegöllülerden biri "Yolcu yolunda gerek, biz hesabımızı ödeyelim." deyince Pehlivanın oğlu "Olur mu öyle şey, duymamış olayım, babamızın bir arkadaşı mekanımıza gelmiş." dedi ayrıldılar. Makara amaçlı başlayan sohbet beklenilmeyen boyuta varmıştı.

TOP İÇİN

Yetmişli yılların başı İnegöl'ün güneyindeki bir orman köyünden dedemiz bir perşembe günü pazara indi, hem de bir kaç hafta önce İnegöl'e yerleşen oğlunun evine uğradı. Oğlu işte idi, gelini çok sevindi, 7-8 yaşlarındaki torunu da kapının önünde mahalle çocukları ile birlikte top oynuyordu.

Dedemiz gelini ile sohbet ediyor, göz ucuyla da pencereden dışarı bakarak kapının önünde top oynayan torunu izliyordu. Dede "Birazdan gelirim" dedi ayrıldı. Öyle de yapmıştı elinde o zaman çok yaygın olan bir naylon top ile geri döndü. Torununu çağırdı aldığı topu verdi "Al sana top, bir şey olursa, babana söylersin gene alır, öyle top için kimseye yalvarılmaz" dedi.

Çocukların top oynarken kullandığı "pas ver, topu bana atsana" gibi sözcüklerin futbolun doğası gereği olduğunu dedemiz bilmiyordu.

Bir başka hikayede amatör bir futbolcumuz evinde bir başına iken, aynı gün kaybettikleri bir maç için gözyaşı döküyordu. Odaya giren anne şaşırdı, oğluna ne için ağladığını sordu. Oğul da "Top için" cevabını verdi. Anne "Oğlum top için ağlanır mı hiç, baban sana en iyisini alır."

YAŞI BÜYÜTÜLEN KIZ

Kızın yaşı 16 idi, babasına "Baba yaşımı büyütürsek çalıştığım işyerinde sigortaya alacaklar." dedi. Baba hemen denileni yaptı mahkemeye başvurdu. Şahitler de bulundu kızın yaşı 16'dan 18'e çıktı. Kız kocaya kaçtı.

KARŞIDAN KARŞIYA GEÇMEK

İnegöllü anne "Çocuğum kapının önüne çıkacak kadar büyüdü, dolayısıyla da trafik kurallarını artık öğrenmeli" diye düşündü. Evleri de büyük bir caddenin kenarında olunca yolda karşıdan karşıya geçmekle işe başlaması gerektiğine karar verdi.

Çocuğuna "Yolda karşıdan karşıya geçmek için önce sola, sonra sağa, sonra yeniden sola…" diye anlatıyordu ki çocuk "Anne bu yol tek yön ama yine de senin dediğin gibi iki tarafa da bakmak gerekir." dedi. Anne hem sevinmiş hem de biraz geç kaldığını anlamıştı.

DOSTLARA DİNİ NASİHAT

Dostlarına dini konularda daha duyarlı davranmaları tavsiyesinde bulunuyordu. Arkadaşları kendi havalarındaydılar, neşeli bir sohbet yapıyorlar ve tavsiye dinleme niyetleri pek yoktu.

Bir başka arkadaş devreye girdi "Oğlum bunlara yalvarıp durma, fena mı olur, cennette seyrek seyrek otururuz."

HAMAL MUSTA'BEY

Her gün biraz daha zor ve dayatılan harcama ve giderlerin peşinden koşar adım yetişmeye çalışan insanoğlu bu yoğunluğun içinde ne olduğunu, ne yapması gerektiğini anlama imkanı bulamıyor. Sürekli ihtiyacımız haline getirilen yeni ürünler.

Kendimizin ve bakmakla yükümlü olduklarımızın böyle bir ihtiyacı olup olmadığından emin olamadan yeni bir harcama kalemi ile karşı

karşıya kalıyoruz. Yani bize dayatılan bir yaşam tarzı var ve bunu biz zorla kabul etmek zorunda kalıyoruz.

Yazımızın kahramanı Hamal Mustafa (Candemir) 20 Ekim 1985 tarihinde, sokağa çıkma yasağının uygulandığı bir nüfus sayımı gününde aramızdan ayrılmış bir kişi. Yaşı 30'un üzerindekiler hatırlarlar nüfus sayımlarında sokağa çıkma yasağı uygulanırdı.

Değerli büyüğüm Nihat Memiş vasıtasıyla kendisinden haberdar olduğum Hamal Mustabey, ailesi ile birlikte 1910'lu yıllarda çocuk yaşta Bosna'dan İnegöl'ümüze gelip yerleşmiş. Babalarını küçük yaşta kaybetmişler. Annesi ve kardeşi ile birlikte bugün "Mustafabey Sokak" adlı Boşnak Camii karşısındaki çıkmaz sokakta ömrünün tamamını geçirmiştir.

Daha ziyade fırınlara un kamyonu boşaltır, boş kaldıkça başkaca hamaliye işlerine de gidermiş. Ne verirlerse bereket versin anlayışında mütevekkil bir yapısı varmış. Biraz dikkat edildiğinde bir derinlik, bir bilgelik hissedilebiliyormuş. Ama o fark edilmemek için çaba gösterir, öyle mutlu olurmuş.

Vefatı sonrası evi boşaltılırken amcamızın iyi bir kitaplığının olduğu, Türkçe, Osmanlıca, Boşnakça-Sırpça okuyup yazabildiği ortaya çıkmış. Öyle ki kitaplar üzerinde notlar aldığı, çeviriler yaptığı, görülmüş. Komşusu Nihat Memiş'in ifadesi ile amcamız "Hamal Mustabey" rolünü bilerek, isteyerek oynamıştır.

Kendisinde var olan kültür ve irfanı insanların bilmelerini sağlayıp daha önemli bir kişi muamelesi görebilir, daha iyi gelir getiren bir mesleğe de sahip olabilirmiş. Ama yapmamış, gerek görmemiş, ihtiyaç hissetmemiş. İnsanın kendini başkalarının gözünde, akıllı, zengin, güçlü vb. kısacası önemli biri olmak zorunda hissetmemesi oldukça önemli.

Bilgelik de burada başlıyor, ister kültürel, ister irfani gerekçe ile insanın kendi değerini kendinin bilmesi ile yetinebilmesi oldukça önemli bir kişilik göstergesidir sanırım. Hamal Mustabey bize böyle bir mesaj bırakarak gitmiş bu dünyadan.

Her şeyin güç, başarı gibi kriterlerle değerlendirildiği günümüz koşullarında Mustabey gibilerin mesajı maalesef çok etkili algılanamıyor. Ama hiç değilse varlıklarından haberdar olmamız bile yaşam planlamamızda katkılı olur diye inanıyorum.

TURANKÖY-KIRANKÖY

1991 yılı Bursa Yolu üzerinde Turanköy'de bir açılışa katılmak üzere Ankara'dan gelmekte olan bir sayın bakan partinin ilçe teşkilatına uğrar, kimse yoktur. Herkes Turanköy'e açılışa gitmiştir.

Partide karşılaştığı kişi de açılışı Kıranköy deyince bakan Kıranköy'ün yolunu tutar. Bakan Kıranköy'e giderken Turanköy'dekiler de bakanı beklemektedirler. Bakan Kıranköy'e varır, yanlış yere geldiğini anlar, kızgınlıkla Turanköy'e de gitmez.

UNUTKANLIK HAPI :

Biri 1940 diğeri 1942 doğumlu İnegöllü iki yaşlı teyze sağlık sorunlarını ve hangi ilaçları kullandıklarını birbirlerine anlatıyorlardı. Birisi üç sağlık problemini ve kullandığı ilacı hatırlamış dördüncüsünü hatırlayamıyordu.

Gelininden yardım aldı dördüncü sağlık problemi unutkanlığı için hap kullanıyordu. Diğeri lafa girdi "O hapı boşuna kullanma inan ki, bak kendisini bile hatırlatamıyor ki unutkanlığına faydası olsun"

BABAN GELDİ Mİ?

Altmışlı yıllar CHP İnegöl İlçe Kongresi yapılıyordu. Kürsüde milletvekillerinden Sadrettin Çanga vardı. Biraz sonra eski Milli Eğitim Bakanı İbrahim Öktem de geldi ve ön sıralarda bir sandalyeye oturdu.

Bir ara Sadrettin Çanga, Öktem'e sordu "Baban gelmedi mi?" Öktem'in yanında oturan bir delege sorunun kendisine sorulduğunu sandı "Geçen hafta sizlere ömür efendim!"

Sadrettin Çanga, Cihat Baban'ı sormuş, delege de kendi babasını soruyor sanmıştı.

Kaynakça : Hasan Pulur 25.06.1965 Milliyet Gazetesi Olaylar ve İnsanlar Köşesi

KÖFTECİLİK VE BİR ANI

1970 yılı babam ile birlikte bir öğle yemeği için Besler İnegöl Köftecisi'ndeyiz. Kapıya yakın bir masada yemeklerimizi yiyoruz, Mustafa Besler Amca kasada çalışıyor bir yandan da babam ile sohbet ediyor. Babam "Mustafa Ağabey bir süredir kadayıf yapmıyorsun."

Mustafa Amca cevapladı "Devamlı alışveriş ettiğim kişi vefat etti, çocukları da devam ettirmediler. Piyasadaki diğer ürünleri de ben beğenmiyorum. Bursa'dan bir arkadaş ile görüştüm benim istediğim gibi yapacak o zaman yeniden kadayıf satmaya başlayacağım"

İşine böylesine özen gösteren insanlar İnegöl Köftesinin marka olmasını sağladılar.

AYA ÇIKARIM AYA

Çarşı esnafı İki komşu dükkanlarının önünde oturmuş yorgunluk çayı içiyorlardı. O arada plakçı dükkanında "Biz Heybeli'de Her Gece Mehtaba Çıkardık" adlı şarkı başladı. Biri etkilenmiş olacak ki diğerine "Görüyor musun eskileri ne güzel şarkılar bestelemişler."

Öbürü cevap verdi "Oğlum çek yok, senet yok. Onlar gibi olsa Ay'a da çıkılır, Mehtaba da."

KIL GİRSE ANLARIM

Terzilikte, hemen her şeyin elle yapıldığı, makine ve masa kullanımına geçilmediği günlerdi. Yorgancı dükkanları gibi terziler de yer yükseği dükkanlarında ayakkabılarını çıkarıp çalışırlarmış.

Kalfası saygıdan kilimi kesiyorsun diyemiyor da "Usta kumaş galiba iki kat" diyebiliyor. Ustamız elindeki makası gösterip "Kıl girse anlarım." cevabını veriyor.

Ustamız kumaşı yere yaymış biçecek, fakat kendisi de alkolü fazla kaçırmış durumda. Kumaşı kesmeye çalışırken zemindeki kilimi de kesmeye çalışıyor.

EDEPLİ ŞARKILAR

Hocamız hutbede güncel bir sohbet yapıyordu. Eskiden şarkılarımızda bile bir edep vardı, deyip örneğini verdi "Bana bakma benim yarim var. Peki şimdi nasıl oldu şarkılarımız? 'Seviyorsan candan, boşan gel kocandan' Ne demek şimdi bu?"

YENİ SİYASETÇİ

1984 yılı yerel seçimler öncesi siyasi partiler rutin köy gezilerini yapıyorlar. Büyük köylerimizden birinin köy kahvesinde partinin belirlediği konuşmacılar konuşmalarını yaptılar. Gelen partililerin de köylülerimizin de neşesi iyidir.

Köylülerden bir istek gelir, yakından tanıdıkları bir il genel meclisi üyeliği adayının da konuşma yapmasını istemişlerdir. "İl Genel Meclis Üyesi seçilirsen köyümüze neler yapacaksın anlat" derler. Adayımız konuşma yapmayı planlamadığından hazırlıksızdır ama konuşmak zorunda kalır.

"Yolunuzu yaptırırız" diyecek olur köylüler "Bizim yolumuz güzel" diye cevap verirler. "Okulunuzu yenileriz" diyecek olur köylülerimiz "Okulumuz yeni" derler. "İçme suyu" der demez "Bizim suyumuz da güzel "denir.

Hareket alanı iyice daralan adayımız "Ne yapalım arkadaş, çeşmelerinizden portakal suyu akıtırız". Başlarlar hep birlikte gülmeye.

KÜRSÜ, GÜRSU OLURSA

İnegöl Belediyesinde bir milli bayram öncesi yoğunluğu yaşanıyordu. Yöneticilerden biri, bir çalışana "Bu sandalyeler kürsüye gidecek dedi". Çalışan sandalyeleri Gürsu'ya gidecek diye anladı. O da başka bir çalışana "Bu sandalyeler Gürsu'ya gidecekmiş" dedi.

O da "Sen yanlış anladın herhalde, sandalyeler niye Gürsu'ya gitsin? Gürsu'ya gidecek kimse mi var ki, yeniden öğren" dedi. Yeniden öğrenilince durum anlaşıldı.

EDEBEYLİ DERVİŞ BEY

Yunan İşgali günleri birçok acılı hikaye ile çıkıyor karşımıza. Edebey'li Derviş Bey'in öldürülmesi de bunlardan biri. Bu hikayeye Kenan Kahraman Ağabey'in Edebey Kitabı'nda rastlamıştım. Fikriye Sağ adlı Edebey Köyünden bir yaşlı teyzenin anlatımına yer vermişti.

Teyzemizin anlatımına göre, Yunan işgali günleri ortam gerginleşince Cerrah'ta ikamet eden Rumlar tarafından yanında bulunan köylü kadınlarla birlikte öldürülmüş. Geçtiğimiz günlerde bir sohbette İnegöl Muhtarlar Derneği Başkanı Resul Kayman Ağabeye konuyu sorduğumda bir başka ayrıntıyı da öğrenmiş oldum.

Yunan askerlerinin köye baskınını hisseden Edebey halkı, yanlarına alabildikleri yiyeceklerle daha yukarı bölgelere kaçarak canlarını koruma derdindedirler. Tabii ki ormanlık bölgede ne kadar kalacaklarını bilmediklerinden endişeli bir yolculuk olmaktadır.

Bir miktar "Kak"ı unuttuklarını fark ederler. Derviş Bey kak'ları almak için geri döner Yunan Askerleri ile karşılaşır ve Yunan Askerleri'nce öldürülür. Elma, armut, erik gibi meyvelerin kurutulmuşu olan, kompostosu yapılan, kuru meyve olarak da tüketilen "Kak" Derviş Bey'imizin şehadetine sebep olmuştur.

Savaş koşullarında bir miktar "Kak" bile hayatınızı riske atma gerekçesi olabiliyor. Bir başka ders de budur sanırım.

BİZDE ÇOK HAYVANLARA YEDİRİYORUZ

İnegöl'de bir bayram ziyareti, tatlı ikramı sonrası, ev sahibi büyükçe bir tabak içinde çokça elma ikram etmişti. Tatlıdan sonra da olunca kimsenin eli elmalara gitmiyordu.

Ev sahibi devam etti; "Bizim bahçeden, yiyin yiyin, bu sene çok oldu çok, hayvanlara da veriyoruz." Bir anlık durgunluk sonrası ev sahibi de farkına vardı, karşılıklı gülüştüler.

ÇIRA-BERBER HİKAYESİ

Altmışlı yıllar; Keresteci bir arkadaşı bir sepet çıra hediye hazırlamış, üzerini de eski gazete kağıdı ile kapatmıştı. Arkadaşına uğrayıp çıraları aldı, teşekkür etti ayrıldı.

Çarşıdan geçerken de berber bir arkadaşına uğradı çay içip sohbet ettiler. Çıralardan dolayı çok memnun kaldığını anlattı. Bir süre sonra da sepetini aldı evinin yolunu tuttu. Eve vardığında eşine "Hanım çıra bitti diyordun, al sana çıra iki kış yeter herhalde." dedi.

Eşi de çok sevindi, eşi sepetin üzerindeki gazete kağıdını kaldırmıştı ki ikisi birden çok şaşırdılar. Değil çıra, çam ağacı bile değildiler. Sepetin içinde kayın ve kestane odunları vardı. Hem üzüldü hem de kızdı keresteci arkadaşına, böyle şaka mı yapılırdı.

Sepeti aldı yola koyuldu, dönüşte berber arkadaşı seslendi "Hayrola yine sepetlesin?" Anlattı berber arkadaşına, "Böyle şaka mı olur, çok gücendim, ağzıma geleni söyleyeceğim." Berber arkadaşı sepeti elinden aldı, ısrar etti, dükkana girmesini sağladı. "Biraz otur, öfken geçsin" gibi laflar etti. Bir süre oturduktan sonra sepetini alıp keresteci arkadaşına doğru yola koyuldu.

Keresteci arkadaşıyla karşılaşır karşılaşmaz elindeki sepeti bırakıp başladı söylenmeye "Çok kırıldım çok, ben senden kaç yaş büyüğüm, böyle şaka yapılmaz." dedi. Keresteci arkadaşı anlamaya çalışıyordu, sepetin kağıdını kaldırdı.Sorun yoktu çıralar yerinde duruyordu.

Bu sefer şaşırma sırası sepetle gelen arkadaştaydı. "Vallahi, eve gittiğimde, sepette kayın-kestane odunları vardı." Oturdular çözmeye çalıştılar. Sonrasında şakayı yapanın berber arkadaşları olduğu ortaya çıktı.

İNEGÖLLÜ YAŞLI ÇİFT HAC'DA

İnegöllü yaşlı çift hacca gideceklerdir. Fakat daha öncesinde İnegöl dışına da pek çıkmamışlardır. O yüzden kendilerinin de, çocuklarının da en büyük kaygısı orada birbirlerini kaybetmeleridir.

Daha önce gitmiş olan dostlarının en önemli tavsiyesi gider gitmez her ikisinin de oradan bir telefon hattı satın almalarıdır. Öyle de yaparlar fakat korktukları yine de başlarına gelir.

Yeni telefon numaralarını birbirlerine vermemişlerdir. İnegöl'deki çocukları ile temasa geçip birbirlerini bulabilmişlerdir.

KAVAL ARIYORUM AĞABEY

Altmışlı yıllar bir perşembe günü on sekiz yaşlarında bir genç, İshakpaşa Camii yakınlarındaki bir sergici esnafa seslendi "Kaval arıyom ağabey." Sergici biraz düşündü ve "Oğlum şu köşedeki eczacı eski bir kaval ustasıdır, yaşlandı diye kaval yapmayı bıraktı, yalvar yakar razı et." dedi.

Genç sevinerek eczanenin yolunu tuttu. "Amca ben kaval istiyom." Eczacı amca "Bizde bulunmaz yavrum" cevabını verdi. Genç ısrarcıydı "Amca ben öğrendim de geldim, bana kaval yapıcan."

Eczacı amcamız ne olduğunu anlamaya çalışıyordu ki genci yollayan sergici beraberinde bir iki sergici ile eczaneye girdi. "Biz bu delikanlıyı çok sevdik, delikanlıyı kırma, ağzının ölçüsünü de biz alalım." deyip manifaturacı metresi ile gencin ağzının ölçüsünü alıp "Haftaya gel." diyerek uğurladılar.

Eczacı amca olanlara çok üzülmüştü. Sergici komşularına kızdı,

söylendi ama çaresiz güzel bir kaval da temin etti, perşembe günü geldiğinde eczaneyi çalışanlarına bıraktı. "On sekiz yaşlarında bir genç gelip kaval soracak bu kavalı verirsiniz, para falan da almazsınız."

İNEGÖLLÜ'NÜN İŞ BAŞVURUSU

1993 yılı ülkemizde de yatırımları olan büyük bir bir Fransız Firması ulusal bir gazetede iş ilanı vererek iki bilgisayar mühendisi alacağını duyurmuştur. Elli kadar başvuran arasında bir İnegöllü de vardır.

Fransız yetkili mülakat sırası gelen İnegöllüye; "Bizden 10 milyon TL. bir ücret talebiniz var. En yüksek ücreti talep eden başvuru sahibisiniz, deneyiminizde yok, yirmi gün önce mezun olmuşsunuz. Kendinize bu ücreti uygun görmenizin gerekçelerini öğrenebilir miyim?" der ve talep edilen diğer ücretlerden örnekler verir.

Sonraki en yüksek ücret 5.5 milyon Tl. dir, devamında iki adet 4 milyon TL. talebi vardır. Diğer talepler biraz daha düşüktür. İnegöllü cevap verir "İstediğim ücret ile işe başlamış bile olsam, yetersiz olduğum düşünülürse en fazla iki ay sonra bana daha düşük yeni bir ücret teklif edilir ya da çıkışım yapılır bunu düşünebiliyorum." der ve devam eder.

"Ben şu anda Ankara'da 2 milyon Tl ile geçinebiliyorum, ileride Devlet Planlama Teşkilatına girip uzman olarak çalışmak istiyorum. Orada alacağım ücret ise en fazla 3.5 milyon olacaktır. Oraya başvurunca, 10 milyonluk bordroyu bırakıp gelen kişi olmak en önemli referansım olacaktır."

Fransız yetkili "O halde siz bizim işimize geçici gözle bakıyorsunuz." İnegöllü cevap verdi "Evet siz benden daha iyisini bulduğunuzda almaz mısınız?" Fransız yetkili gülümsedi "Siz işe başlıyorsunuz."

SİYASETÇİNİN İMTİHANI

Rahmetli Sadri Demirtaş Ağabey 1998 yılında konuğum olduğu bir televizyon programında anlatmıştı.

06 Kasım 1983 Milletvekili Genel Seçimleri öncesi, ilçemiz köylerinden birinin köy kahvesinde bir milletvekili adayı seçim konuşması yapmakta. 12 Eylül sonrası yapılan ilk genel seçim olduğu için de vatandaşlar siyasi partilere karşı ürkek davranıyordu.

Adayımız konuşma içeriğini siyasetin yürek isteyen bir iş olduğuna oturtturmuş devam ediyordu ki deprem oldu. Anlatıldığına göre deprem şiddetli değildi. Ama kapıya yakın olanlardan başlamak üzere kahvede bulunanlar aceleyle dışarı çıkınca adayımız da çok korkmuştu.

Kısa bir süre sonra her şey normale döndü; insanlar yeniden köy kahvesine giriyorlardı ki siyasetçimiz bir arkadaşına "Ben konuşacak durumda değilim, bana bir bardak su verin, biz yola koyulalım" dedi ve ayrıldılar. Sonrasında köylüler "Siyasetçinin imtihanı çok erken oldu" diyerek birbirlerine takıldılar.

YENGE BENİ TANIR

Bilindiği gibi mobilya imalatçıları işyerlerinde ebatladıkları suntaları mobilya presleme atölyelerinde fason bir ücret karşılığı preslerlerdi. Önceden belirlenen saatte randevu verilir. Aksaklıklara sebebiyet vermemek için de malı sıkılan müşterinin malı sonlanana kadar da araya iş alınmaz, genel uygulama böyledir.

Seksenli yıllar, bir mobilyacımız, beraberinde tanınmış bir kuyumcu esnafı ve preslenme işlemi on beş dakikayı geçmeyeceği belli olan az miktarda sunta parçaları ile ilçemizdeki bir mobilya presleme atölyesine girer. Atölyede rutin bir gün yaşanmaktadır.

Az miktarda olan mallarını preslemek için ricada bulunurlar. O anda malı sıkılan mobilyacı pek ilgilenmez, presçi de üzülerek dört saat sonra işlerinin biteceğini, ancak o zaman sıkabileceklerini söyler.

Kısa bir sessizlik olur bu kez mobilyacının yanındaki kuyumcu şansını dener. Belli ki suntalar onun işyeri dekorasyonunda kullanılacaktır. "Beni tanımadın galiba" presçi biraz da mahçup cevap verir "Yok tanımadım." Kuyumcu tanınmış biri olduğunu ifade etmekte ısrarcıdır.

"Sen tanımadın ama, yenge tanır". Bunu duyan presçi infilak eder. "Lan yenge beni doğru dürüst tanımıyor da seni nerden tanısın?". Orada bulunanlar araya girer, durumu izah ederler. Kuyumcu, mesleği gereği kadınların daha iyi tanıdığı biri olduğunu anlatmak istemiştir.

ONLAR DA HAYVAN

Satmak üzere damdaki bir büyükbaş hayvanı kamyonun kasasına atarak sabah erken saatlerde köylerinden İnegöl'e doğru yola koyuldular. İnegöl'e doğru yol alırken yol üzeri komşu köyden bir grup insan el salladı.

Trafik kurallarına göre kamyonun kasasına insan almak tabii ki suçtu. Komşu köylülere sıkı sıkı tembih ettiler. Ne olursa olsun kasada ayağa kalkmak yoktu. Bir miktar ilerlemişlerdi ki trafik kontrolü için durduruldu.

Trafik polisi sordu "Ne o kasadakiler?" İnegöllü cevap verdi "Hayvan." Polis "Hayvanı gördüm, diğerlerini soruyorum." İnegöllü aynadan kasaya doğru baktı, kasadaki yolcuların hepsi ayakta, merakla kendilerini izliyorlar "Onlar da hayvan dedi, kaç kere tembih ettim kalkmayın diye yine kalkmışlar, onlar da hayvan."

İŞİ RAST GİTMEK

İşinin rast gittiği ile bilinirdi. Doksanlı yıllar bir asker arkadaşını görmeye diye İzmir'e gitti. Elinde hiçbir iletişim bilgisi yoktu. Yapmayı düşündüğü şey Postane'ye gidecek postanedeki telefon rehberinden arkadaşınla aynı ad ve soyadındaki bütün kişileri sırayla arayıp arkadaşına ulaşmayı deneyecekti.

Gerek kalmadı Otobüs Terminalinden postaneye gitmek üzere bindiği belediye otobüsüne birkaç durak sonra arkadaşı da bindi karşılaştılar.

BOŞNAK POGAÇASI VE BİR YUNAN ASKERİ

Hikayemiz, Yunan İşgali günleri ilçemiz Esenköy de geçiyor. Hikayeyi bana anlatan İnegöl Bosna Hersek Derneği eski başkanlarından, benimde çocukluk arkadaşım Nevzat Sert. Hikayenin kahramanı ve Nevzat Sert'e anlatan da bugün için hayatta olmayan 1909 doğumlu babaannesi Emine Sert.

Esenköy Yuhak Bölgesi üst mahalle'de (bugün için yerleşim yokmuş) yaşayan ailemiz, sıkıntılı savaş koşullarında yaşamını sürdürme gayretindedir. İşgal günlerinde Yunanlılar Yeniceköy'de bir birlik bulunduruyorlarmış. O birlik ile Yeniceköy ve çevresindeki köyleri de kontrol etmeye çalışırlarmış.

Yunan askerleri bazen birkaç asker bazen tekli olarak çevre köyleri de dolaşmaya çıktıkları olurmuş. Halk o zamanlarda evlerine ya da kuytu köşelere çekilir, ortalıkta gözükmemeye çalışarak kendilerini güvenceye alırlarmış. İlk günler çok fazla sıkıntı da yaşamamışlar.

O günlerden birinde, Esenköy Yuhak Bölgesi'nde evinin bahçesindeki fırınında ekmek yapan Boşnak aileye bir Yunan askeri yaklaşmış, biraz Türkçe biraz da işaret diliyle karnının çok aç olduğunu işaret etmiş ve "Allah rızası için biraz ekmek" demiş. Aile'de bir Yunan askeri ile ilk defa o kadar yakınlaşmış olmanın gerginliği içinde kendilerine söylenileni anlamaya çalışmışlar. Anlayınca da evin babası kendileri için yaptıkları fırındaki pogaça (buğday ekmeği)'nın yarısını Yunan askerine vermiş, askerde memnuniyetini ifade ederek oradan ayrılmış.

Zamanla ilişkiler daha da gerginleşmiş, baskınlar yaşayan, bu baskınlarda önemli zararlar gören Yunanlılar, bölgenin ormanlık olmasından dolayı Türk çetecileri takipte zorlanırlar, dolayısı ile de çetecilere duydukları öfkeyi çevre köylerin halkına zulüm ederek çıkarırlarmış. Böyle bir günde Esenköy Halkını köydeki camiye toplamışlar, döverek, hakaretler ederek çeteciler hakkında bilgi toplamaya çalışıyorlarmış.

Askerlerden biri o dönem 11 yaşında bir çocuk olan Emine Teyze

ve ailesini kalabalığın içinden ayırmış, bağıra çağıra ormanlık alana doğru götürmeye başlamış. Aile de olanı biteni anlamadan, şaşkın ve çaresiz Yunan askerine riayet etmek zorunda kalmışlar. Onları daha da şaşırtan, kendilerine böyle davranan askerin üç-dört ay önce kendilerinden ekmek isteyen asker olmasıymış. Aralarında konuşarak olan biteni anlamaya, korku ve şaşkınlıklarını gidermeye çalışıyorlarmış.

Köyden ormana doğru 500 metre gibi uzaklaşılınca askerin tavrı değişmiş ve ailemize, arkadaşlarıma sizi öldüreceğimi söyleyerek aldım demiş, havaya birkaç el ateş etmiş. "Bizim köydeki işimiz iki saatten fazla sürer, o sürede ormanda saklanın daha sonra köye inersiniz" diyerek yanlarından ayrılmış. Yunanlıların bölgemizde neler yaptıklarını iyi bildiğimden, tekil bir olayda olsa paylaşayım istedim.

İFTARLIK ÇÖREK

Doksanlı yıllara kadar ramazanlarda ramazan pidesi ile birlikte iftarlık çörekler de farklı damak tadı ihtiyacımıza cevap veren sevimli yiyeceklerdi. Simitçiler tarafından satıldığı gibi, küçük çocuklarca da satılırdı. Yuvarlak açma şeklinde yapıldığı gibi, yalnızca işaret parmağı açık ele benzeyen ya da toplu tabancayı andıran biçimde yapıldıkları da olurdu.

Yaşı küçük de olsa eline çörekleri koyacak kadar küçük bir tepsi alan çocuk fırına gider, 10-15 iftarlık çöreği fırıncıdan alır mahallesinde konu komşusuna satar bir miktar para kazanmış olurdu. İhtiyacı olduğu için satanlar olduğu gibi, merak edip, özenip çörek satanlarımız da olmuştur.

Çocukları hayatı öğrensin diye çörek sattıran aileler olduğu gibi, özenip çörek satan varlıklı aile çocukları da olurdu. Kahramanımız özenip satan varlıklı aile çocuklarından. Mahalledeki çörek satan arkadaşlarından etkilenmiş o da çörek satacak. Arkadaşları fırına giderken o da almış tepsiyi gitmiş fırına 15 adet çörek almış gelmiş. Dikilmiş evinin önüne.

"Taze çörek, iftarlık çörek, yeni çıktı fırından!" gibi çörek satan arkadaşlarından duyduğu lafları söyleyip çörek satmaya başlamıştı ki halası çıka geldi.

Otuzlu yaşlardaki hala altı-yedi yaşlarındaki yeğenini çörek satarken görünce kendisini çok mutlu hissetti, hemen parasını ödeyip bütün çörekleri satın aldı. Çörek satan yeğen başladı ağlamaya "İyi ama hala ben şimdi ne satacağım?"

DÜŞMAN DA OLSAK

Otuzlu yıllar, ilçemizde bir orman köyünde ölümle sonuçlanmayan bir silahla yaralama olur. Yaralamayı yapan kişi de firarda olunca gerginlik sürmektedir.

Firari köyün kıyısındaki evine gizli gizli gidip gelmektedir. Böyle gecelerden birinde eşi etrafı kollar ve yol göstermek üzere eşinin saklandığı yere gider. Eve doğru gelirlerken eşine "Adam bu gece evin yakınında ayak sesleri duydum pusuda kimse olabilir" der.

Eşi de "Çekinme, düşman da olsak onlar kadınının yanındaki adama ateş etmezler." Söylediği gerçekten de doğrudur, karı koca gecenin sessizliğinde uzaklaşan ayak sesleri duyarlar.

GÜREŞ OLMAZ YARIŞALIM

Dört-beş yaşlarında iki çocuk büyükler tarafından güreş ettirilmeye çalışılıyordu. Fizik olarak daha ufak olanı çeşitli bahaneler üretip, güreşmek istemediğini söylüyorsa da büyüklerin ısrarı sürdü.

Çocuk çaresiz "İlle de bir şey yapmamız gerekiyorsa yarışalım o zaman." dedi. Evet çocuğumuz karşısındakinden neyi daha iyi yapabileceğini biliyordu.

MEZARLIKTAN GELEN TELEFON

Seksenli yıllar Günahsız'ımız vaktinin çoğunu ağabeyleri ve kardeşine ait mobilya mağazasında geçiriyor, işyerinin çalan telefonlarına bakmaktan da çok mutlu oluyordu. Günahsız'ımız genelde de küfürlü konuştuğundan arayan kişilerle sıkıntılı durumlar yaşanıyordu. Bütün ricalara uyarılara rağmen telefonlara bakmaktan vazgeçmedi.

Günahsız'ımız mağazada yalnızken işyeri çalışanlarından biri komşuya geçti ve işyerini aradı. Günahsızımız telefonu açtı "Alo" dedi. Telefondaki kişi kısa bir süre önce vefat etmiş bir yakınlarının ismini söyleyerek "Ben ….. Enişten, takma dişlerim evde kalmış onları mezarlığa getir, dişlerim olmayınca yemek yiyemiyorum." dedi.

Mezarlık, takma diş derken Günahsız'ımızın kafası karışmış, çok da korkmuştu. "Bana ne yahu neden benden istiyon, benden başka kimse yok mu başkasından istesene ….." diyebildi. Ama bir daha da yine … Enişte ile karşılaşma korkusu ile telefonlara asla elleyemedi.

KAPALIÇARŞI'DA TAVUK ALIŞVERİŞİ

Altmışlı yıllar, günlerden Perşembe, yani İnegöl'ün pazarı. Kapalıçarşı giriş kapısındaki bir bezzazın kapısında ayaklarından bağladığı tavuğu satmak isteyen biri belirir. Amcamız tavuk almayı düşünmediğini söylemişse de tavuğu satan ısrarcıdır.

Amcamız "Oğlum iki hafta önce senin gibi biri getirmişti aldım, tavuk topalmış hanım benimle dalga geçti, o yüzden tavuğu Kapalıçarşı'da şöyle bir yürürken görmem lazım.

Tavuğu satan "Tamam amca." der, tavuğun ayaklarını çözer, Kapalıçarşı'ya salar. Kalabalığı gören hayvan ürkmüş, yakalamak da çok kolay olmamıştır. Amcamız parasını verir tavuğu alır. Sıkıntılı bir alışverişi tatlı bir anıya dönüştürmüştür.

BAYRAM GELSE'DE GİTSEK"

Seksenli yıllara kadar olan dönemlerde, çarşıya yakın oturan aileler için perşembe sabahları erken saatlerde köydeki akrabalarının misafirliğe gelmeleri çok tanıdık gelecektir. Çünkü köy arabaları şehre erken girerler, pazar yeri ise daha geç faaliyete geçmektedir. Dolayısıyla sokakta kalmak zor olacaktır.

Yine böyle bir Perşembe günü, kapı çalınır, gelen misafir karşılanır, kahvaltı edilir, çaylar kahveler içilir, her şey güzeldir. Yine de misafirlik

biraz uzamış olmalı ki misafir"Bayram gelse de gitsek" gibi bir laf etme ihtiyacı duyar. Bayram gelince gidilecek lafını duyan evin yaşlı ninesinin sesi duyulur. "Kızım hiç öyle misafirlik mi olur, bayrama kaç ay var, senin haberin var mı?"

Ninenin dışında herkes gülmüştür. "Yok yok teyze bayrama kadar durulur mu hiç? Benim adamın adı Bayram, birazdan gelir onu demek istemiştim" Bu sefer mahcup olan nine de gülmüştür.

ÇANAKKALE GEZİSİ

İlçemizde bir grup akraba "Akraba Tur" esprisi ile tanıdıkları bir otobüsü tutup Çanakkale'de yaşayan bir başka akrabalarını ziyarete gittiler. Fakat planlamada sıkıntı olmuş, koltuk sayısından 5-6 kişi fazla katılım olmuştu.

Yaşlılara pek dokunulmadı ama gençler ve küçük çocuklu aileler epey sıkıntı çektiler. Yer sıkıntısından çocuklarını kucaklarına alıyorlar, bu sefer koltuklara sığmak zor oluyor. Ara boşluğa oturulunca başka sıkıntılar oluşuyor.

Aynı günde yedi saate yakın gidiş, yedi saate yakın da geliş olunca bazı kişiler dayanamayacak kadar yoruldular. Yolculuk bitmek üzereydi ki birisi "Çanakkale'ye savaşa çağırın ama ne olur gezmeye çağırmayın."

İNEGÖLLÜLER BOĞAZ KÖPRÜSÜ'NDE

Boğaz Köprüsü'nün açılışı bir yıl kadar olmamıştır. İnegöllüler bir arkadaşlarının minibüsü ile ilk defa köprüyü geçeceklerdir. Gerçi gecedir ama yine de köprüyü merak etmektedirler. Tam gişeye yaklaştıklarında direksiyondaki araç sahibi arkadaşları seslenir.

"Arkadaşlar eğilin yoksa bir sürü para alırlar!" Mecburen arkadaşlarını dinleyip minibüsün içinde kendilerini gizlemeye çalışırlar. Gişelerden biraz uzaklaşınca komutu veren arkadaş gülmeye başlar. Araçtakiler, köprü ücretinin araç başına ödendiğini bilmiyorlardır.

MEZARLIKTA YER AYIRTMA

Yaşlı amcamız tanıyor olduğu İnegöl Belediyesi yetkilisini makamında ziyaret etti. Kendisi gibi yaşlı olan eşinden de söz ederek ücreti karşılığında "Eşime ve bana ilçemiz Hastane Mezarlığı'ndan yer ayırtmak istiyorum, biliyorsunuz evim de mezarlığa çok yakın".

Belediye yetkilisi "Amcacığım çok üzgünüm ... tarihten itibaren yer ayırma uygulaması kaldırıldı, kimseye yer ayıramıyoruz, zaten yer de oldukça azaldı." Amcamız "Yapılacak bir şey yok muydu" Belediye yetkilisi "Yapılacak tek şey acele etmeniz" gülüştüler.

İNEGÖL BOSNA KAN KARDEŞLİĞİ

Yugoslavya Federasyonunun dağılması sonucu 29 Şubat-01 Mart 1992 tarihlerinde düzenlenen referandumla, Slovenya ve Hırvatistan'ın ardından Bosna-Hersek'de Yugoslavya'dan ayrılarak bağımsızlık istedi. Bu istek Sırpların Saraybosna'ya silahlı saldırısı ile karşılık buldu.

Avrupa'nın kalbinde, uluslararası toplumun gözleri önünde üç buçuk yıl süren ve birçok katliamın yaşandığı günlerdeydi. Gazete ve televizyonlardaki Bosna haberleri ülkemiz insanının da yüreğini burkuyordu.

İnegöl'ün bir köyünde yaşayan 1965 doğumlu bir kardeşimiz de bunlardan biriydi. Köyünde gördüğü ilkokul eğitimi sonrası eğitim hayatı da olmamış, küçük yaşlardan itibaren tarla bahçe işlerinde çalışarak hayatını sürdürmüştü. Sonrasında İnegöl'de çay ocaklarında ocakçılık, garsonluk gibi işler yaparak geçimini sağlıyordu. Beraberinde boya badana işlerinde de çalışır oldu.

Ülkemizdeki birçok insan gibi Bosna haberleri onun da içini acıtıyor, üzülmekten de başka da bir şey yapamıyordu. Bir gün gazetenin birinde bir grup gönüllünün Bosna Halkı'na yardım için Bosna Hersek'e gittiği haberini okudu. Aklına yattı, neden olmasın dı, o insanların yaptığını o da yapabilirdi.

Köyünden İnegöl'e geldi, haberi yapan gazeteyi aradı, Bosna Halkına yardım için gönüllü olarak Bosna-Hersek'e gitmek istediğini kendisine yol gösterilmesini istedi. Dış Haberler servisinden bir kişi böyle bir görüşmenin telefonla olamayacağını söyledi, gelin yüz yüze görüşün dedi. Ertesi gün gazeteye gitti. Haberi yapanlar, daha önce gidenlerin nasıl gittikleri hakkında bildiklerini İnegöllü gence aktardılar.

Bosna'ya giden gönüllülerin nasıl gidebildiklerini az çok öğrenmişti. O da ne yapması gerektiğine karar vermişti artık. İlgili kişiye ulaştı, Kişi ona "Oğlum nereye gitmek istediğinin farkında mısın?" şeklinde bir soru sordu. O da "Tabii ki farkındayım, yoksa burada ne işim var?" cevabını verdi, karşılıklı gülümsediler.

Dört gün pasaport işlemleri sürdü. 04 Eylül 1992 sabahı diğer gönüllülerle birlikte İstanbul'dan uçak'la yola çıkılacağı için geceyi İstanbul'da bir otelde geçirdi. Gönüllülerin aralarında Boşnakça bilen yoktu, o yüzden yanlarına bir tercüman verdiler. Toplam dokuz gönüllü ve tercüman yola çıkıldı.

Bosna Hava Sahası kapalı olduğu için Slovenya'ya yolculuk yapıyorlardı. Uçak organizasyonunu yapan kişi gönüllülere dönüş biletlerini de vermişti. Dönmeyi düşünürlerse biletlerin bir yıl geçerli olduğunu söyledi. Slovenya-Ljubljana Havaalanına indiler.

Havaalanına iner inmez, dokuz gönüllü de sıkıntılı dönemlerde bizim kafamızı karıştırır diyerek, dönüş biletlerini havayolu firmasına iade etti. Karayolu ile iki saat yolculuk yapıp Zagrep'e geçtiler. Hırvatistan-Jupanya şehrinde Hırvat askerlerine Bosna'ya gitmek istediklerini söylediler. Hırvat askerleri onlara beklemelerini söyledi.

Sava Nehri kenarında Bosna Hersek-Hırvatistan sınırının olduğu bölgede Bosnalı bir subay ve Bosnalı iki asker geldi gönüllüleri teslim aldılar. Daha önce gelen gönüllülerin Dravnijk, Zenice cephesine gittiğini, kendilerini ise Hırvatların çok, Müslümanların az olduğu Oraje cephesine göndermek istediklerini söylediler. Gönüllüler "Orada da bize ihtiyacı olan Müslümanlar var mı, var. O halde fark etmez." cevabını verdiler.

Bir süre araba ile bir süre de yaya olarak gidildi. Köprü yıkıldığı için nehri sal ile geçtiler. Geceyi, dört ve beşinci katları yıkılmış beş katlı bir otelin bodrumunda geçirdiler. Sabahında da Bosna Hersek 106. Piyade Alayı'nın askeri olarak hizmet altına girmiş oldular.

İnegöllü beş buçuk ay gönüllü olarak cephede görevini doğru bir şekilde yapmaya çalıştı. Beş buçuk aylık zamanda Lebnisa kuşatma altında, Sırplar üç kilometre mesafede idi. Beş buçuk ayın sonunda Lebnisa'nın kuşatması kaldırılmış, Sırplar ise kırk kilometre mesafeye uzaklaşmışlardı. Oraje'ye bağlı Vidovice ve Kopanice Köyleri de geri alındı. Birlikte yola çıkan dokuz gönüllüden biri şehit olmuş, bir diğeri ise sağ bacağını kaybetmişti.

Türkiye'ye yardım toplama görevi ile gönderildi. 26 Şubat 1993 tarihinde ülkemize-ilçemize döndü. Kendisinden istenildiği gibi, bir süre yardım toplama girişimlerinde bulundu. İlçemizdeki sivil toplum örgütleri kendisine yardımcı olup, yardım toplama organizasyonunu üstlendiler, yerel radyolar da kendisini sahiplenmişler, programlarına konuk olarak çıkarmışlardı. Canlı yayında izleyiciler sorular da soruyorlardı. "Bosna'da ne işin vardı diye soran bir izleyiciye, Çanakkale Savaşında şehit olan Bosnalıları bilseydin böyle bir soru sormazdın." cevabını verdi.

Yardımları cepheye götürmek için aynı yolu izleyip Slovenya üzerinden Oraje'ye gitme girişimi başarılı sonuç vermedi. Aradan geçen zamanda şartlar değişmişti. Slovenya'da bir arkadaşı ile birlikte gözaltına alındı. Bir otel odasında silahlı Sloven Askerlerce gözetim altında tutulmaktaydılar. Sırplara teslim edilme kaygısı taşıyorlardı. Çünkü Sırplar Bosna-Hersek için savaşmaya gelen başka ülkelerden Müslüman gönüllülerin varlığını uluslararası haber servislerine bildirmeyi çok önemsiyordu.

Bir sabah gözaltında tutuldukları otelin etrafında kalabalık bir kitle oluştu, sloganlar atıyorlar, oteldeki kişilerin kendilerine verilmesini istiyorlardı. Ne olup bittiğini baştan anlayamadılar, sonra gerçek anlaşıldı. Otelde çalışan 13-14 yaşlarındaki mülteci bir Boşnak kız; Bosna'ya Boşnakların yanında savaşmaya gelen gönüllülerin otelde gözaltında

tutulduklarını ailesi ile paylaşmış, ailede diğer mülteci Boşnaklara haber vermiş, onlarda otelin etrafında toplanarak Müslüman gönüllülerin Sırp'lara teslim edilme ihtimaline karşı gösteri yapıyorlardı.

Küçük kıza "Biz seninle hiç konuşmadık, sen bizim gönüllü olduğumuzu nereden anladın?" diye sorduklarında küçük kız "Yemek yemeden önce Besmele çektiniz" cevabını verdi. Kıza teşekkür ettiler. Üç gün gözaltında tutulduktan sonra Türkiye'ye iade edildiler.

İnegöllü birkaç gün sonra karayoluyla Bosna-Hersek'e gitmek üzere yeniden yola çıktı. Bulgaristan -Romanya üzerinden Macaristan'a varmıştı. Sınırdan Hırvatistan'a girmeyi hedefliyordu. Macar görevli kendisine hiç beklemediği bir tepki gösterdi. "Eliyle sınırın ötesini gösterip, Biz Atilla'nın torunlarıyız. Ben seni Hırvat'a teslim edemem, senin Bosna için savaşmaya gelen bir Türk olduğunu anladılar mı seni öldürürler, beni dinlemelisin" dedi.

Macar görevlinin içtenliği etkili olmuştu. Macar görevli İnegöllüyü bir İtalyan turist arabasına bindirip Bükreş'e geri dönmesini sağladı. Sonrasında İnegöllü çaresiz ülkeye döndü. Toplanan yardımları aldığı sivil toplum örgütlerine iade etti. Cepheye yani Bosna'ya ulaşma umudunu yitirdi, köyünde yaşamını sürdürüyordu. Ülkeye döneli bir yıl kadar olmuştu. Bir akşam üzeri köy kahvesi önünde diğer köylüleri ile birlikte oturuyordu. İstanbul yani 34 plakalı bir ticari taksi köy kahvesinin önünde durdu. İçinden Bosna'da görev yaptığı birliğin komutanı üniforması üzerinde olarak indi.

Bütün köylüler şaşırmış, misafirin kimliğini öğrenince de duygulanmışlardı. İnegöllü gönüllünün babası da komutanı tanımaktan memnun olmuş. Oğlunun böyle bir ziyaretle ödüllendirilmesinden de gurur duymuştu. Bir saate yakın bir zaman geçmişti ki Boşnak Komutan İnegöllüye dönüp "Sana bir hediye getirdim ama ne getirdiğimi bilmiyorum" dedi. Komutan hediyeyi getirdiği kişinin ismini söyledi fakat ne hediye getirdiğini gerçekten bilmiyordu.

Hediyeyi gönderen Bosna-Oraje kasabasından Esmir adında küçük bir erkek çocuğuydu. Bosnalı Komutanın Türkiye'ye gidecek olan bir heyet

içinde yer aldığını öğrenince İnegöl'e de gider misin demiş. Komutan da tam olarak nerelere uğrayacağımızı bilmiyorum. Mümkün olursa tabii ki giderim diyerek Esmir'e söz vermiş. Heyet İstanbul'a gelip çalışmalarını sürdürürken araya Pazar günü de girince misafirlerin bir günlük bir boşluğu oluşmuş. Komutanımızda bir günlük boşlukta İnegöl'e gelmek için heyetten izin alıyor, ticari bir taksiye atlayarak hediyeyi İnegöl'e, kahramanımızın köyüne getiriyor.

Kahramanımız Oraje Cephesinde gönüllü olarak yer aldığı günlerde, çatışmasızlık ortamlarında sığınaklarda ya da sığınak yakınlarında yer alarak sivilleri koruma görevini yapmaya çalışırlarmış. O günlerden birinde sığınak ta Esmir adında 5-6 yaşlarında bir erkek çocuğu oynarken kırık bir cam parçası ile elini kesmiş, kan akıyor, aile ne yapsa ağlamakta olan çocuğu ikna edemiyordu.

İnegöllü Gönüllü çocuğa yaklaştı "Biz Türklerde Kan Kardeş Olmak diye bir deyim vardır. İki kişi kanlarını isteyerek birbirine karıştırırsa kan kardeş olurlar. Ben de seninle kan kardeş olmak istiyorum diyerek elindeki bıçak ile kendi parmağını kanatmış ve Esmir'in elindeki akan kan ile karıştırmış. Esmir'e dönerek biz artık seninle kan kardeşiz demiş ve çocuğa sarılmıştır."

Çocuk da aile de bu tatlı davranıştan çok etkilenmişler, orada kaldığı süre içinde çocuk İnegöllüye Boşnakça, İnegöllü de çocuğumuza Türkçe öğretme çabaları içinde günlerini mutlulukla geçirmişler. Türkiye'ye dönüp yeniden Bosna'ya dönme imkanı bulamayınca da iletişimleri maalesef kopmuş.

Komutanın getirdiği karton kutu açıldı, içinden Esmir'in kanını damlattığı beyaz bir bez parçası çıktı. Kan kardeşe gönderilecek daha güzel bir hediye de olamazdı.

BEN GALERİCİYİM

İnegöllü, aynı istasyondan benzin alıyor hep de azar azar alıyordu. Sürekli değişik ve pahalı arabalarla da uğruyordu. Durumdaki tuhaflık istasyondaki pompacıların bakışlarına yansımış olacak ki, açıklama

yapma ihtiyacı duydu.

"Oğlum, öyle bakıp durmayın, ben galericiyim. Bizim arabalara ne zaman müşteri çıkacağı belli olmaz. Dolu depo ile araba satsam içim acıyor ne yapayım."

ÇAYCIYA ŞAKA

Esnafa satış yapan çay ocağı işletmelerinin hizmet ettikleri alan genelde dağınık olup işleri de yorucudur. Bir de esnafın şakalarına maruz kalırlar. Esnafımız çayı bir fazla söyler. Çay gelince de çaycımız "Müşteri bekledi bekledi gitti, ben bir komşuyu çağırıp içireyim bari." der.

Ya da komşu esnaflar birinin dükkanında toplanır, çayı da oradaki kişi sayısından mutlaka bir eksik söylerlerdi. Çaycımız çayları verirken "Hanginiz sonradan geldi?" diye sorar çayları diğerlerine verir gider.

Burada şakanın ikinci faslı devreye girer, çaycımız o tek çayı getirene kadar mutlaka komşulardan biri daha getirilip orada oturtulurdu.

GİDERİCİ Mİ, GÖTÜRÜCÜ MÜ?

Yetmişli yıllar, yetmiş iki yaşındaki babası ishal olmuş sürekli tuvalete gidiyor, bir türlü iyileşemiyordu. İnegöl'ün merkeze yakın köylerinden birinde oturuyordu. "Bekleyin yarım saat içinde gelirim." dedi.

Otomobiline atladı, İnegöl'de nöbetçi eczaneyi buldu. "Babamın bağırsakları bozuk ona bir hap verin." dedi. Eczacı da "Giderici mi, götürücü mü?" diye sordu. Soruyu pek anlamadı ama birini de seçti "Götürücü" dedi. Eczacı ilacı verdi, "İyileşme olmazsa bir tane daha verebilirsiniz." diye de söyledi.

Bizimki ilacı aldı köyüne döndü, babasına içirdi. Adam iyileşmemiş, sabaha bir tane daha içirince baba fenalaştı, hastaneye kaldırdılar, derken hasta Bursa'ya yollandı. Neyse birkaç gün içinde iyileşti hayatını sürdürdü.

Eczacı kibarlık yapıp "İshal mi, kabız mı?" demedi, bizimki de soruyu anlayamadığını söyleyemedi, olan yetmiş iki yaşındaki hastaya oldu.

LÜXEMBURG'DA İKİ İNEGÖLLÜ

Altmışlı yılların sonları, üç yıldır Federal Almanya'da işçi olarak çalışan iki İnegöllü, boşluk bir zamanda iki günlüğüne turistik bir gezi için Lüxemburg'a geçerler.

İlk gün orası senin, burası benim mümkün olduğunca çok dolaşmaya gayret ederler. İkinci gün biraz yorgunluğun etkisi, biraz da gördüklerini anlamaya çalışmak için tepelik bir mekana otururlar.

Başlarlar biraları da devirmeye. Avrupa'nın ortasında bir devlet; yüzölçümü de, nüfusu da Bursa'dan küçük. Ortalıkta dolaşan ne asker var ne polis. Velhasıl sahipsiz, başıboş bir memleket olduğuna kanaat getirirler.

Bir de Türkiye gelir akıllarına, güzelim koca Türkiye, tabii ki İnegöl'ü de konuşurlar. İşin içine İnegöl de girince bir hüzün çöker üstlerine. Biralar da sekizi-dokuzu bulmuştur.

Derken biri ayağa kalkar, önce uzun uzun ufku seyreder, sonra yanındaki İnegöllüye döner "Arkadaş 10 tane İnegöllüyle buraya Türk bayrağını dikerim."

BURSA'DA MİLLİ MÜCADELE ÇOCUKLARI

İlk BMM'nde henüz pek kritik bir durumda bulunan cephelerde olup bitenlerden bahsediliyordu. Bursa Milletvekili Muhiddin Baha (Pars), evvelâ Bursa'yı bir katliamdan kurtarmak bahanesiyle yerli Rumlar'la teşkil edilen heyetin Yunanlılarla temaslarını nasıl telin ettiğini anlattıktan sonra sözünü şöyle bitirmişti:

"Efendiler, bu sahifeyi burada kapattıktan sonra müsaadenizle bir müşahedemi arz edeceğim. Geçenlerde İnegöl cephesinde ağaçlar arasında sis ortasında gazilerimizi ziyaret eder ve onların ayrı ayrı ellerini

sıkarken 15 yaşında kadar bir çocuk gördük. Ona 'Oğlum burada ne yapıyorsun? dedim. 'Vatani vazifemi yapmaya geldim' cevabını verdi. 'Peki hiç muharebeye karıştın mı? Düşmanla cenkleştin mi?' sualime de 'evet' diye katıldığı çarpışmaları, boğuşmaları saymaya başlayınca ben, bu çocuğun karşısında bir parça küçüldüğümü hissettim. Sonra daha ileride yine gaziler arasında ve babasının yanında babasıyla omuz omuza düşmana karşı harp eden 12 yaşında Feridun isminde bir çocuk gördüm ki! Efendiler, bir diyorum ama hangi bir? Cephede her adımda bir böyle henüz çocuk denecek yaşta silâha sarılıp canını fedaya gelmiş nice nice yavrularımız var!.

Muhiddin Baha Bey'in "Hangisini sayayım cephede çocuk denecek yaşta nice yavrularımız var" dediği çocuklardan biri de Emekli Süvari Subayı Süleyman Bey'in oğlu İnegöllü Kâmil idi. Bu çocuk bu bölgedeki pek çok muharebeye katıldı. Cumhuriyet döneminde Bursa Işıklar Askeri Lisesi'ni bitirdikten sonra Harp Okulu'na giren Kâmil'e önceki kahramanlıklarından dolayı İstiklâl Madalyası verilmiştir.

İnegöl mıntıkasında muharebelere katılan Albay Rahmi (Apak) Bey, bu bölgedeki Türk çocuklarının vatan sevgisiyle Yunan'a karşı duydukları nefreti şu örnekle dile getiriyor:

"Siması hâlâ gözlerimin önünde. Sarı saçlı ak yüzlü bir çocuk. Bir evin içinden çıkan (herhalde kendi evi olacak) bir Yunan askerini kovalıyor. Elinde bir balta. Yunan erinden daha hızlı koşuyor. Ona yetişti, kafasına baltayı indirdi. Yunan eri cansız yere yuvarlandı. Kaçan Yunan arkasına dönüp silâhını veya süngüsünü kullansaydı. Bu çocuğu kolayca öldürebilirdi. Diğer bazı sokaklarda da İnegöllü kadınların bu kaçan perakende Yunan askerlerinin başlarına pencerelerden saksı ve testiler attıklarını öğrendim."

Kaynakça : Doç. Dr. Nuri Köstüklü Milli Mücadele Türk Çocukları ve Bir Destan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, http://www.atam.gov.tr/dergi/sayi-37/milli-mucedelede-turk-cocuklari-ve-bir-destan

YİRMİ ÜÇÜNCÜ DÜĞÜN

Siyasi partilerde, belediye meclislerinde gelen düğün ve açılış davetiyelerine cevap verememe sıkıntısını oldum olası yaşanır. 1990 yılı bir siyasi partimiz temsilciler, parti lokalinde toplanmış bir an önce düğünlere çıkmak için acele ediyorlar.

Gidilecek düğün sayısı on sekizi şehir merkezinde, beşi de köylerde olmak üzere yirmi üç'tür. Öncelikle şehir merkezini bitirelim derler. Adresleri iyi bildikleri arkadaşlarının yönetiminde, sabah saat onda o sokak senin bu sokak benim başlarlar dolaşmaya.

Köyler Edebey, Cerrah, Hasanpaşa, Hamzabey hem İnegöl'e hem birbirlerine yakındırlar, sıkıntısız çözülür. En uzak olduğu için en sona bıraktıkları köy düğünü Boğazköy'e yola koyulurlar. Saat 15.50'de kornalar çalarak düğün evinin önüne gelirler.

Düğün evi olduğunu düşündükleri evden de, daha başka evlerden de heyecanla çıkan millet telaşla misafirlerin arabalarının etrafına toplanırlar. Düğün haftayadır o yoğunlukta saate bakılmış ama takvime bakılmamıştır. Yirmi iki düğünün üstüne bir de yanlış düğüne gidilmiştir.

ORTOPEDİK TABAN

Amcamız 61 yaşında olup çocukluk yıllarında geçirdiği bir kaza neticesinde bir bacağı diğerinden kısa idi. Yıllarca yüksek tabanlı ayakkabılarla çözüm aradı. Bir yakınının yönlendirmesi ile İstanbul'daki bir üniversite hastanesinde bir aparat yaptırıldı.

Aparatın yapımı bitmişti. Yapımı yöneten öğretim üyesi, amcamıza aparatı takıp büroda dolaşmasını söyledi. Amcamız dolaştı, çok memnun kalmıştı. Yapım sürecinde bazı provalar da yapıldığı için hiç sıkıntı yoktu.

İki taraf da mutluydu. Amcamız sordu "Hocam ben bu aparatı kaç yıl kullanabilirim?" Hocamız biraz düşündü sonra da kıvana kıvana cevapladı "Yirmi beş yıl." Amcamız "Yapma be hoca, desene en azından

bir kere daha yaptırmamız gerekecek."

BLUZ BENDE ÖYLE DURMADI

Ismarlama kadın terziliğinde karşılaşılan bir durumdur. Bir müşterinize diktiğiniz kıyafet beğenilir ve ….. Hanıma diktiğiniz kıyafetten siparişler alırsınız.

Tabii her kıyafet, her müşteride aynı sonucu vermez. Bir keresinde müşteri terziye hayıflanarak "Bluz ….. Hanım'da durduğu gibi durmadı, hiç alakası yok." deyince. Terzimiz "Kızım ….. Hanımla da senin hiç alakan yok" demişti.

KÖPEĞİ DEĞİŞTİRİN

Yetmişli yıllar, bir kamu bankasından kredi veriliyor. Şu kadar hayvanım var tesis yapmak istiyorum diyorsunuz, banka yetkilisi geliyor, hayvanları görüyor, sonra hayvanınızın sayısına göre krediniz onaylanıyor.

İlçemiz ova köylerinin birinden yapılan başvuru için banka yetkilisi geliyor, görüyor, gidiyor, kredi de onaylanıyor. Aynı köyden bir başka başvuru daha var ona da birkaç gün sonra banka yetkilisi geliyor koyunları görüyor.

Yalnız bir uyarıyı da ihmal etmiyor "Koyunlara bir şey demiyorum ama köpeği değiştirin gücüme gidiyor."

YILDIZSPOR ANISI

1981 yılı sanırım Haziran Ayı Bilecik 9. Jandarma Alay Komutanlığı emrinde askerliğini yapan İnegöllü bir arkadaş üzerinde üniforması ile çıktı geldi. Bölük komutanlarının, şoför eğitimi alan bölüğünü ertesi gün şehir dışı yol deneyimi için İnegöl'e getireceğini belirtti.

Askerlere moral ve değişiklik olması için İnegöl'de bir futbol takımı ile maç yapmak istediğini, kendisini de İnegöl'den maç yapacak takım

bulması için bir gün önce gönderdiğini söyledi.

O gün için İnegölspor (Yıldızspor) Kulüp Başkanı benim de dayım Fikri Bayraktar'dan ricacı olmamı istedi. Zamanımız yoktu, evet ya da hayır cevabı için hemen dayıma gittim anlattım. Arkadaşım da ben de biliyorduk ki sezon henüz başlamadığı için çok kolay bir istek değildi bizimkisi.

Sağ olsun, dayım önce hallederiz dedi. Sonra da ertesi günün organizasyonu için girişimlere başladı. O günün iletişim koşullarında bir kısmı da İnegöl'de olmayan sporculardan ertesi gün öğle sıcağında forma giymelerini istedi. Maçımız Birlik Sahası'nda Saat 13.00 de başlayacaktı. Elleri öpülesi o değerli insanlar birer birer geldiler.

Kaleci Merhum İsmail Akgün, Celal Hacıoğlu, Merhum Sadri Demirtaş, Merhum Niyazi Güç, Enver Güç, Zeki Özçiftçi, Cemil Yerekonmaz, Enver Görür, Erol Görür, Erdal Şenbay. Unuttuklarım affetsin o değerli insanlar soyunma odası ve bir çeşmenin dahi bulunmadığı saha kenarında kıyafetlerini değiştirip formalarını giydiler.

Gelen askeri birlik 180 kişi idi. Sporcuların dışındaki izleyen askerlere de ikramlarımızı yaptık. Misafir askerlerin mutlu olması için gereken özen gösterildi. Başkan Fikri Bayraktar ve yöneticiler bir aksaklık olup olmadığını kontrol etmek ve Bölük Komutanına hoş geldin demek için maçı da izlediler.

İlginçtir öğle sıcağına rağmen maç da güzeldi, pozisyonlar da oldu. Maçın sanırım 60'lı dakikalarında askerler öne geçtiler. Beş dakika kadar sonra da İnegölspor (Yıldızspor)'un golü sonrası maç 1-1 sonuçlandı. Askerler arabalarına binip (Kamyon tipi araçlar) gidene kadar sporcu ağabeyler ayrılmadılar. Bizlerle beraber askerleri birliklerine Bilecik'e gitmek üzere uğurladılar.

Sağ olsun, dayım önce hallederiz dedi. Sonra da ertesi günün organizasyonu için girişimlere başladı. O günün iletişim koşullarında bir kısmı da İnegöl'de olmayan sporculardan ertesi gün öğle sıcağında forma giymelerini istedi. Maçımız Birlik Sahası'nda Saat 13.00 de

başlayacaktı. Elleri öpülesi o değerli insanlar birer birer geldiler.

Kaleci Merhum İsmail Akgün, Celal Hacıoğlu, Merhum Sadri Demirtaş, Merhum Niyazi Güç, Enver Güç, Zeki Özçiftçi, Cemil Yerekonmaz, Enver Görür, Erol Görür, Erdal Şenbay. Unuttuklarım affetsin o değerli insanlar soyunma odası ve bir çeşmenin dahi bulunmadığı saha kenarında kıyafetlerini değiştirip formalarını giydiler.

Gelen askeri birlik 180 kişi idi. Sporcuların dışındaki izleyen askerlere de ikramlarımızı yaptık. Misafir askerlerin mutlu olması için gereken özen gösterildi. Başkan Fikri Bayraktar ve yöneticiler bir aksaklık olup olmadığını kontrol etmek ve Bölük Komutanına hoş geldin demek için maçı da izlediler.

İlginçtir öğle sıcağına rağmen maç da güzeldi, pozisyonlar da oldu. Maçın sanırım 60'lı dakikalarında askerler öne geçtiler. Beş dakika kadar sonra da İnegölspor (Yıldızspor)'un golü sonrası maç 1-1 sonuçlandı. Askerler arabalarına binip (Kamyon tipi araçlar) gidene kadar sporcu ağabeyler ayrılmadılar. Bizlerle beraber askerleri birliklerine Bilecik'e gitmek üzere uğurladılar.

O günü dönem dönem mutluluk içinde defalarca hatırlamışımdır. Bugünden geriye dönüp baktığımda çok daha iyi anlayabildiğim bir sırrı da beraberinde taşıdığına inanmışımdır. Evet o güçlü kadro askerleri yenmemişti; ama ne oynayan askerler, ne de izleyen asker ve sivil seyirciler böyle bir şeyi asla hissetmemişlerdi. Daha güzeli de yıllar sonra bile o günü bu şekli ile sormaya çalıştığımda hiçbir ağabey de bunu kabullenmemişti.

İKİ ŞEKERLİ, Bİ ÇAY

"İki şekerli, bi çay!" diye seslenildi kahvehanenin dışındaki masadan. "Geliyo abicim!" diye cevap verdi kahvecimiz. İki şekerli kahve bir de çayı yaptı dışarı çıktı ki, siparişi veren mahallenin bitirim delikanlısı tek başına oturuyordu.

"Hayrola millet nerede?" diyecekti belki ama kahvedeki hemen

herkes bastı kahkahayı. Yani bütün kahve şakadan haberdardı. Çayı bıraktı, kahveleri hiç sormadı bile "Dışarısı görünmüyor ya ben yanlış anlamışım." diyebildi. Ocağa dönerken gülüşmeler devam etti.

Kahveleri tezgaha bıraktı, öfkesini yenememişti. Çay ocağının içinde beş on saniye sonra kendi kendine öfkeli bir hareket yaptı bazı bardaklar yere düşüp kırılmıştı, gülüşmeler kesildi dikkatler ocağa yöneldi. "Gördünüz mü bu sol elim, ya sağ elim?" Hep birlikte gülüşmeye devam ettiler.

A-G-D

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) 1978 yılında Afganistan'ı işgal edince bir süre İnegöl Sokakları'nda SSCB'yi protesto eden duvar yazıları yer aldı. Yazıların altında da o dönemin İslamcı gençlik örgütlenmelerinden birinin kısaltması AGD harfleri yer alıyordu.

Doğduğu şehir Ağrı, adı ve soyadının ilk harfleri de G,D olan sol görüşlü birine bir arkadaşı "Polis seni arıyor" dedi. "Nedenmiş", "SSCB'yi protesto yazıları için, AGD harflerinden sen zannetmişler." "Olur mu öyle şey arkadaş, karşı tarafın cezalarını da mı biz yatacağız."

CIBRITTE

Yetmişli yıllar İnegöl Ticaret Lisesi Fransızca dersi yazılı sınavı. Kibrit sözcüğünün Fransızca karşılığının cümle içinde kullanılması gerekiyor.

İnegöllü ne yapsa hatırlayamıyor. Sigara cigarette oluyorsa, kibritin de cibritte olma ihtimali hiç değilse vardır diyerek yazıyor yazılı kağıdına. Hoca durumu fark ediyor, "Arkadaşlar böyle şeyler yapmayın biz aynı anda bir çok kağıdı okuyoruz, karıştırabiliriz." şeklinde serzenişte bulunsa da hoşuna gittiğini de inkar etmiyor.

TÜRKÇE EZAN GÜNLERİ VE BİR İNEGÖLLÜ

Sözcük anlamı "herkese bildirmek" olan "Ezan" 1932-1950 yılları ülkemizde Türkçe sözlerle okutuldu. O gün olduğu gibi, bugün için de toplumun benimseyemediği bir uygulama olarak hafızalarımızda yerini almıştır. Uygulama döneminden birçok anı ülkemizin her yanında dile getirilir.

Dönemi övmek ya da yermek amacıyla bu yazıyı yazmadım. Ama o günlerde yaşamış bir İnegöllüyü yakından tanıyalım istedim. Kahramanımız Rüştü Erdoğan Bosna göçmeni olup, İlçemiz Mahmut Esatbey Caddesi üzerinde, Boşnak Cami'den 50-60 metre kadar ileride evi ve işyeri olan bir bakkal. Dekor Enver olarak bilinen, Ressam Enver Erdoğan'ın babası, Keçe Ressamı Mükerrem Turhan ve Ressam Kamil Erdoğan'ın da dedesidir. Doğum tarihini öğrenemedik ama 1952 yılında vefat ettiğini öğreniyoruz.

Boşnak Camii cemaatinden olan amcamız Türkçe Ezan uygulaması sonrası, cami cemaatine pek katılmamış, namazını evinde kılmayı tercih etmiştir. Ezan vakitleri de, bahçesindeki bir dut ağacına çıkarak Ezanı Arapça olarak okumuştur. Bunun neticesinde güvenlik güçlerince sorguya çekilip baskı görse de evinin bahçesinde ezan okumayı sürdürmüştür.

Samimi ısrarından olabilir, evinin bahçesi dışında okumadığı için olabilir, başkalarını etkilemeye yönelik bir amacı hissedilmediğinden olabilir, amcamızın ezanı zamanla güvenlik güçlerinin de görmemezlikten geldiği bir eylem haline dönüşmüştür. Amcamızın ezan yasağı boyunca bu tavrını devam ettirdiğini öğreniyoruz. Suça dönüştürmeden yıllarca protesto eylemini sürdürebilmek hiç de kolay değildir. Ama amcamız bunu başarmıştır.

SUR'DA BİR GEDİK

Doksanlı yıllar; yerel seçimlerin biri yaklaşmıştı. Siyasi partiler aday tanıtım toplantıları düzenliyorlar. Bir siyasi partimiz de bir beldedeki seçimi çok önemsiyor, iddialı giriyordu.

Gerçekten de iyi bir tanıtım toplantısı yaptılar. Adaylarına güveniyorlardı, katılım da güzel oldu. Aday tanıtım töreni beklediklerinin de üstünde güzel gidiyordu.

Sunumu yapan arkadaş coşkulu bir şekilde Necip Fazıl'ın şiirini okudu "Surda bir gedik açtık mukaddes mi mukaddes/Ey kahpe rüzgar artık nereden esersen es"

Ertesi gün ise belde baştan sona bunu konuşuyordu: "Duydun mu be ….. Partililer ne demişler?" "Ne demişler?" "Cenabı Allah'ın mübarek rüzgarına kahpe demişler" "Tövbe, tövbe"

KOMŞUMA İKİ, BANA BİR

Komşuluk konusunun konuşulduğu bir sohbet ortamında bir din adamı "Dua ederken bile 'Allah'ım komşuma iki bana bir ver' diye dua etmemiz gerekir" şeklinde konuştu.

Şakacılığı ile bilinen bir ses duyuldu. "Hoca efendi, komşuda iki, bende bir olacaksa onda da olmasın, bende de olmasın."

BİR KARIŞ YUKARIDA

Yetmişli yılların başıydı, İnegöl'ün bir köyünde iki varlıklı ailenin tatlı rekabeti yaşanıyordu. Mesleklerinin de aynı olması bu rekabeti pekiştiriyordu. O günün ölçülerinde ailelerden biri köye gerçekten güzel beş katlı bir apartman yaptı ve içine yerleşti. Bu o aileyi rekabette bir adım öne çıkarmıştı, hissedilebiliyordu.

Diğer aile derhal harekete geçti, tanınmış bir inşaat mühendisi ile görüşüldü. İnşaatı bir an önce gerçekleştirmek istiyorlardı. Mühendisimiz ailenin büyüğüne sordu. "Amcacığım nasıl bir bina istediğini anlatır mısın?" Amcamız cevap verdi "Bir kere ….. Ağanın evinden bir karış yukarıda olsun."

GEBE BALIK

İnegöl'de bir balıkçı dükkanının önünden geçerken bir köylüsünün sesini duydu. Tartışmalı bir durum gibi gözüküyordu. Köylüsü balıkçıya "Böyle esnaflık olmaz kaç kilometre yoldan geri geldim!" türünde laflar ediyordu.

Balıkçı da "Oluyor böyle şeyler, bizim de elimizde olan bir şey değil, ama madem istemiyorsunuz paranızı geri verelim" diyordu. Hadise şuydu aldığı balığın içinden başka küçük bir balık çıkınca kafası karışmış soluğu balıkçı da almıştı.

Balığın o küçük balığı yuttuğunu kabul etmiyor, kendisine gebe balık satıldığını düşünüyordu. Köylüsü de ikna edememişti. Balıkçı da anatomi dersi verecek durumda değildi, parayı iade etti.

İSTANBUL'DA İKİ İNEGÖLLÜ

İki arkadaş bir iş için İstanbul'daydılar. Yakın arkadaştılar ama birbirlerine pek benzemezlerdi. Biri oldukça aceleci, diğeri oldukça rahattı.

Dönüş için gemiye yetişme gayretindeydiler. "Arkadaşı canlan biraz, gemiyi kaçıracağız." dedikçe diğeri "Kaçarsa kaçar, sonrakine bineriz." cevabını veriyordu.

Böyle devam ederken aceleci olan ısrarlı davranınca rahat hareket eden İnegöllü sigarasını kızgınlıkla ilerideki arkadaşına doğru fırlattı, sigara
da adamın birinin ensesine geldi.

Adam öfkeyle dönünce, "Bak ben değilim benim sigaram elimde." diye öfkeli adama göstermeye çalışan aceleci İnegöllünün hali görülmeye değerdi.

MASADA ÖLÇÜ ALAN TERZİ

Bir terzi dükkanı, masada bir adam uzanmış yatıyordu. Masada birinin yattığını gören komşusu dükkana yöneldi, ne olduğunu merak etmişti ki dükkandakiler gizlice dükkana gelmemesini işaret ettiler.

O da uzaklaştı ama bir süre sonra yeniden o dükkana gitti. Masadaki kişi dükkanda yoktu, dükkandakiler gülerek kendisini karşılayıp olanı biteni anlattılar.

Terzimiz ölçüyü alırken müşterimiz "Ben titiz bir adamımdır, bana yeter ki düzgün elbise dikin, kaç para isterseniz isteyin." gibi sözcükler kullanmış, özetlemek gerekirse müşterimiz hava yapmıştır.

Ustamız da ölçüyü tamamlayınca "Sen iyi bir elbise istiyon, sana bir de masada ölçü alalım, masaya uzan" demiş, müşteri de uzanmıştır. Kısacası müşteri hava yapınca, terzimiz de kafa yapmıştır.

İLKOKUL BİTİRME SINAVI

Seksenli yıllara kadar ilçemizde ilkokulu dışarıdan bitirme imtihanları birkaç yılda bir olurdu. Bugünkü adıyla diploma, o dönemdeki adıyla şahadetname ihtiyacı olanlar bu sınavlara girerek diploma sahibi olmaya çalışırlardı.

Gece bekçiliği, müstahdemlik, odacılık, Tekel işçiliği gibi kamu görevlerine girmek, ehliyet alabilmek ve daha başka nedenlerle de diploma almak isteyenler için bu sınavlar fırsat bilinirdi.

Büyük bölümü hiç okul ya da sınav görmemiş insanlar kendi çabalarıyla okuma yazma öğrenirler sınava girerlerdi. İlginç şeyler de yaşanırdı tabii ki.

Yine böyle bir sınavda yeraltı zenginliklerimiz sorulmuş, çarşı esnafı amcamız da bu sorudan patates, havuç, şeker pancarı gibi toprağın altında büyüyen bitkiler soruluyor anlamını çıkarmış öyle cevaplamıştı.

BİR ÖĞRENCİ KAYDI

Kayıt dönemleri veliler için de, okul yöneticileri için de sıkıntılı dönemlerdir. Darılmalar, gücenmeler, tartışmalar, hatırlı kişiler, yüksek meblağlı teberrular arasında geçen gerilimli bir süreçtir. Özellikle başarı düzeyi yüksek okullara kapasite fazlası başvuru olur.

Böyle günlerden birinde başarı düzeyi yüksek okulumuza bir veli geldi. Okul müdürüne; "Okulunuzun öğrenci kabul ettiği şu adreste bir daire satın aldım, içinde oturan kişi iki ay süre istedi, o yüzden okulların açılmasından yirmi gün sonra taşınabileceğim. Gerekirse alışveriş evraklarını sunabilirim, çocuğumu okulunuza kayıt etmek istiyorum."

Okul müdürü de "Evrak göstermenize gerek yok, ben size tabii ki inandım ama şu an için otuz kadar başvuruyu geri çevirdik, gerçekten doluyuz çocuğunuzun kaydını yapacak durumda değiliz. Ama farklı bir gelişme olursa ben size dönerim."

Bu konuşma sonrası veli telefonunu bırakarak okuldan ayrıldı ve mevcut adresine göre çocuğunu okula kayıt ettirdi. Okulların açıldığı ilk günün akşamı velinin telefonu çaldı, okul müdürü bir öğrencinin özel okula geçiş yaptığını dolayısıyla çocuğunu kayıt için getirebileceğini belirtti.

Veli çocuğunu yeni okuluna nakil yaptıktan sonra okul müdürüne teşekkür etti "Hiç umudum yoktu, sağ olun." dedi. Müdür "Aynı açıklamaları yaptığım senin durumundaki diğer kişiler bana inanmayıp araya adam koydular, Ama senin bana inandığını hissettim o yüzden ilk fırsatta seni aradım."

RAMAZAN VE İNEGÖLLÜ KAMYONETÇİ

Kamyonet ile bir Ege sahil kasabasına mobilya götürüp teslim ettiler. Ramazanın sıcak yaz günlerine denk geldiği seksenli yıllardı. Firma temsilcisi de kamyonetçi de arkadaştılar. Mobilyanın kurulması, teslim edilmesi çok kolay olmamıştı, yorucu bir gündü.

Oruçlu değillerdi, yolculuğa başlamadan önce karınlarını doyurmak için sahilde bir lokantaya girdiler. Yemeklerin gelmesini bekliyorlardı. O arada genç bir kızın sesi duyuldu "Bira lütfen." Kamyonetçi dayanamadı "Arkadaş bu kız kadarda mı ateşe dayanamayacağız, ben de bira istiyorum."

YAŞANTIYA İSTANBUL'A GİDEN İNEGÖLLÜLER

Birçok yerin esnafı gibi İnegöl'de esnaflık yapanlar da sattıkları ürünün büyük kısmını İstanbul'dan alırdılar. O yüzden işin şekline, hacmine göre ayda bir, en fazla iki ayda bir İstanbul'a gidip alışveriş yaparlardı.

Bu yolculuklar da genellikle gece 02.00 otobüsü ile gitmek, ertesi gün en geç akşam 18.00 arabası ile dönmek şeklinde olurdu. Dört arkadaş öyle yapmadılar, içlerinden birinin özel otosu ile pazar günü gündüz yola çıktılar, gece de İstanbul'da içkili bir eğlence yerine oturdular.

Alkolün etkisi ile içlerinden biri eğlence yerinde başka bir müşteri ile kavga etti. İnegöllüler hem yabancı hem de haksız olunca arkadaşlarını koruyamamışlardı. Üzülmüşlerdi ama yapacak bir şey de yoktu.

Birisi yerde yatan arkadaşına "Sen de bir tane çaktın ama iyi çaktın ha" dedi. Arkadaşları yerden kalkmaya çalışarak "Hak etti ama şerefsiz" cevabını verdi. Sıkıntı beklenilenden kolay çözülmüştü.

İSTİKLAL MADALYASI

Bursa'dan İnegöl'e doğru uzayan yolun üzerinde bir kağnı arabası gıcırtılarla ilerliyordu. Öküzlerin soluklanışı sıklaşırken, dönen tekerleklerden ince ve sarımsı bir toz, tüter gibi havadan eriyordu... - Yolu burada da kesmişler, diye yüksek sesle konuştu arabacı. Haydi bakalım. Allah yardımcımız olsun. Sonra, dudaklarında duâ kıpırtılarıyla ağır ağır düşman askerlerinin bulunduğu yere doğru arabayı sürdü.

- Duuur!.. Dedi düşman askerlerinden biri. Bir diğeri bozuk bir Türkçe ile aşağı inmesini emretti. İndi. Önce onun üzerini aradılar. Birkaç düşman askeri, silahlarını ona doğrultmuş ve çevresini sarmışlardı. - Çuvallarda ne var? - Buğday var. İnegöl'e götürüyorum. Buğday çuvallarından birini boşalttılar, diğerlerinin ağızlarını açtırıp içine kollarını soktular, diğerlerine şiş ve süngüler sokarak sözde kontrol ettiler. İyi bir zarar vermişlerdi akıllarınca... Artık yola devam edebileceğini söylediler.

Arabacı hayvanlarını sürüp yola koyuldu. Dudakları yine kıpır kıpırdı. Yine duâ ediyordu... Aslında şükür ve senâlardı bu son dudak kıpırtıları... İnegöl'e vardı. Bir evin önünde durdu. Gıcırtılarla açtığı kapıdan bahçeye girdi. "Geldik Kâmil" dedi.

Arabanın ortalarından bir çuval kımıldadı. Adam, bazı çuvalları kucaklayıp kenara çekti. Kımıldayan çuvalın ağzını açtı. İçinden çıkan on üç yaşlarındaki çocuk, uzun uzun gerindi. Soluk aldı derin derin... - "Yol hiç bitmeyecek sandım Osman Dayı" dedi.

Savaşın ortalarıydı. Topraklarımıza yerleşmek isteyen düşman, Bursa'yı ele geçirmişti. Aksu Köyü civarına karargâhını kurmuştu. Keşif kolları ise tâ İnegöl'e kadar uzanmaktaydı. Kuş uçurtmuyor, haberleşmeyi kesinlikle engelliyordu. O gece Uludağ'ın yükseklerinde yoğun silah sesleri duyuldu. Ne olduğunu kimse bilmiyordu. Kim bilir kimleri kıstırmış, yine kimleri şehit etmişlerdi...

Yarım saat sonra silah sesleri kesildi. Kâmil, çıt çıkarmadan sürünüyordu. Etrafı dinliyor, tekrar sürünmeye devam ediyordu. Koynunda mühürlü ve çok önemli bir mektup vardı. Bu gece bu mektup yerine ulaşmalıydı. Alacakaranlıkta arabacı Osman Dayı eve gelmiş "Kâmil, oğlum bütün yollar tutulmuş, kuş uçurtmuyorlarmış", demişti.

Kâmil, onu dikkatle dinlemiş, hava iyice karardıktan sonra evden çıkmış ve Uludağ'a tırmanmaya başlamıştı. Gözünü dört açarak ilerliyor, en ufak bir tedbirsizlik yapmamaya çalışıyordu. Yine de bir tuzağa düşmüş fakat yakalanmasına ramak kala, burayı düşmandan iyi bildiği için kurtulmayı ve izini kaybettirmeyi başarmıştı...

Şafak sökmeden dağı aşmış, dik kayalıkların arasında bekleyen atlı bir müfrezeye, yanında sakladığı mektubu teslim etmeyi de başarmıştı. Bu mektup, savaşın seyrini etkileyecek kadar çok önemliydi. Küçük bir kayanın tepesine çıktı. Derin bir "Ohhh" çekti. Ses çıkarmasın diye nallarına keçeler sarılmış atların arkalarında bıraktıkları toza dalıp gitti. Bir süre düşündü. İçi huzur ve mutluluk doluydu. Görevini yerine getirmişti ya...

Kâmil, savaş boyunca bu görevi ve kendisine verilen başka görevleri de başarıyla yerine getirdi. Çok kahramanlıklar gösterdi. Her defasında büyük tehlikeler atlattı. Türk Ordusu zaferi süngüsünün ucunda parlatarak topraklarımızı düşman kuvvetlerinden nihâyet temizlemişti... Türk Süvâri Kuvvetleri İnegöl'e giderken, yanlarında Küçük Kâmil de vardı. Askerlerimizi çılgınca alkışlayan, sevinç gözyaşları döken kalabalığın arasından biri çıktı. Bir yaşlı adam, çocuğu atın üzerinden kucağına aldı. Bağrına basıp koklarken: - "Oğlum.. Oğlum", diyordu. "Büyük hizmetler yaptın. Seninle iftihar ediyorum yavrum." Küçük Kâmil mahcup mahcup: - "Yok baba, yapma baba, ben de her Müslüman Türk Çocuğu'nun yaptığını yaptım", diyordu. Emekli Süvâri Subayı Süleyman Bey ve oğlu Kâmil sarmaş dolaştılar... Sonunda Millî Mücâdele kazanılmıştı.

Kâmil, Bursa Işıklar Lisesi'ne, oradan da Harbiye'ye devam etti. Bir gün Harp Okulu'nda yapılan bir törenle göğsüne kırmızı şeritli bir madalya taktılar. Bu, onun yaptığı büyük hizmetlerin karşılığı olan "İSTİKLÂL MADALYASI" idi. Madalya takılırken, Kâmil dudaklarından çıkan mırıltıya mâni olamıyordu. Gözleri nemli ve mahcup bir halde: "Ben hiç bir şeyi madalya için yapmamıştım ki..." diyordu.

http://www.ilerigazetesi.com.tr/istiklal-madalyası makale,6755.html 13 Ocak 2012 İleri Gazetesi | Günlük Tarafsız Siyasi Gazete... "1967'den beri. 13 Ocak 2012 İleri Gazetesi | Günlük Tarafsız Siyasi Gazete... "1967'den beri

ORDA KARPUZ YETİŞMEZ

Seksenli yılların sonu, bir kamu kuruluşunun yemekli toplantısına büyükçe bir karpuz hediye getirildi. Kış mevsimi idi, belli ki hastalık ya da başka sebepler için geleneksel yöntemlerle özene bezene saklanmış bir karpuzdu.

İyi düşünülmüş bir jestti, herkesin de hoşuna gitti. Karpuzu getirene herkes teşekkür edip memnuniyetini dile getiriyordu. Biri sordu "Sizin köyden mi?" Karpuzu getiren tam "Evet" diyecekti ki başka bir ses duyuldu.

"Onların köyde karpuz yetişmez. "Neden yetişmezmiş dercesine bir baktı, arkadaşı devam etti "Sizin köy bayır ya, biraz büyüyünce karpuzlar yuvarlanır, gider." gülüştüler.

YAŞ YETMİŞ ÜÇ

İnegöllü amcamıza soruldu. "Amca yaş kaç?" Amcamız kendinden çok emin bir şekilde cevap verdi "Yetmiş üç, ömrün yarısını yedik nerdeyse."

Not : Amcamız 78 yaşında vefat etti.

BEN MESLEK İÇİN YAPTIM

1929 doğumlu kunduracı ustamız Mehmet Ataç anlattı: 1954 yılında Hürriyet Gazetesi'nde bir ayakkabı fotoğrafı ve yanında şöyle bir açıklama; Tek parça deriden yapılmış ayakkabı, hiç ek-dikiş yok şeklinde. Haberde ayakkabıyı yapan usta iddia da bulunuyor, aynısını yapana 1000 (Bin) TL veririm.

Haber İnegöl'deki ayakkabıcılar arasında da konuşulmuştur. Amcamız ise olaya takılıp kalmış. Tek parça deriden, yani eksiz-dikişsiz ayakkabıyı yapmayı aklından geçiriyor. Hem de haberdeki ayakkabının aynısını yapıyor, tamamlıyor ve dükkanın vitrinine de koyuyor.

Kendisinden yaşça büyük, meslekte de eski Rıza Erşen Usta vitrindeki ayakkabının tekini alıyor Necip Tezcan Usta'nın yanına götürüyor. Seviniyorlar mutlu oluyorlar. Rıza Usta ayakkabıyı İstanbul'a, gazeteye götür diyerek ısrar etse de, Mehmet Amcamız "Ben meslek için yaptım, gerek yok." şeklinde cevap veriyor.

KLORLU SU İLE ABDEST

Doksanlı yıllar, abdest almaya mani olur düşüncesiyle belediyenin İnegöl'de içme sularını klorlamadığı şeklinde bir dedikodu yayılmıştı.

İnanılan bir din adamına yerel bir televizyonda "Klorlu su ile abdest alınır mı?" şeklinde bir soru soruldu. "Hocamız da klor suyu daha sağlıklı hale getirdiğine göre, asıl klorsuz su ile abdest alınmaz." şeklinde bir açıklama ile meseleyi açıklığa kavuşturdu.

KAHVENİZİ AZ ŞEKERLİ İÇMİŞTİNİZ

Müşteriyi tanıdığınızı, bildiğinizi göstermek bazı mesleklerde gerçekten önemlidir. Altmışlı yılların sonu İki Kapılı Kahve'nin bahçesinde oturan bir müşteriye kahveci bir kahve getirip masasına bıraktı.

Kahveci de müşteri de altmışlı yaşlardaydılar, müşteri şaşırmıştı. "Beyefendi, çay olsa neyse, kahvemi nasıl içtiğimi keşke sorsaydınız."

Kahveci "Kusura bakmayın, daha önce eşiniz, oğlunuz ve gelininizle gelmiş, şu masada oturmuş, kahvenizi de az şekerli içmiştiniz o yüzden sormadan getirdim, kahveyi alabilirim." dedi.

Müşteri, "Kusura bakmayın iki yıl öncesiydi, nasıl unutmadınız?" diyebildi. Ankaralıydılar iki yıl öncesi gibi, Besler İnegöl Köftecisinde ailece yemek yemişlerdi. Eşi, oğlu ve gelini de masaya az sonra geldi.

İNEGÖLLÜ GÖZ MUAYENESİNDE

Seksenli yıllar, İnegöllü ehliyet almak istiyor, gereken işlemleri tamamlamış. Ehliyet almak isteyen her Türk vatandaşı gibi İnegöllüyü de göz muayenesine göndermişler.

Göz doktoru herkese yaptığı gibi İnegöllüye de bir takım harfler ve rakamlar gösterdi. Sonra da küçük parçacıklar halinde üç-dört ayrı iplik gösterip renklerini sordu. İnegöllü gösterilen rengi söylüyor beraberinde de bir numara söylüyordu. İkinci, üçüncü, dördüncü ipliklerde de aynı şey oldu.

Doktor "Kardeşim renkleri doğru söylüyorsun da, numaralar nedir?" İnegöllü cevap verdi "Katalog numaraları efendim. Ben yüncüyüm, yün ve orlon satıyorum."

BEN İNEĞE ÇARPTIM HAKİM BEY

Aslında tecrübeli bir şofördü, uzun yıllar kazasız belasız yapmıştı mesleğini ama oldu işte, günün birinde bir ineğe çarptı İnegöllü şoför. Yapacak bir şey yoktu, İnek ölmüştü.

İneğin sahibi kadın duruşmada ineğini öve öve bitiremiyordu. "Hayatımda gördüğüm en iyi inekti, başka ineğim de yok. Günde şu kadar süt veriyordu, şu kadar peynir, bu kadar yağ alıyordum," gibi sözcükler ile konuşmasını sürdürüyordu ki.

İnegöllü şoför dayanamadı "Hakim Bey, ben mandıraya değil ineğe çarptım, bu hanımın anlattığı mandıra." Hakim gülümseyerek işaret etti "Araya girme."

DOKSAN YEDİ YAŞINDAKİ HASTA

İnegöllü hasta 97 yaşındaydı ve hayatında ikinci kez doktora gidiyordu. Daha doğrusu çocukları tarafından götürülüyordu. En son iki yıl önce doktora gitmişti.

Mezit Boğazı tarafından İnegöl'e doğru yol alıyorlardı. Yaşlı hasta amcamız konuştu "İlle de götürüyorsanız o zaman Doktor ….. götürmeyin." Çocukları şaşırmışlardı, "Baba neden öyle söylüyorsun, o hem değerli bir doktor, hem aile dostumuz, ayrıca seni de çok seviyor biliyorsun"

Amcamız cevap verdi "Oğlum haklısınız da, geçen sefer götürdüğünüzde bana sigarayı bırak dedi, bırakamadım şimdi sorarsa mahcup olmak istemiyorum."

KULACA'DANIM AĞABEY

Yetmişli yıllar; daha önce İnegöl'de İngilizce öğretmenliği yapmış bir bayan öğretmenin, İngiltere ziyaretinde yolun ortasından gittiğini gördüğü aile hakkındaki "Bunlar kesin Türk" düşüncesi, "İnegöllüyüz" cevabıyla doğruluk kazandı.

Yine yetmişli yıllar Hollanda Amsterdam Harlem Strad; cadde ortasında adamın biri yürüyor, Türk olduğu belli. İnegöllü sürücü de adamı geçemediği için bağırıyor "Hemşehrim İnegöllü müsün?" yaya dönerek cevap veriyor "Kulaca'danım ağabey."

BİR EV KİRALAMA HİKAYESİ

Nişanlı çift kiralamayı düşündükleri evin sahibi yaşlı amcaya yaklaştılar. Amca evinin önündeki kaldırıma su tutuyor oyalanıyordu. Yaşlı amcaya bir dostundan selam da getirmişlerdi. Aralarında şöyle bir konuşma geçti.

"Amca ben avukat bilmem kim, bu da nişanlım o da devlet memuru. İki ay sonra düğünümüz var o yüzden senin boş olan ikinci katı kiralamak istiyoruz." Amca "Çocuklar sağ olun, şimdilik kiraya vermek istemiyorum." dedi. Nişanlı çift söze girdi. "Amca biz evi de, evin yerini de çok sevdik, üstelik nişanlımın işyerine de çok yakın."

Amca tatlı dille konuşuyor ama evi kiralamak istemediğini de ısrarla belirtiyordu. Çiftimiz bir anlam veremedi acaba amcamız kirayı yüksek

tutabilmek için mi böyle bir yol izliyordu. Amca sonunda açıklama yapmak zorunda kaldı.

"Oğlum avukat olabildiğine göre kafan benden çok çalışıyordur. Çevren de benden geniştir. Yani ileride aramızda bir anlaşmazlık olsa sen kazanacaksın demektir. O yüzden kusuruma bakmayın."

Çiftimiz amcanın şaka yaptığını düşünerek birbirlerine bakıştılar. Yeniden görüşmek üzere diyerek ayrıldılar. Fakat amca şaka yapmıyordu.

KUM HAVUZUNUN ÖTESİNE GEÇEN İNEGÖLLÜ

Yıl 1978 İnegöl Endüstri Meslek Lisesi'nin beden eğitimi öğretmeni Mehmet Demirkıran, okulun bahçesine öğrencilerin atletizm yapmalarını kolaylaştıracak, atletizmi sevdirecek düzenlemeler yapar.

Adımla Atlama sporlarında kullanılan "Kum Havuzu" da bunlardan biridir. Derslerde de bunları kullandırıyor, nasıl kullanmaları gerektiğini ve kurallarını öğretmeye çalışıyordu. Beklenmeyen bir şey oldu öğrenci İmdat Ergün o kadar iyi sıçramıştı ki kum havuzunun arkasına düştü.

Bir daha atlaması istendi aynı şey yine oldu. Öğrenci yine kum havuzunun ötesine geçebiliyordu. Hoca ertesi gün Bursa Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğüne gidip bilgilerini teyit edip, havuzun ölçülerini yeniden kontrol etti, ölçüler doğruydu.

Bir yıldızı tespit etmiş olmanın mutluluğu içinde döndü. Ama o özel yetenekli öğrencisini atletizm yapmaya ikna edemedi.

HARİTA'DA ROMA'YI GÖSTER

Yetmişli yıllar Lise'de Coğrafya dersi sözlüde bir erkek öğrenci, fakat öğrenci çok kötü durumdadır. Öğretmen ne sorsa öğrenciden cevap gelmemektedir. Öğretmen işi şakaya vurmuştur artık.

Öğrenciye duvarda asılı Türkiye Haritasını işaret ederek "Roma'yı göster" der. Öğrenci bakar, bakar herhangi bir yeri de gösteremez.

Öğretmen kızmıştır "Oğlum Türkiye Haritası'nda Roma'nın ne iş var" Bu sefer de öğrenci kızmıştır "Hocam madem yok boşu boşuna ne arattırıyorsun insana."

BİZ SÜRÜYÜ İTLERE BIRAKTIK

Hikayemizin kahramanı 1956 Artvin Şavşat doğumlu, aile 1969 yılından itibaren ilçemizde yaşıyor. Fakat bu hikaye Artvin Şavşat'ta geçiyor.

Henüz 11 yaşında iken yakın akrabalarının şehir dışında koyunculuk yaptığı büyükçe bir ağıla misafir olarak gider. Eti için beslenen bin kadar koyun, yani koyunlar sağımlık değil. İki yetişkin adam ve 11-12 yaşlarında iki çocukları toplam dört kişi o kadar hayvanı bakıyorlar.

Kahramanımız da onlara karışır, hafta sonuna kadar hayvanlara birlikte bakarlar. Hafta sonu beklenmeyen bir şey olur. İki büyüğümüz koyunları üç küçük çocuğa bırakıp köydeki evlerine giderler. Çocuklarımız hem çok sevinmiş hem de çekinmişlerdir.

Gerçekten de iki gün iki gece sürüyü çocuklar idare etmiş, sağ salim de evlerinden dönen büyükleri karşılamışlardır. Çocuklardan biri mutluluk içinde "Nasıl ama siz yokken de sürüyü idare edebildik." deyince.

Büyüklerden biri cevap verir "Oğul hoş biz sürüyü size bırakmadık, biz sürüyü itlere bıraktık." Köpekler o kadar tecrübelidir ki koca sürüyü çocuklara bile bırakabilmektedirler, ifade edilmek istenen odur.

İNSANLARIN DÜŞÜNCELERİNİ OKUMAK

İstanbul'da lise eğitimi gören İnegöllü gencimiz insanların düşüncelerini okumaya merak sarmıştı. Bir gün yanından geçen tanımadığı bir yaşlı "Oğlum başkalarının düşüncelerini neden merak ediyorsun ki, kendi hayatını yaşamaya bak" deyince o konuyu bir daha aklına bile getiremedi.

İLK AYAKKABINI BANA YAP

Kahramanımız Metin Özçiftçi 1955 İnegöl doğumlu olup ilkokul eğitimi sonrası Merhum Fevzi Şabanlar Ustanın yanında başladığı kunduracılık mesleğini çıraklık ve kalfalık olarak da aynı ustada sürdürmüş.

Kendi başına ilk ayakkabısını yapacak seviyeye ise 1974 yılında gelmiş. O dönem İnegöl cemiyet hayatının önemli isimlerinden Mehmet Özsaraç da ustasının bir dostu olarak dönem dönem dükkanı ziyaret edermiş.

Bu ziyaretlerin birinde Mehmet Özsaraç'ın "Oğlum aklında olsun ilk ayakkabını bana yaparsın" teklifi ile karşılaşmış. Kendi başına yapacağı ilk ayakkabısını ilçede herkesin sevgi ve saygısını taşıyan ayrıca kendisinin de çok sevdiği bir kişiye yapacak olmak tabii ki mutlu etmiş Metin Ağabeyi.

Zamanı gelince, özene bezene yaptığı ayakkabıyı, amcamıza sunmuş. O dönem ayakkabı tabanına uygulanan bir teknikle ayakkabılar yürürken hışırtıya benzeyen bir ses çıkarırlarmış. Amcamız dükkan içinde dolaşarak ayakkabıyı denerken, Metin Ağabey de ayakkabıdan o sesin çıktığını da duyunca oldukça rahatlamış.

Derken amcamızın sesi duyulmuş."Çok güzel olmuş, eline sağlık, borcumuz ne kadar." Metin ağabey çekine çekine "Yedi buçuk lira amca." demiş. Amcamız gülümsemiş "Oğlum hakkını istesene" Metin ağabey sesini çıkarmamış. Amcamız teşekkür etmiş, yirmi lira da para uzatmış, ayakkabılarını almış gitmiş.

Aynı serüveni yaşamış, yani çıraklık, kalfalık, ustalık süreci içinden gelen birçok kişide benzer bir hatıra vardır. Mesleğine göre; ilk ayakkabı, ilk traş, ilk elbise, ilk yorgan gibi. Bu gibi örnekler kuşaklar arası, sosyal sınıflar arası birçok güzel mesajı da içinde barındırmaktadır.

Kendi adına iş yapmaya başlayacak bir kişinin özgüven kazanmasından tutun da, ayakkabıyı yaptıran yaşça büyük, tanınmış bir kişinin kendi sosyal çevresinde "Ayağımdaki ayakkabıyı Metin

kardeşimiz yaptı, güzel de yapmış" şeklindeki bir sözcüğün bir başka kişi tarafından yeni bir ayakkabı teklifini de getirmesi muhtemeldir.

Yıllar sonrasında bile hatırlandığında insanı o günkü gibi mutlu edecek bir davranış. Görüldüğü gibi İnegöl insanı, değerli olmayı da, değerli yapmayı da çok iyi biliyor.

BİR DEMET GÜZEL İNSAN

At arabacı Sabri amca evinde fazla ekmek bulundurur bu alışkanlığı komşuları tarafından da bilinirdi. Evinde neden fazla ekmek bulundurduğunu soranlara "Benim evime en yakın bakkal 300 metre, gece bir misafiriniz gelse komşuyu uyandırmak bakkalı uyandırmaktan daha kolaydır" derdi.

Bir başka güzel insan Sebahattin Başaran, işyerine çevreden insanlar boş su bidonlarını bırakırlar. Hafta sonu yirmi kilometre mesafede bir pınardan bidonları doldurur getirir siz de pınar suyunu içersiniz. Su getirdiği dostlarından birisi "Dükkanında 70 adet bidon saydığım oldu" demişti. Bunu yirmi yılı aşkın sürdürdü.

Yine bir başka İnegöllü Yaşar Ünal, on beş yıldan fazla bir süre her gün kasap dükkanlarından kedilerin yiyebileceği atıkları edindi, sokak sokak dolaşıp İnegöl kedilerini besledi.

Bekir Hamlakay, yirmi bine yakın fidanı doğaya dikti, seksenli yıllardan itibaren vahşi doğaya yiyecek bırakıyor. Kurumları da, kişileri de böyle güzel bir geleneğin parçası haline getirdi.

BENZİN İSTASYONUNU KURTLAR BASTI

Yetmişli yıllarda ilçemizde gazeteler haftada bir perşembe günleri çıkardı. Böyle bir gazetede günlerden çarşamba, vakit de akşamüstüdür. Bir dostları gelmiş gazete sahibini dışarı yemeğe götürmek istiyor. Gazetede de haber eksiği vardır, ne kadar ısrar etse de gazeteci arkadaşını razı edemez.

"Haber bildiriyorum, yazın, Kalburt Deresi'ndeki benzin istasyonunu kurtlar bastı." der gülüşürler. Bahsedilen benzin istasyonunun sahibi kendisidir. Yazılmasında ısrar eder bir süre daha beklerler, haber çıkmayınca da yazarlar. Haber ertesi gün gazetede yer alınca ortalık karışmıştır.

Kurtlar Kalburt'taki benzin istasyonuna kadar geliyorsa, şehir içine de girerler diye korkandan, kimseye bir şey olmuş mu diye merak edenine kadar herkes gazeteyi ya aramış, ya da uğramıştır. Jandarma ise hem benzin istasyonunu, hem gazeteyi ifadeye çağırmıştır. Bir şakanın sonuçları beklenildiği gibi olmamıştır.

YA TÖVBE ETTİYSE

Doksanlı yıllar, ulusal bir gazetede, ulusal düzeyde bilinen bir siyasetçinin başka bir partiye geçeceği şeklinde bir köşe yazısı çıkmıştı. Geçeceği söylenen partiden iki İnegöllü aralarında konuşuyordu.

"Bak yemin ediyom o kişi bizim partiye geçsin bir daha oy falan vermem." Öbürü yerinden fırladı "Sus yemin etme ya tövbe ettiyse."

ŞAKALAR

"Şaka" büyük küçük hepimizin hayatında vardır, yaptığımızda olur, yapıldığı da aklımda kalanlardan:

Terzi bir amca, her ziyaretine gelişinde pantolonunun sağ cebinin aldığı kadar hediye meyve getiren asker arkadaşına hediye getirmeyi bıraktırmak için sağ cebi büyük bir pantolon dikip hediye etmişti.

Sabahları işyerini erken açma alışkanlığı olan yaşlı bir çarşı esnafı bazı dükkanların kapı girişlerine su döker, sanki geceden biri işemiş süsü verirdi.

Ben gitmedim ama, yetmişli yıllarda Avşa'ya giden İnegöllüler sandalyeleri yere vidalı bir kafeteryaya gidip ilk defa giden arkadaşlarına "bir sandalye getiriver" şakası yaparlarmış.

Babasından zar zor araba izni alan arkadaşların arabalarının önüne arkasına sıkışık yanaşıp arabayı park edip kilitlerler sonra da ortadan kaybolurlardı.

Klarnetçiler birkaç düğünden birinde karşılarında limon yeme şakası ile karşılaşırlardı.

Kablolu telefon günlerinde, sesini değiştirip konuşarak dostlarına şaka yapanlar çoğunluktaydı.

Dükkanının önünde oturduğunu gördükleri birini telefonda arayıp telefona varana kadar kapatıp merak etmesini sağlarlardı.

Zeki Alasya-Metin Akpınar'ın da rol aldığı bir film ekibi yemek için Besler İnegöl Köftecisindeydiler. Çevrede de meraklılar toplandık sanatçıların çıkışını bekliyorduk. Zeki Alasya çıkınca ben yanımdaki arkadaşa "Ayhan adama bak ne kadar Zeki Alasya'ya benziyor" şakası yapmıştım. O da "İçeride camın dibinde yemek yiyen adam aynı Metin Akpınar" diye karşılık vermişti.

TİTO'LU BİR HİKAYE

1956 yılı Üsküp Göçmeni ve ilçemiz Cerrah Yolu'nda ikamet etmiş olan at arabacı Rahmetli Ramiz Güler Amca 1984 yılında anlatmıştı. Hikaye Yugoslavya Üsküp'te geçiyor.

1940'lı yılların sonları, Üsküp'lü bir çoban oğlunu evlendirme çabasındadır. Varlıklı bir kişi olmadığı için yakınlarının da yardımı ile düğün hazırlıklarını yerine getirmeye çalışır. Sohbetlerinde, çevresindekilere Yugoslavya Devlet Başkanı Mareşal Josip Broz Tito'yu da düğüne davet ettiğini söylemekte olsa da, kimisi şaka yaptığını düşünmüş, kimisi de inanmamış ama arkasını da arayıp kimse çobanımızı sıkıntıya sokmamıştır.

Düğün günü geldiğinde gerçekten de Tito uçağı ile Üsküp'e gelmiş, iki saat kadar düğüne iştirak etmiş sonrasında ayrılmıştır. İnanmayanlar biraz mahcup biraz da şaşkınlık içinde olanı biteni anlamaya çalışsalar

da bir anlam verememişler. Çoban'dan olayın içyüzünü öğrenmek istemişler, o da anlatmış. Davetiye'ye "Sen çağırdın ben geldim, şimdi de ben seni çağırıyorum" diye yazmıştır çobanımız.

Tito'nun çağırdığı, çobanımızın da iştirak ettiğini söylediği hadise, İkinci Dünya Savaşı'nda Nazi işgaline uğrayan Yugoslavya'da Josip Broz Tito önderliğinde oluşan direniş hareketidir. Çobanımız ülkesinin işgaline karşı oluşturulan bu harekete iştirak ederek yurttaşlık görevini yerine getirmiş, savaş sonrası memleketine ve mesleği çobanlığa geri dönüp hayatını sürdürmüştür.

Tito ise; 1945 yılında ülkesinin yönetimini Monarşi'den Federal Cumhuriyete çevirmiş kendisi de Yugoslavya Devlet Başkanı olarak hayatını sürdürmüştür. Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarına da iştirak etmiş bir savaş kahramanı olan Mareşal Tito da bu anlamlı ve kararlı çağrıya sanırım mutlulukla icabet etmiş olmalıdır.

İNEGÖL'ÜN EKMEĞİ

Besler İnegöl Köftecisinde yemeklerini yediler otomobillerine binip yola koyulacaklardı ki, biri köfteciye sordu "İnegöl'ün neyi meşhur, gitmeden ne almamızı önerirsiniz."

Öyle bir soru beklemeyen köfteci bir an durdu yandaki Çifte Fırını göstererek " İnegöl'ümüzün ekmeği güzeldir, ekmek alabilirsiniz". Yolcularda öyle bir cevaba hazırlıklı değildiler ama nezaket gösterdiler beş-altı adet ekmek alıp yola koyuldular.

Bir yıla yakın zaman sonra aynı aile yine gelmişti, olayı hatırlatıp "Biliyor musunuz buradan ayrılınca Bolu Tüneli'nde arıza vardı bir güne yakın soğuk bir havada bekledik, sizin ekmekler çok ama çok işimize yaradı, teşekkür ederiz."

"EZ ABİNİ KARDEŞİM"

İnegöl dışından üç kişilik bir grup İnegöl'e kamyon almaya gelmişler, bir dostlarından da İnegöl'lü bir nakliyatçıya selam getirmişlerdi. Nakliyatçı misafirlere elinden gelen gayreti gösteriyordu.

Misafirler oto galerilerini dolaşıp kamyonlara bakıyorlar, yemek saati gelince de nakliyatçı abinin yanına gelip yemek yerken durumu değerlendiriyorlardı.

İçlerinden biri hesabı ödemeye kalkıyor, diğeri de "Sakın ha abimizi ezmeye kalkma" diyor. Aynı taktik, bir iki derken İnegöllü kontrolü ele alıyor "Bırak ezsin, ez oğlum abini"

BALIK BURCU İNEGÖLLÜ

İnegöllü; Balık Burcu olduğunu yeni öğrenmişti. Burçları az çok duyuyordu ama insanların karakterleri üzerinde bu kadar etkisi olduğunu da yeni öğrenmişti, dolayısıyla kendi burcunu da daha iyi tanımak istiyordu.

Kendi burcu olan Balık Burcu da ona çok silik gelmişti. Birçok başka burcun özelliklerinin daha iyi olduğunu düşünüyordu. Balık Burcu olduğunu bildiği eski bir arkadaşından Balık Burcu hakkında bildiklerini anlatmasını istedi, arkadaşı da bildiklerini anlatıyordu.

Arkadaşının anlattıkları da onu çok tatmin etmemişti. Dayanamadı yorumu patlattı " Zaten iyi bir burç olmadığı belli, bütün gazeteler de en alta Balık Burcu'nu yazıyorlar."

SEN DE ÇAY İÇSENE

Günahsızımız, zamanının büyük bölümünü ağabeyinin iş yerinde geçiriyor, gelen telefonlara cevap vermekten de çok hoşlanıyordu. Ona pek fırsat vermemeye çalışsalar da bu her zaman mümkün olmuyordu.

Yine böyle olmuş, telefona günahsızımız bakmış. Karşıdaki müşterinin sorduğu soruyu anlayamamış, böyle olunca da küfürle cevap vermişti. Adam güney illerinden arabaya atlamış gelmiş "Ne demek bu bana küfredildi, böyle şey mi olur?" şeklinde hem kızıyor, hem dertleniyordu.

Dükkan sahibi ağabey, adamdan özür diledi, telefona bakan kardeşlerinin durumunu anlattı. Daha iyi anlaşılması için de misafire "Ben kardeşimi çağıracağım ne içeceğimizi sorduracağım. Hepimiz çay diyeceğiz, siz başka bir şey isteyin."

Denildiği gibi oldu, orada bulunanlara ne içeceği soruldu, herkes de çay cevabını verdi. Bir tek misafirimiz orta kahve istediğini söyleyince günahsızımız "Sen de çay içsene...." şeklinde kükredi. Mesele anlaşılmıştı.

İNEGÖL'DE YUNAN İŞGALİ GÜNLERİ : (Salih Zeki Bayraktar'ın Anılarında)

65 yaşını aşana kadar süvari astsubayı olarak görev yapmış olan Salih Zeki Bayraktar çocukluğunda yaşadığı Yunan İşgali günlerinin İnegöl'ündeki anılarını torunu Serdar Bayraktar'a anlatmış. Serdar Bayraktar'da dedesinin anlattıklarını kaleme almış. 1979 yılı Eylül-Ekim-Kasım aylarında ilçemizde haftalık olarak yayın yapan "Bizim İnegöl" gazetesinde yayınlamış. Serdar Bey, dedesinden muhariptir diye bahsediyor, bir ölçüde de haklı sayılır. Çünkü Salih Zeki Bayraktar çocuk yaşta olmasına rağmen ilçemizdeki Yunan İşgalinin Mahmudiye Mahallesindeki sürecini en ince detayına kadar yaşamış bir.

Salih Zeki Bayraktar; süvari astsubay olarak Kemal Balıkesir ve Saffet Pozantı adlı generallerimizin emrinde ve yakınında uzun süre hizmet etmiş. Yazı dizisi yalnızca Yunan İşgalinin İnegöl boyutunu kapsamıyor. Astsubay olarak görev yaptığı Ayvalık Bölgesindeki süreci de araştırmış, bizlere aktarmış. Fakat ben yalnızca İnegöl boyutunu doğru anlama ve anlatma çabası içinde olacağım. Salih Zeki Bey aynı zamanda 93 Harbi (1877-78 Osmanlı Rus Savaşı) muhaciri bir aileye mensup. 93 Harbinin İnegöl'ün demografik yapısına etkisini de bildiğimden ve hikayenin de gerçekten dramatik olduğunu düşündüğüm için, aileyi de tanıma ve tanıtmaya çalışacağım.

Salih Zeki Bey'in dedesi Selman Bey; Bulgaristan Hasköy'de yaşayan çiftçi bir Türk. 93 Harbi sonrası bölgedeki birçok Türk gibi ailesiyle birlikte Anadolu'ya göç etme kararı almış. Eşini ve iki kızını yanına

almış. Eşini yitirmiş Cemile adlı bir komşu kadın da çocukları ile onlara katılmış birlikte yola koyulmuşlar. Tabii ki bu yolculuk elini kolunu sallaya sallaya, güvenli bir yolculuk olmamış.

Düşmanla karşılaşma korkusu ile ormanda ya da bir dere kenarında saklanır, geceleri yol almaya çalışırlarmış. Aynı yolculuğu yapanların birçoğu çeşitli saldırılarda canlarını kaybetmişler. Selman Usta, Cemile Hanım ve beraberindekiler İnegöl'e, Mahmudiye Mahallesine gelip yerleşmişler. Selman Usta; Ömer Usta Sokağında iki katlı, Cemile Kadın da aynı bölgede medrese yakınındaki çıkmaz sokakta tek katlı bir eve yerleşmiş. Yanlarında getirebildikleri paralarla Deydinler ve İsaören Köylerinde 15-20 dönüm kadar bir kısmı tapulu bir kısmı da tapusuz tarlalar alabilmişler.

Cemile Kadın Büyük oğlu Salih ve küçük oğlu Mustafa ile bu tarlaları ekip biçmeye başlamış, ortanca oğlu Ahmet'i de Kemalpaşa Mahallesi'nde Karadeniz kökenli bir bakırcı-kalaycı ustasının yanına çırak olarak vermiş. Birinci Dünya Savaşı'nda Galiçya Cephesine gönderilen oğlu Salih geri dönememiş, şehit olmuş. Selman Usta'nın kızı Adile ile Cemile Kadının oğlu Ahmet evlendirilmiş. Bu evlilikten bir yıl sonra doğan çocuğa Galiçya'da şehit düşen amcasının ismi ile birlikte Salih Zeki adı verilmiş. Salih Zeki henüz yedi aylık iken anne Adile ince hastalıktan ölmüş. Salih Zekiyi de babaanne büyütmüş.

Baba Ahmet ve amca Mustafa da Çanakkale Savaşına katılırlar. Amca Mustafa Çanakkale'de şehit olur, baba Ahmet ise yaralanır hava değişimine eve gönderilir. İyileşince de Yemen'e cepheye gider o da orada şehit olur. Bu ailedekine benzer dramlar o günün İnegöl'ünde hemen her ailede yaşanmıştır.

Salih Zeki Bey'in anılarına dönüyoruz. Yunanlıların İnegöl'e yaklaştıkları ve buradan Eskişehir'e doğru yürüyecekleri önceden öğrenilmişti. Yunanlılar Gazhane tarafından İnegöl'e girdiler. Yunan Komutan bir miktar askerini ilçede bırakarak İnönü'ye doğru ilerledi. Fakat İnönü'deki bozgun sonrası panik halinde kaçan Yunan Askerleri İnegöl'den geçerken, halk evlerden sıcak su dökmek, saksı atmak, silah kullanmak gibi tepkiler gösterdiler.

Bundan sonra İnegöl Yöresinde Çolak İbrahim Bey'in komutanlığında bir süvari birliği düşman mevzilerini gözaltında bulunduruyordu. 22 Mart 1921 sabahı silah sesleri ile uyanıldı. Bu silah sesleri Salih Zeki'ye ayrı bir heyecan veriyordu. Çünkü düşman İnegöl'e doğru harekete geçmiş, Salih Zeki de kendisini verilen mücadelede oyalama kuvvetlerinin bir parçası gibi hissediyordu. Tam bu sırada atılan mermilerden biri bizim okulun (Şükrü Naili Paşa) bahçesine, diğer bir mermi de Hamidiye Mahallesi'ndeki Keresteci Zeynel'lerin deposuna düşmüştü. Çıkan yangın panik yarattı, komşuların yardımı ve ilkel tulumbanın gelmesi ile büyümeden söndürüldü.

Oyalama kuvvetleri yavaş yavaş çekilmeye başlamıştı. On beş kadar Türk askeri birerli kol da mahallenin önündeki çayırdan geçtiler. Bu

Salih Zeki'yi çok heyecanlandırdı. Askerler mahallenin güney kenarında Kavaklı Hendek denilen yerde mevzilendiler. Bunların peşlerini takip eden Yunan süvarileri göründü, fakat hendekten açılan ateş sonrası caminin arkasına kaçıp saklandılar. Bu durumdan faydalanan askerlerimiz mahalle içine dağıldı, silah ve giysilerini saklayarak mahalleli oldular.

Ateş kesilmesinden bir süre sonra ateş edilen yere giden Yunanlılar da boş mermi kovanlarından başka bir şey görmediler. Mahallede tehditler savurarak aramalar yapsalar da bir sonuç çıkmadı. Türk Askerleri bir süre sonra birliklerine katılmak üzere mahalleden ayrılmışlardı. Birkaç gün sonra ise mahalleye 20-30 kadar "haç" işaretli araçlar geldi. Bunlar İnönü'den Bursa'ya yaralı taşıyan Yunanlı araçlardı. İkmal ve bakım için İnegöl'de konaklamışlar. İkinci İnönü yenilgisi sonrası Yunanlıların kaçışlarını da görmüş Salih Zeki.

Bursa'daki Yunanlı birlikleri; İnegöl, Yenişehir üzerinden Eskişehir'e doğru ilerlemeye başladılar. İnönü Savaşları sonrası düşman yılgınlığa düşmüş, sivil halka vahşice saldırıyordu. İnegöl Halkı da zorunlu olarak şehrin güneyindeki dağlık, ormanlık alana çekiliyordu. 10 Temmuz 1921 günü Salih Zeki'de ne yapacağını bilemiyordu. Babaanne komşular ile birlikte ormanlık bölgeye gitmek istiyor, daha sağlıksız olan anneanne ise zorunlu olarak kalıyordu. Salih Zeki yalnız yaşayan anneanne ile şehirde kaldı.

Bir süre sonra silah sesleri arasında Yunan birlikleri şehre girdi. Tellal vasıtasıyla "Yunan Komutanlığı herkesin emirlere uymasını istiyor. Hiç kimseye yasa dışı bir muamele yapılmayacak. Herkes kapısına bir fener asacak ve bu fener sabaha kadar yanacak. Silahlar teslim edilecek. Ekmek bıçağı dışında bıçak bulundurulmayacak. Herkes korkusuzca işine gidecek" gibi ifadelerin yer aldığı bir duyuru.

Bir süre sonra babaanne de sığındığı köyden şehre döndü, anneanne, babaanne ve Salih Zeki birlikte yaşamaya devam ettiler. Dede ve amcalardan kalan iki çakmaklı tüfek ve, bir kulaklı saldırmayı muhtara teslim ettiler. Geceleri dışarı çıkamıyor, toplantı yapamıyorlar, gündüzleri ise Yunanlıların karargah olarak kullandıkları okulun ve Hacı Veli'nin Han'ın önünden geçemiyorlardı. Yunanlı askerlere tütün ve yumurta sattıkları da oluyordu. Kala Kapno (güzel tütün), avgo (yumurta) gibi Yunanca kelimeleri de öğrenmişti. Sarhoş Yunan askerleri insanlara korku salmak, sindirmek için oyun oynayan küçük çocuklara bile küfür, hakaret ediyorlardı.

26 Ağustos 1922 tarihinde Yunanlı askerlerde bir telaş ve huzursuzluk gözlenmiş. Yerli Rum Atlıları da Bursa'ya doğru ilerlemişler. Ailelerini de yanında getirmiş Yunanlı subaylar eşlerini Yunanistan'a gönderiyorlarmış. Cepheden gelen sevindirici haberler İnegöl halkını mutlu etmiş. Eskişehir'de Yunan'ı bozguna uğratan bir kolordu Bursa yönünde ilerliyordu. Yunanlıların panik içinde yaptıkları zulüm insanımızın içindeki sevinci hüzne dönüştürüyordu.

31 Ağustos gecesi İnegöl için korku ve heyecanlı bir gece olmuş. Erkekler ellerinde silah, balta, kazma kapı arkasında beklerken her an gelebilecek düşmanın yarattığı gerginlik korku ve heyecana sebep oluyormuş. Çocuklar ise dalları sık ağaçlarda saklanıyorlardı. Kadınlar çocukları korkulacak bir şey olmadığı konusunda uyarsalar da çocuklar olan biteni anlamakta zorlanıyorlardı. Sabah namazından camiden dönen komşu Hacı Salim Efendi'nin, düşmanın okulu boşalttığını, karavanaları yiyemeden, yemekleri yere döküp kaçtığını söylemesi üzerine Ayşe Yenge (ölen amcalardan birinin eşi olabilir) Salih Zeki'yi ve diğer çocukları saklandıkları yerlerinden çıkardı ve önlerine sıcak tarhana çorbası koydu.

Halk sokaklara döküldü, Salih Zeki cami avlusundan (Sarı Cami) çevreyi gözetlerken Eskişehir Yolu üzerinden bir düşman yürüyüş kolunun İnegöl'e doğru ilerlediğini gördü. Top ateşi altında yere yatıp, sonra yürüyüşe devam etmeye çalışıyorlardı. Yolun kenarındaki Yunan topçularının mevzilenmiş olduğu eski binanın olduğu bölgeye üç dört top mermisi düştü orada bir panik başladı. Yarım saat sonra mahalle halkından bölgeye koşarak gidenler oldu. Salih Zeki'de arkadaşları ile koşarak o bölgeye ulaştı. Birçok yunan askerinin cesedi ile karşılaştılar.

Kısa bir süre sonra Asar (Akhisar) tarafından top sesleri duyuldu ve Salih Zeki'nin de bulunduğu bölgeye mermi yağdı. Sonunda top ateşi altında mahalleye dönüldüğünde komşuları yumurtacı Kemal Efendi çatışmada vurularak ölmüş, Hancı Hamdi'nin de ayakları kopmuştu. Düşman her tarafta bozguna uğramıştı. Zaferin yaklaştığını hissediyorlardı. Gelen Türk askerlerinin açlığını gidermek için kadınlar pide içine peynir koyarak ikram ediyorlardı.

Salih Zeki amcamız yaşadığı işgal günlerini torunu Serdar Bayraktar'a anlatmış, o da gazete de yayınlamış ve anlatılanların kalıcı olmasını sağlamıştı. Bence bu mesajı da anlattıkları kadar önemli idi. Bugün için hayatta olmadığını düşünerek ona ayrıca tüm gazi ve şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor, Serdar Bayraktar Bey'e de şükranlarımı sunuyorum.

Kaynakça : Serdar Bayraktar; Bizim İnegöl Gazetesi 06, 13, 20, 27 Eylül, 04, 11, 18 Ekim, 08-15-22 Kasım,

Öykü;

Sıcaktır, kısa sürede kendinizi ait hissetmenizi sağlar. Kısa olması, çok şey anlatmasına engel değildir. Herkesin anlayabildiği yalın bir dili vardır ve bu yalınlık var olan derinliğini hissetmenize engel olmaz. Kahramanları yalnızca önemli rol üstlenenler değildir. Rolü olan hemen herkes bir kahramandır.

İnegöl;

Kısa süreliğine ilişkiniz olduysa dahi, kendisine ait hissetmenizi başarır. Nüfusu ve yüzölçümünden de hep daha fazlası etmiştir. Sizi anlamakta zorlanmaz, düşüncelerinizi hayata geçirme imkanı sunar. Var olan öykü ve kahramanlarla yetinmez, sürekli yeni öyküler ve kahramanlar ortaya çıkarır.

Tanıdıkça, sevgi ve saygımın arttığı İnegöl'ü ve İnegöl İnsanını, aynı sorumluluk duygusu ve coşku içinde incelemeyi sürdüreceğim. Daha başka çalışmalarda da karşınızda olmayı Allah'tan diler, hepinize sevgi ve saygılar sunarım.

Turhan Şahin